

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

ANAYASA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

11 Şubat 2014 Salı

ANAYASA KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

11 Şubat 2014 Salı

---0---

K O N U

Sayfa

**Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**

1:70

İÇİNDEKİLER

	<u>İl</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:45
İdris ŞAHİN	Çankırı	1:2
Atilla KART	Konya	2:3, 6, 32:37
Faruk BAL	Konya	3, 8:13, 14
Hasip KAPLAN	Şırnak	3:4
Bedii Süheyl BATUM	Eskişehir	5, 6:8, 13, 20:26
Mehmet ŞANDIR	Mersin	5:6, 28:32
Mihrimah Belma SATIR	İstanbul	8
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	Kırıkkale	12:13, 14:16, 24, 34:36, 43:45
Bengi YILDIZ	Batman	16:20
Rıza TÜRMEN	İzmir	26:28
Ali ÖZGÜNDÜZ	İstanbul	37:39
Ali SERİNDAG	Gaziantep	39:45
İKİNCİ OTURUM		46:70
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	Kırıkkale	46:49
Madde 1		49
Mehmet ŞANDIR	Mersin	49:53
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	Kırıkkale	51, 57:58
İdris ŞAHİN	Çankırı	51:52, 56
Bedii Süheyl BATUM	Eskişehir	53:58
Uğur BAYRAKTUTAN	Artvin	55:56
Madde 2		58
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	Kırıkkale	58
Madde 3		58:59
Madde 4, 5		59

Mehmet ŞANDIR	Mersin	60
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	Kırıkkale	60:63
Uğur BAYRAKTUTAN	Artvin	61:63
Ebu Bekir GİZLİGİDER	Nevşehir	63
Önerge		63
Madde 6		63
Madde 7		63:64
Mehmet ŞANDIR	Mersin	64, 65:66
İdris ŞAHİN	Çankırı	64:65
Beşir ATALAY (Başbakan Yardımcısı)	Kırıkkale	65:66
Madde 8, 9, 10, 11, 12		66
Madde 13		66:67
İdris ŞAHİN	Çankırı	67
Madde 14		67
Madde 15		67:68
Mehmet ŞANDIR	Mersin	68
İdris ŞAHİN	Çankırı	68
Madde 16		68:69
Madde 17, 18		69

Açılma Saati: 15.11
Kapanma Saati: 22.24

BİRİNCİ OTURUM

11 Şubat 2014 Salı

Açılma Saati: 15.11

BAŞKAN: Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İdris ŞAHİN (Çankırı)

SÖZCÜ: İsmet SU (Bursa)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

_____0_____

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; bugünkü gündem konumuz, geçen haftalar alt komisyona sevk ettiğimiz “demokrasi paketi” olarak adlandırılan, değişik yasalarda farklı değişiklikler getiren, toplamda 17 maddelik bir tasarı; onu görüşüyoruz. Alt komisyon metni geldi, sizlere gönderdik. Bugünkü tartışmalarımıza onun üzerinden devam edeceğiz. Malumunuz, geneli hakkında, geçen, uzun bir tartışma yapmıştık, alt komisyona ondan sonra göndermiştik. Eldeki tekliflerle birleştirilerek yeni bir metin oluşturmuş arkadaşlarımız.

Ben maddelere geçmeden, evvela, Alt Komisyon Başkanına söz vereyim, bir onu dinleyelim, sonra devam ederiz.

İdris Bey, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Kıymetli Bakanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şahsımıza ve alt komisyon üyesi olarak arkadaşlara tevdi edilen görev süresi içerisinde alt komisyonda Cumhuriyet Halk Partisinden Ali Özgündüz Bey, Milliyetçi Hareket Partisinden Nevzat Korkmaz Bey, AK PARTİ’den İsmail Aydın Bey ve Mustafa Hamarat Bey ile birlikte bu çalışmayı gerçekleştirdik. Son derece uyumlu, ahenkli bir alt komisyon çalışması gerçekleşti.

Bu süreç içerisinde, özellikle konunun muhatapları, her madde için, tabii ki sadece bir kanunda yapılan bir düzenleme söz konusu değil, dolayısıyla farklı kanunlarda ve farklı kurumlarda bir kısım değişiklikler öngördüğü için farklı kurumlardan da ilgilileri ve muhataplarını dinlemek suretiyle raporumuzu olgunlaştırdık. Elbette ki alt komisyonda çok önemli katkılar sağlayan bürokratlar oldu, yine akademisyenlerden, özellikle nefret suçuyla alakalı bir kısım görüşleri alma imkânımız da bulundu.

Bu süreç içerisinde katkı sağlayan herkese huzurunuzda ben teşekkür etmek istiyorum. Demokratikleşme paketinin olgunlaşmasında çok ciddi anlamda, evveliyatındaki çalışmalara alt komisyon olarak da bir kısım katkıları ve değişiklikleri de gerekli görmüş olduğumuz maddeler üzerinde değişiklikler yapmak suretiyle yansıttık.

Özellikle şunu ifade edeyim ki: Demokratik hukuk devleti ve küreselleşme olgusu içerisinde devlet insanların mutluluğunu amaç edinen, gerçeği seven, bilgin, adaletli ve yüksek ahlaklı insanların yönettiği devlet yapısını ihtiva etmektedir. Bu nedenledir ki, tarih boyunca eodadımız “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarını da düstur edinmiştir. Bu noktada da 2002 yılından bu yana, özellikle demokratikleşme konusunda çok ciddi adımlar, gerek iktidarımız ve gerekse Parlamentoda uyum içerisinde, iktidarıyla muhalefetiyle katkı sunan bütün siyasi partilerle birlikte gerçekleştirilmiş olan düzenlemeler vardır. Bunların asıl önemlisi de küresel değerleri uluslararası toplumla uyum içerisinde ulusal hukuk sisteminin bir parçası hâline getiren ülkeler sınıfında Türkiye özellikle son on yıl içerisinde atmış olduğu demokratikleşme adımları ile çok ciddi anlamda bir mesafe katetmiş ve genel dünya sisteminden izole olma gibi bir tehlikeyi de bertaraf etmiştir. Özellikle hukuk devleti en genel tanımıyla, devletin bütün eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına dayandığı ve vatandaşların da hukuki güvenlik içerisinde bulunduğu bir sistemi ihtiva etmektedir. Hukuk devletini “hukuku olan devlet” ya da “devletin koyduğu hukuk” değil, “hukukun egemen olduğu devlet” ve “siyasal bir ideal sistemi” olarak değerlendirmemiz mümkün olmuştur.

Ve bu vesileyle de özellikle son demokratikleşme paketi de pek çok konuda, geçmiş tarihten bugüne atılan demokratikleşme adımlarının birer sonucu olarak ihtiyaç nispetinde farklı kanunlarda düzenlemeler ihtiva etmiştir. Ve bu düzenlemelerin geliş maksadı da... Vatandaşımızın daha fazla bir şekilde siyaset kurumunu ve özellikle millet iradesini egemen kılmak ve şikâyet edilen bazı hususları da behemehâl bertaraf etmek gayesiyle getirilmiş olan bu tasarıda, dediğim gibi, alt komisyon olarak, özellikle görmüş olduğumuz bir

kısım eksiklikleri karşılıklı istişare temelinde gidermiş olduk ve özellikle şunu ifade edebilirim ki: Pek çok konuda elbette ki temel olarak muhalefetin belirli itirazları bulundu. Ancak uzlaştığımız maddelerin tamamında, hemen hemen, iktidarıyla muhalefetiyle tam bir uzlaşma içerisinde maddelerde mutabakata vardık.

Yine, maddeler tek tek değerlendirildiğinde de özellikle 11'inci maddede genel bir itiraz hem Cumhuriyet Halk Partisinden hem de Milliyetçi Hareket Partisinden geldi ama bunun dışında, dediğim gibi, alt komisyonda yapmış olduğumuz değişikliklerde özellikle Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda yapılan düzenlemede, kurul olarak karar vermede yerel yönetimlerin o ilin ilçe veya hatta da il belediye başkanlarının kurul içerisine dâhil edilmesine ilişkin görüş iktidarıyla muhalefetiyle oy birliğiyle kabul görmüş ve bu noktada bir düzenleme gerçekleştirilmiştir. Ve yine, özellikle stadyumların açık veya kapalı alan olup olmadığına dair ayrımda da genel kanaat, stadyumların açık olarak da ifade edildiğini, ancak Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle gece 24.00'e kadar yapılan toplantıların büyük bir çoğunluğunda stadyumlarda da bu toplantılar gerçekleştirildiği için, kanunun özellikle görüşme aşamasında, gerekçesinde, stadyumun bir şekliyle kapalı alan olarak değerlendirilmesi gerektiğinin uygun görüleceği tarafımızca kararlaştırılmış oldu. Ve yine, 8'inci maddede toplantının amacı dışına çıktığı veya düzen içerisinde gerçekleşmesi imkânsız görüldüğü takdirde kurul veya toplanmadığı takdirde kurul başkanının dağılma kararı alması ve bu durumu derhâl yetkili kolluk amirine bildirmesi yönünde bir düzenleme öngörüldü. Buradaki amaç da şuydu: Toplantı iyi giderken herkes elbette bu işin sorumluluğunu alıyor ancak ne zaman ki hukuka aykırı bir duruma dönüştüğünde, maalesef muhatap bulunamıyor. Bu noktada da kurulun oluşması noktasında çok ciddi sıkıntılar yaşandığı arkadaşlarımızca da ifade edilmişti. Biz bunun önüne geçebilmek adına, kurul toplanmadığı takdirde kurul başkanı bu yetkinin verilmesinin uygun olacağı noktasında bir değişiklik cihetine gittik.

Ve yine tasarının 11'inci maddesinde "Özel Eğitim Kurumları Kanunu hükümlerine tabi olmak üzere, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde eğitim ve öğrenim yapmak amacıyla özel okul açılabilir." noktasında bir değişiklik cihetine alt komisyon gitti. Daha önce burada -özellikle ifade edeyim ki- değişik kursları da ihtiva eden bir kısım düzenlemeler vardı ancak evveliyatında bununla alakalı yasal değişiklik olmuş olması sebebiyle kanunda tekrare mahal vermek adına burada sadece özel okulla bu madde sınırlandırılmış oldu.

Bunun dışında "nefret ve ayrımcılık nedeniyle" ibaresinin (1)'inci fıkrada ve diğer hususlarda, çok farklı, sadece ekonomik suçları ihtiva ettiği noktasında arkadaşlarımızın bir görüşü paylaşıldı. Ancak, bu noktadaki düzenlemenin kanunumuza yeni iktibas eden ve yine Türk Ceza Kanunu'nda farklı maddelerde bunu öngören bir kısım düzenlemeler olması nedeniyle daha geniş bir şekilde yorumlanmasının şu aşamada uygun olmayacağına dair komisyonumuzda bir kanaat oluştu ve bu şekliyle alt komisyonumuza tebliğ edilen raporda bahsettiğim hususlarda bir kısım değişiklikler yapıldı. Bunun dışında, tasarı metnine genel hatlarıyla çok fazla dokunulmadı.

Ben, yine, tekrar burada da, alt komisyon üyesi arkadaşlarımıza vermiş oldukları katkılar nedeniyle teşekkür ediyorum. İnşallah, komisyonumuzun da alt komisyondaki çalışma ve orada özellikle gerekçelerinde de ifade ettiğimiz, raporumuzda da ayrıntılı olarak belirttiğimiz şekliyle raporumuzu kabul etmesini bekliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim İdris Bey'e ve arkadaşlara, komisyon üyelerimize.

Değerli arkadaşlar, iki hafta önceki geçen toplantımızda genel hakkındaki tartışmaları gördüğümüz kadarıyla tamamlayarak alt komisyona göndermiştik. Eğer müsaade ederseniz, biz maddeler üzerinden görüşmeye devam edelim ama bir taraftan yani konuşacağımızı zaten konuşuruz. Aynı şeyi bir daha yapmak yerine hem maddeleri görüşelim hem konuşmamızı yapalım derim. Tabii takdir sizin yani dersiniz ki geneli tartışalım bir daha tartışırız, ayrı bir mesele.

ATILLA KART (Konya) – Başkanım, benim usule dair bir talebim olacak, onu özellikle ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye, peki.

Buyurun Atilla Bey, usulle alakalı.

ATILLA KART (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Anayasa Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, şu saatlerde biz bu görüşmeyi yaparken, işte, bir beş on dakika içinde de Adalet Komisyonunda Hükümetin ifadesine göre bir başka demokratikleşme paketi, bize göre -Medis Başkanlığına verdiğimiz dilekçedeki ifadeyle aktarıyorum- yolsuzlukların üstünü örtmeye yönelik acil önlemler paketi niteliğinde olan bir tasarı Adalet Komisyonunda görüşülüyor.

Adalet Komisyonunda görüşülecek olan bu tasarı, aslında pek çok maddesiyle doğrudan Anayasa'yı ilgilendiriyor. İşte, Anayasa'nın 125'inci maddesini, 129'uncu maddesini, 138'i doğrudan ilgilendiriyor. Hatta biliyoruz ki -sizden sadır oldu mu

bilemiyorum ama iktidar sözcülerinden sâdır olduğunu biliyorum- bu düzenleme ile Adalet Komisyonundaki düzenlemenin Anayasa Komisyonunda birlikte görüşülmesi ve hatta birleştirilmesi söz konusuydu. Ama neyi gördük? Gerçekten bir sürpriz oldu, biz bu düzenlemenin Anayasa Komisyonuna gelmesini beklerken, yine Adalet Komisyonuna gönderildiğini görüyoruz. Burada, Anayasa-Adalet komisyonları arasında hiyerarşik bir anlayışla olaya bakmıyoruz, böyle bir anlayışın içinde olmadığımızı öncelikle ifade etmek isterim ama gerçekten her iki düzenlemenin konusu sebebiyle, içeriği sebebiyle birlikte görüşülmesi her bakımdan uygun olacaktı. Bu sebeptendir ki bu düşüncemizi öncelikle ifade etmek gereğini duyuyorum.

Şimdi, bunların ötesinde, bakıyorsunuz... Biz hadi diyelim ki orada görüşülsün ama o görüşmeyi de takip etmek istiyoruz. Takip etmek istememizden daha doğal bir şey olabilir mi? Bizim görevimiz, bizim sorumluluğumuz. Bize göre gerçekten son derece vahim bir düzenleme. Bu iki komisyon başkanı -tamam, siz önce düzenlediniz tahmin ediyorum saat 15'i ama- birbirinizle istişare edip bu çalışma saatlerini pekâlâ düzenleyebilirdiniz, öncelikle bunu ifade etmek istiyorum. Yani, bakın, bu kadar önemli iki düzenlemeyi görüşüyoruz. Bu iki düzenlemenin çalışma saatlerinde bile sonuçta bir örtüşme oluyor, bir karambol oluyor, bunu kabul etmiyoruz, bunu doğru bulmuyoruz. Bunları aşmamız gerekiyor, bunları artık bizim tartışmamamız gerekiyor, bunlara yol açmamamız gerekiyor.

Bir diğer husus şudur: Lütfen Sayın Başkan, zaman zaman tabii bunları sızlanarak anlattınız, ben de efendim "Bizim Anayasa Komisyonunun görev alanına giren pek çok düzenlemenin Adalet Komisyonuna gitmesinden rahatsızım." dediğinizi biliyorum, komisyon Başkan Vekilimiz de bunları söylüyor. Bunları lafta bırakmayalım, bunları lafta bırakmayalım. Gelin, 34'üncü maddenin gereğini yapalım, İç Tüzük 34'ün gereğini yapalım. Bunu hem kendimize olan saygı adına yapalım hem yaptığımız işin ciddiyeti adına yapalım. Ne yapalım? Götürelim Genel Kurula, Genel Kurul hakem olsun, bir daha da böyle düzenlemelere tevessül edilmesin. Böylesine orada çok değişik faktörlerle, saiklerle, müdahalelerle o görev alanlarına birileri müdahale etmesin. Biz kendi hukukumuzla sahip çıkalım. Neden 34'üncü maddenin gereğini yapmıyoruz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet, şimdi, tamam mı Atilla Bey?

ATILLA KART (Konya) – Evet, tamam.

BAŞKAN – Şimdi, efendim, mesele burada şu: Sizin de belirttiğiniz gibi...

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, benim de usule ilişkin ifadelerim olacak. İsterseniz birlikte değerlendirebilirsiniz.

BAŞKAN – Peki, olur, tabii tabii.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün, bu saatte, bu toplantı başladı, bir dakika sonra da Adalet Komisyonunda bir toplantı başlıyor. Adalet Komisyonunda görüşülecek olan kanun teklifi, yürümekte olan bir soruşturmaya kanunla müdahale edilerek, elde edilmiş delillerin kanunla yok sayılması, itiraza, imzaya hacet kalınmaksızın, sonradan görevlendirilmiş hâkim ve savcılar marifetiyle AKP Hükûmetinde görev almış bakanların çocuklarının yapmış oldukları kara parayı aklama, rüşvet, yolsuzluk gibi suçlarının tamamen kanunla kapatılmasına ilişkin bir düzenleme görüşülecektir. Bu sadece -Atilla Bey'den ayrıldığı yer- Anayasa'ya aykırı değil, bu aynı zamanda demokratik rejime aykırı bir yerdir, bu aynı zamanda Medisteki 320 parmak çoğunluğu ile yargıyı tamamen şekillendirerek onun bağımsızlığını, tarafsızlığını ve hâkim teminatını hâk ile yeksan eden bir tekliftir.

ATILLA KART (Konya) – Ben de o değerlendirmelere katılıyorum.

FARUK BAL (Konya) - Dolayısıyla Anayasa'ya saygılı bir komisyon olduğumuzu var sayıyor isek, bugün, bu toplantıyı yarına erteleyelim, bir sonraki güne erteleyelim, biz Anayasa'ya saygımızı gidelim, orada gösterelim.

Dolayısıyla benim talebim: Bir, bugünkü toplantının münasip bir güne ertelenmesi. İki, Anayasa Komisyonu, orada rejimi ilgilendiren bir kanun görüşülürken "Ne yapalım bize havale edilmemiş." mazeretine sığınmaz, Anayasa Komisyonunun sayın üyeleri milletvekili yeminlerini de hatırlayarak Anayasa Komisyonunun saygınlığını değerlendirmek üzere gerekli teşebbüslerde bulunmak zorundadır. Burada iktidar-muhalefet ayrımı yapılamaz. İster Genel Kurula götürebiliriz ister Medis Başkanına götürebiliriz ister... Siz bunları yapmazsanız biz Adalet Komisyonunda yapacağız, Anayasa'ya aykırılık ileri süreceğiz, Anayasa'ya aykırılık nedeniyle, usulen muhalefete tanınmış olan birtakım hakları kullanarak o teklifin buraya gelmesine imkân sağlayacağız. Dolayısıyla, mesele, bu usul tartışmalarıyla zaman kaybına neden olmadan sizin ferasetinizi, aklışeliminizi de dikkate alarak toplantıyı münasip bir güne ertelemenizi talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkanım, kısa bir talebim benim de...

BAŞKAN – Usulle ilgiliyse...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Usulle ilgili.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, demin Alt Komisyon Başkanımızın ifadelerini dinledik. Gerçekten, komisyonlarda sağlıklı tartışılmayan tasarı ve tekliflerin Genel Kuruldan parmak hesabıyla geçtiğini biliyoruz artık, bu bir alışkanlık hâline geldi.

Evet, ben de sıkıntıdayım, aşağıda da komisyon var, özel yetkili mahkemeler var tartışılacak, çok önemli bir konu. Burada da demokratikleşmeyle ilgili bir konu var ancak Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler kanun hükmündedir ve Anayasa'ya aykırılığı tartışılmaz. Burada üç tane hüküm var, çok ciddi bir şekilde bu maddenin ihlaliyle bağlantılı. Birisi toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkı. Bu çok önemli, bu konuda çok fazla içtihat çıktı. İkincisi, ana dilde eğitim ayrımcılığıyla ilgili, üçüncüsü nefret suçları. Şimdi, burada bunlar tartışılırken, komisyonun verimli bir çalışma yapabilmesi için, İnsan Hakları Üst Kurumu, ombudsmanın ve sivil ve toplum kuruluşları olarak İnsan Hakları Derneği ve MAZLUMDER'in temsilcilerinin bu maddelerin görüşmeleri esnasında burada bulunup görüş beyan etmelerinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Çünkü buradaki düzenlemelerin biraz konjonktürel düzenlemeler olduğu ve gerçek anlamda talebi karşılamadığı yönünde benim kaygım var. Aşağıda da hakikaten bu teklifle birleşmesi, tasarıyla birleşmesi gereken bir görüşme var. Keşke bir arada görüşülebilseydi, zaman kazanılabilseydi diyorum. Bu durumda bizim sayımız -bir katakulli yapıldı- böyle Meclis açılır açılmaz 26 rakamını koydular Anayasa'ya, sanki bir kural varmış gibi Anayasa Komisyonu üyeleri 26, Adalet Komisyonu öyle. O zaman iktidarınız AKP, MHP bir araya oturdu "Komisyonun sayısı 26 olsun." O zaman MHP 3 biz 1 üyeyle temsile başladık. Yine Cumhuriyet Halk Partisi üye sayısında artış. Bu 29 olsa biz 2 üyeyle temsil edileceğiz, bazı partiler daha az temsil edilecek, CHP dahil, AK PARTİ dahil buna. Yani burada başından beri bize karşı uygulanan bir ayrımcılık var çünkü ayrımcılık tasarısını da burada konuşacağımız için hakikaten büyük bir haksızlık. Bunun da dikkate alınarak... Bengi Bey burada asıl üyemiz, aşağıda da asıl üye. Şimdi buyurun, Sayın Başkan, siz olsanız ne yaparsınız, hangisine gitsin? Ben giderim şimdi, aşağı ineceğim, konuşacağım ama ben üye değilim, komisyon üyesi olmadığım için önerge veremeyeceğim. Önerge veremeyeceğim her maddede elbette konuşma hakkım var ama işletemeyeceğim. Yani burada çok ciddi bir haksızlığın demokrasiyi önce kendi komisyonumuzda kurmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda verimli bir çalışma olacak. Bir günlük, iki günlük erteleme veya çalışma hiçbir zaman kaybı değildir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben de teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir defa tabii, prensip olarak söylediklerinizde gerçek payı olduğu doğrudur ama birkaç şeyi anlatmak istiyorum. Bir, tabii, komisyonların hiyerarşik bir tablosu yok. Yani her komisyon müstakil, kendi toplanır. İki, biz saat üçü yazdığımız zaman, emin olun, ne Adalet Komisyonu ne grup, hiç kimsenin bir şeyi olmadı.

FARUK BAL (Konya) – Her zaman çarşamba toplanıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Üçüncüsü, dediler ki: "Aciliyeti var bu konuların. İşte mart içerisinde seçime girilecek, dolayısıyla da Meclis tatil olacak, bir an önce bunların çıkması gerekiyor." Bizim alt komisyondan gelmiş metni beklettik. Niye beklettik? Birleşir diye beklettik fakat samimi söylüyorum, bakın, tamamen sizlerin itirazından çekindiğim için ben bunu kabul etmedim. Niye etmedim? Çünkü o zaman da der ki bunlar "Ya burada, kardeşim, 22 madde, 4 de burada 26 madde, 26 madde Adalet Komisyonunun, geriye kalanını da bilmem." Bütün kaygı buradan kaynaklandı. Dedik ki o zaman herkes kendi baksın. Biz zaman tasarrufunu bilmez miydik? Aşağıda şimdi bunların bölüm bölüm olduğunu düşünün, geneli hakkında konuşma düşünün, hep bunların hesabı yapıldı. Atilla Bey'in dediği gibi ben de söyledim birleşeceğini, Bakan da söyledi ama sonradan dedik ki ya bu bir tenkit meselesi olmasın, muhalefet şimdi bunda mesele yapar "Efendim, niye bu Adalet Komisyonu işine siz bakıyorsunuz?" der -açık konuşuyorum, ben böyle konuşurum- ondan dolayı bu gelişme oldu. Dolayısıyla da yani bu saatten sonra artık biz... Zaten bizim metin olgunlaşmış bir metin. Komisyondan gelmiş. Bunun en kestirme yolu, çayımızı içeriz, birkaç saat içinde bu metni bitiririz, hep beraber oraya gideriz. Bana sorarsanız en güzeli bunun bu. Zaten burada fazla bir şey yok. Hakikaten diyorum bunu, samimi olarak söylüyorum.

FARUK BAL (Konya) – Bu kanun uzun hikâye Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değil, değil. Bu kanun alt komisyondan geldi.

FARUK BAL (Konya) – Hayır.

BAŞKAN – Peki, siz bilirsiniz. Birkaç günde biter mi bitmez mi onu ben bilemem. Bizim bir çalışma takvimimiz var, ne zaman biterse.

Evet, yani usulle alakalı bu şeyi ben oylara sunacağım. Çünkü ben açıklamamı yaptım.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Başkan, neyi oya sunuyorsunuz?

BAŞKAN – Şunu oya sunuyorum canım: Buna devam edip etmemeyi. Takdirimi diyorsan, takdirimi ben devam yönünde kullanıyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkanım, oy çokluğuyla takdire doğru bir şey mi?

BAŞKAN – Anladım da ben devamdan yanayım, başka da çarem yok ki. Ben devamdan yana olunca, buna bir itiraz gelince bir tek elimde oylama kalıyor. Başka da seçeneğim yok ki. Ne yapabilirim? Siz söyleyin, ne yapabilirim başka? Yani buna hele bir de Faruk Bey “Beş gün” filan deyince çalışmaktan başka çaremiz yok.

FARUK BAL (Konya) – Siz böyle yaparsanız dersiniz beş gün değil, on gün bile...

BAŞKAN – Canım, o senin elinde olan bir şey değil ki Faruk Bey. Buranın bir çalışma takvimi var. Yani onun gibi işte sen kırk gün dersin, ben de onu iki günde bitiririm. Böyle bir şey var mı? Böyle bir şey olmaz. Yanlış bu yaklaşım. Yani kırk gün sürer, on gün sürer diye bir şey yok. Neticede ben özetledim, yani çalışmaya devam etme niyetindeyim ama arkadaşlarım, oyuyla derlerse ki erteleyelim, ben ona varım. Benim başka da çarem yok.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Çok özür diliyorum. İki komisyonda da bulunmak zorundayız.

BAŞKAN – Estağfurullah. Bence orası daha önemli yasalar bakımından filan. Ben olsam oraya giderim.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Başkan, doğru da komisyonlar başkanlığı tarafından toplantıya çağırılır. Şimdi burada siz de ifade ediyorsunuz. Makul bir çatışma bu. Makul olmayan bir çatışma var daha doğrusu. Makul bir neden var. Şimdi buna dayanarak bu çalışmayı “Hayır, yarın yapalım veya çarşamba günü yapalım diyememeniz diye bir şey söz konusu olmaz. Yani ben bir kere toplantıya çağırdım, artık kusura bakmayın. Siz çağıracaksınız. Dersiniz ki doğru, makul bir çatışma var. Çünkü biz de orada Anayasa’ya aykırılığı iddia edeceğiz. Açıkça Anayasa’ya aykırılık var. Ee burada siz bir anayasacı olarak söylüyorsunuz. Yani görüyoruz burada, açık açık Anayasa’nın belirli hükümleri, toplantı gösteri yürüyüşü düzenlemesine, başka düzenlemelerine aykırılık var. Bunları şimdi görüşmeyelim, bir buçuk, iki saat içinde, üç saat içinde bitirelim, oraya gidelim. Bu, makul değil ki.

BAŞKAN – Hayır, makul elbette değil canım.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Söyledikleri, çarşambaya erteleriz bunu, perşembeye erteleriz, devam ederiz. Hayır, mutlaka görüşelim. Bu, iyi niyetli değil.

BAŞKAN – Hayır, orasının ne zaman biteceğini bilmiyoruz ki biz. Yani biz oraya göre kendimizi ayarlayamayız.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Beş gün burada duralım, altıncı gün oraya mı gidelim diyeceğiz?

BAŞKAN – Vallahi, şimdi böyle bir çalışma yöntemi yok. Bu, bir görüşür, doğrudur. Bunu makul de bulurum ben ama yani bu zorunlu bir şey de değil. Söylediğim şekilde biz alt komisyonu olgunlaştırdık, arkadaşlarımızın bir iki şeyi dışında genel olarak beş üyemizin ortaklaşa yaptığı bir metin var. Bir iki maddede sorun var. Çok öyle aman aman bir şeyi de öteki şey bence daha önemli. Bence o açıdan bunu bugün olur, sabah olur, bilemem, kısa, makul bir sürede bitiririz, oraya gideriz. O tartışma zaten şu başladığı gibi bitecek hâli yok. Daha maddeleri var, bilmem neleri var, şu var, bu var. Yani, bunu ben kasten yapmış filan gibi algılamayın. Bakın, böyle bir şey asla yok. Ben bu komisyonun saatini koyduğum zaman daha o metnin nerede görüşüleceği belli değildi. Görüşülmeyeceği belli olunca ben dedim “Saat üçte topluyorum.” Ondan sonrasında Adalet Komisyonunu demek üç buçuk diye görmüş, ben onu sonradan öğrendim, yazınca yani. Yoksa onu bir karşılıklı yapalım, aman iki tarafı filan, bu manada yapılmamıştır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hocam, affedersiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Değerli Hocam, tabii ki komisyonlar arasında bir hiyerarşik yapılanma yok. Her komisyon kendi gündemini kendisi belirleyecek. Ama bir de makul olan var. Çok önemli bir konuda, önemli olduğunu iddia ettiğimiz bir konuda meseleye tartışarak başlarsak oluşturacağımız sonuçlar tartışılır hâle gelir. Onun için takdirinizi kullanmanızı istiyoruz. Yani Adalet Komisyonunda görüşülmeye başlanılan kanun önemli. Bu kanunun geneli üzerindeki görüşmelere fırsat vererseniz, sonuç itibarıyla diğer hususlar kendi seyrinde devam edecektir. Yani bir günlük bir erteleme size çok şey kaybettirmeyecek ama şuradaki tartışmayı bitirecektir. Netice alt komisyonda bir mutabakat olmasa bile bir metin var, onun üzerinde çalışacağız ama arkadaşlarımızın ifade ettiği,

Adalet Komisyonundaki görüşmelere katılma talebi bence doğru bir taleptir, yerine getirilmesi buranın tartışmalarına da bir sağduyu getirecektir, bir suhulet getirecektir. Bunu takdirlerinize sunuyorum. Yani bir gün sonra bu çalışmayı yapmamız bize çok şey kaybettirmez ama her konuda, her defasında tartışarak, birbirimizi hırpalayarak bir sonuç alamayacağımızı da bilmemiz lazım. Bu sizin takdiriniz.

BAŞKAN – Elbette, tabii Mehmet Bey.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Arkadaşlarımız da burada, Sayın Bakan da burada, bu konunun bir gün sonraya ertelenmesinde hiçbir mahzur yok. İneriz, aşağıdaki tartışmalara katılırız. Zaten geneli üzerindeki tartışmalardan sonra mesele kendi seyrine girer, döneriz sonra, buradaki konumuzu çalışırız. Yani çok da geç kalınmış olmaz, netice itibarıyla muhtemel, sonunda bunlar birleştirilerek Genel Kurula öyle inecektir. Takdirinize.

BAŞKAN – Birleşemez aşağıda, aşağıda ayrı ayrı görüşülür.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Aşağıda birleşmesin...

ATILLA KART (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ATILLA KART (Konya) – Sayın Başkan, şimdi, şöyle efendim, tabii, bakın, gerçekten son derece makul bir konuyu dile getiriyoruz. Biz size üç gün, beş gün erteleyin demiyoruz. Nedir? Şu anda oradaki görüşmelerde bulunmamız gerekiyor, tümüne yönelik değerlendirmeler yapılırken takip etmemiz gerekiyor, bu fırsatın verilmesi gerekiyor bize. Çalışma saatlerinin çıkışmasından söz ediyoruz. Bu kadar temel bir konuyu bile ihtilaf hâline getiriyorsanız, burada artık tartışılacak, konuşulacak bir şey yok. Bu çalışma saatlerini bile ben oylamayla aşarım diyorsanız bunun konuşulacak bir şeyi yok.

Ben bunları tutanağa geçirmek istedim. Ben aşağıya geçiyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

ATILLA KART (Konya) – Bu işin ciddiyeti kayboluyor, gerçekten.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, belki şey gelecek ama muhalefete mensup burada partilerimizin üyeleri var. Alt Komisyon üyelerimiz diyelim ki burada bulunabilir. Arkadaşlarımız gidiş gelebilirler yani oraya gelen oluyor, buraya giden oluyor, buna bir engel yok ki. Sonuç olarak alt Komisyon üyemiz mesela şu an burada yok. Muhtemelen, belki de oradadır diyelim, sizden, bilmiyorum yani. Efendim, dolayısıyla Ali Bey alt Komisyona üye ama o da burada yok, belki, muhtemelen o da oradadır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hocam...

BAŞKAN – Hayır, hayır, yani demek istediğim, elbette her üyemiz ayrı ayrı değerlidir, onda hiçbir şüphem yok ama...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – AKP Grubunun Grup Başkan Vekili Hanımefendi de burada, yani iktidar grubunun üyeleri de burada. Bir günlük erteleme talebimizi dikkate almalarını istiyoruz. Erteleyin, ondan sonra önümüzdeki çarşamba günü görüşelim.

BAŞKAN – Hayır, hayır, Mehmet Beyciğim, siz geçen hafta... Şimdi, yani, bu konu zaten alt Komisyondan gelmiş, bitmiş bir konu. Bu konunun çok şey yapacak bir tarafı yok. Yani emin olun, şimdiye kadar yol almıştık. Zaten biz maddelere başlayıp görüşecektik. Bu bir iki madde dışında burada itiraz zaten yok. Hep beraber oraya gideriz. Belki ben de gelmek isteyeceğim. Yani dolayısıyla bu aman aman bir şey değil. Zaten bu kanunun orada bugün geneli hakkında uzun konuşulur daha, o kanunun çok işi var. Dolayısıyla yani bizi...

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, bugünü ertelesek yarına bıraksak yarına...

BAŞKAN – Tabii, tabii, daha çok devam eder, bugün de değil. Yani o açıdan bir şey yok, yani bir şey göremiyorum. Hakikaten, hemen bitecek bir şey olsa ben diyeceğim ki “Ya, orada bulunalım.” Ama bir...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Başkan...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Geneli üzerindeki görüşmelere katılmak lazım. Buna fırsat vermeniz açısından...

BAŞKAN – Evet, söyle Süheyl.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Başkan, arkadaşlarımız, tabii, dediniz “Muhalefet milletvekilleri oraya da gider, buraya da gelir.” diye. Fakat ben de iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımızdan şunu görüyorum, sizden de gördüğüm için söylüyorum: Yani, şurada yasa, gerçekten -burada gazeteci arkadaşlar da var- ya, basit bir şey, zaten üstünde anlaşıldı. Burada açık Anayasa'yı ihlal eden düzenlemeler var.

BAŞKAN – Olabilir.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Tamam, yani olabilir olur mu?

BAŞKAN – Yani o kanaat olarak olabilir, senin kendi kanaatin olarak...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bir, “Söylediniz.” değil, bak şimdi, sevgili kardeşim, çok net söylüyorum, bunlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasa yapıyoruz, yarın bize soracaklar, çocuklarımız da soracak, en azından “Siz bunları orada dile getirdiniz mi?” diyecek, “Arkadaşlar anladı mı?” diyecek. Şimdi, arkadaşlar şöyle yapıyor: “Canım, bir şey yok ki, son derece basit şeyler var. Zaten üstünde anlaşıldı.” Neyin üstünde anlaştık? Yani Anayasa’nın 34’üncü maddesini açıkça ihlal etmeyi mi anlaştık? Anayasa’nın açıkça 174’üncü maddesini, değişmez maddesini ihlal etmeyi mi anladık? Anayasa’nın açıkça 42’nci maddesini ihlal etmeyi mi? Şimdi arkadaşlarımız “Bu yokmuş canım, farkında bile değiliz.” diyebilirler. Ama bunu tartışalım.

BAŞKAN – Hayır, hayır, erteleyince neyi çözeceğiz onu anlamadım ki...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hayır, bak, yarın konuştuğumuzda biz bunun geneli üstünde konuşmuş oluruz, oradaki...

BAŞKAN – Genelini biz bitirdik, sen yoktun o zaman.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Orada, orada diyorum, orada, orada...

BAŞKAN – Ha, sen... Anladım.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Orada, o Komisyonunda.

Sonra buraya geliriz, gene, biz derdimizi anlatmaya çalışırız, sizler derdimizi anlamamaya diretiniz. Fark etmez, nasıl olsa oylarız, sonunda geçer, sizler de evinize rahatlıkla gidersiniz, dersiniz ki: “Bak, ne güzel, Anayasa’ya uygun bir kanun yaptık, her zaman yaptığımız gibi harika yasama işlemini yerine getirdik.” Ama hiç olmazsa biz de sizleri bir kez daha muhalefet olarak uyarma imkânını buluruz. O yüzden şimdi bırakalım, hep beraber gidelim mi? Ben de gideceğim, onlar da gidecek, hep beraber gideceğiz ama sonra bize diyeceksiniz ki: “Bak, oraya gelmediniz ve sözlerinizi söylemediniz.”

BAŞKAN – Demeyiz, demeyiz, “Buraya gelmediniz.” demeyiz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sözüünüzü söylediniz Hocam zaten.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hayır, söylemedik. Gene söyleyeceğiz.

FARUK BAL (Konya) – “Gelmediğiniz için teşekkür ederiz.” der.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Aynen.

BAŞKAN – “Biz şeye gelmeyeceğiz sen gelmedin diye.” Şimdiye kadar dedik mi yani?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bak, İdris kardeşim bize dedi ki geçende “Anlaştık.” Bakın, ben uçakta gördüm kendisini. “Biz anlaştık Hocam. Sizinkiler de kabul etti. Harika bir metin oluşturduk.” dedi. Ben de İdris Kardeşime güvenirim. Dedim ki: “Vallahi doğru söylemiş.” Anlaşmışlar. Bir baktım, bizimkiler muhalif zaten, onlar da hiçbir şey değiştirmeden anlaşmışlar üstünde.

İDRİS BAL (Kütahya) – Hocam, bakın, eksik söylemeyin. Dedim ki: “Bakın, 11’inci maddeye hem MHP’nin hem CHP’nin açıkça itirazı, diğer hususlarda çok fazla itirazı olmadan alt Komisyonunda bir mutabakata vardık.” Yani Değerli Hocamızdan bizim söylediğimiz cümleleri katıksız olarak burada ifade etmesini bekleriz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Peki, sadece 11 dedin yani.

BAŞKAN – Neyse...

İDRİS BAL (Kütahya) – “Arkadaşlarımızın da belli konularda itirazları var ancak genel hatlarıyla bir mutabakat söz konusu.” dedim. Bunu bu şekilde...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sadece 11’i demiş, onu da düzeltiyorum. Ben 11 değil, metin üzerinde... Bakın, arkadaşlarımızın da sözünü dinledik diye algıladım ama dinlenmediği ortada. Anayasa’ya aykırılıklar devam ediyor. “Bunları söylediniz.” Bir daha söyleyeceğiz, bir daha söyleyeceğiz. Yani diyorsunuz ki: “Hayır, bir seçim yapın, ya oraya gidin ya buraya gidin.”

Tekrar söylüyorum Sevgili Başkanım, siz Anayasa hukukçusunuz, yahu burada da Anayasa’ya aykırılığı iddia edeceğiz. Gerçekten, söylediği gibi, inanılması güç bir yasa getiriyorsunuz orada da, açılmış soruşturmayı, tanıkları yok etmek için bir kanun hazırlıyorsunuz orada da. Şimdi, burada da Anayasa’ya aykırı. Bize böyle bir tercih veriyorsunuz Parlamento üyeleri olarak: “Boş ver ya, ikisi de zaten Anayasa’ya aykırı, ya ona git ya buna git, ikisinden birine git.” Ben de diyorum ki öyle yapmayın...

BAŞKAN – Tövbe tövbe...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Valla, “tövbe” falan demek...

BAŞKAN – Öyle der miyiz ya, çarpılırsın, öyle der miyiz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Tövbe etmek filan kurtarmıyor. Anayasa'ya aykırı yaptın mı ortada oluyor. O yüzden biz bunu söylüyoruz.

BAŞKAN – Evet, Grup Başkan Vekilimiz, buyurun.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu Komisyonla ilgili süreci Sayın Başkan anlattı. Daha evvel, birleştirilmesi öngörülmüştü ama böyle karar verildi. Her iki komisyonun da çalışma saatleri belirlendi. Alt Komisyonunda bütün muhalefet partili milletvekilleri de dâhil olmak üzere alt Komisyon çalışmaları yapıldı ve raporlar bize verildi. Şunu bilmenizi isterim ki Hocam, hiçbir maddeyi, hiçbir kanun maddesini önemsemezlik gibi bir durumumuz yok, her maddeyi biz önemseriz yürürlük maddesine kadar çünkü siz oralarda, biliyorsunuz, önerge veriyorsunuz yürürlük maddesinde dahi. Yeterli incelemenin alt komisyonunda yapıldığı kanaatindeyim. Çalışma takvimimizi aynı şekilde devam ettirmenin uygun olacağı kanaatindeyim.

Bilgilerinize sunuyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Rıza Bey, buyurun.

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Teşekkür ederim.

Ben usul konusunda arkadaşlarım gibi düşünüyorum.

BAŞKAN – Ha, söylediklerini... Anladım.

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Fakat usul konusunda bir karar alındıktan sonra esasla ilgili bazı şeyler söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Anladım.

Bengi Bey, sizin diyecek bir şeyiniz var mı?

BENGİ YILDIZ (Batman) – Yani, Sayın Başkanım, öyle anlaşılıyor ki kararınızı vermişsiniz. Onun dışında yani bir an önce esasa geçip görüşlerimizi söyleyip Adalet Komisyonuna gidelim.

BAŞKAN – Sanki öyle, beni iyi okudun bence, doğru okudun.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Onun için de ben de fazla uzatmadan...

BAŞKAN – O zaman maddelerine geçmeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

FARUK BAL (Konya) – Hayır, kanun üzerinde değil, gelen rapor üzerine görüşlerimizi...

BAŞKAN – Rapor üzerine görüşlerini o zaman tartışmaya açacaksın.

Evet, bir süre tartışırız.

Buyurun o zaman Faruk Bey, geneli hakkında size söz veriyorum, buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi...

BAŞKAN – Geneli Komisyonla alakalı bölüm. Öyle uzun uzun geneli değil, Komisyondan gelen metin üzerinde genel, alt Komisyon, evet, onun geneli.

FARUK BAL (Konya) – Yani bizim muhalefet olarak ne konuşacağımızı iktidar takdir ediyor, tahdit ediyor, tensip ediyor, tasvip ediyor.

BAŞKAN – Estağfurullah, öyle bir şey yok.

FARUK BAL (Konya) – Bu bir tek burada olmuyor, “Alo Fatih”lerle de oluyor, Başbakan “Çıkarın bunu.” diyor, “MHP’yi çıkarın, buraya ekleyin.” diyor, dillere düşüyor bunlar. Olmuyor, bir sağlık haberi nedeniyle üç tane gazeteci görevinden oluyor. Şimdi burada yaşadığımız hadise aynen bu Sayın Başkanım.

Bu girişimden sonra, biraz önce demokrasi tarifi yapıldı, Sayın alt Komisyon Başkanı bir demokrasi paketi tanıımı yaptı. Ben de şu yaşadıklarımızla bir demokrasi tanıımı yapıyorum. Bakalım, siz de anayasa hukuku profesörü olarak bir değerlendirin.

Demokrasi eğer muhalefet var ise bir siyasi rejimdir, eğer muhalefetin sesi kesiliyor, kısıyor, şeklen var özde yok ise onun adı demokrasi olsa da olmaz.

Bugün bu toplantı yapılırken üç tane siyasi parti mazeret gösteriyor -haklı mazeret- iki komisyon başkanı -siz “anlaşmadık” diyorsunuz, ben adım gibi inanıyorum ki anlaşarak yaptınız bu işi- aynı saate komisyon toplantılarını koyarak muhalefetin sesini kesebilmek için bu gayreti gösterdiniz.

BAŞKAN – O senin kanaatin.

FARUK BAL (Konya) – Demek ki birinci demokrasinin tarifinde muhalefet varsa bir siyasi rejim demokrasi olur yoksa faşist olur, komünist olur, nazist olur, olur.

BAŞKAN – Ama muhalefet iyi niyetli de olursa tabii, söylediğin gibi.

FARUK BAL (Konya) – Muhalefet halis niyetli.

BAŞKAN - Yani benim kanaatime bile -alışarak- “taammüden” derse kötü niyet demektir bu.

FARUK BAL (Konya) – MHP olarak biz halis niyetliyiz.

BAŞKAN – Bana inanmayınca öyle oluyor...

FARUK BAL (Konya) – Halisin anlamını bilirsiniz Sayın Başkanım, halis niyetliyiz.

Sana ikinci demokrasi tarifi veriyorum: İkinci demokrasi tarifinde iktidar ile muhalefet kuralları ile yer değiştirebiliyorsa onun adı demokrasidir. Eğer iktidarda olan parti kamu gücünü, kamu kaynaklarını kullanarak iktidardan gitmemek için Anayasa’yı, yasaları ve demokratik sistemin bütün enstrümanlarını kullanarak orada kalmayı sağlıyor ise onun adı demokrasi olsa da olmaz, kendisi demokrasi olmaz. Dolayısıyla, bunun için, iktidarla muhalefetin yer değiştirebilmesi için kamuoyunun bilgi sahibi olması gerekmektedir. Kamuoyu bilgi sahibi olabilsin ki halk siyasi eğilimini belirleyebilsin halkın idaresi de o eyleme göre Mediste tecelli edebilsin. Böyle olursa demokrasi olur. Bunun için, tabii ki “ifade hürriyeti, düşünce hürriyeti, siyasi partiye üye olma, siyasi faaliyette bulunma” gibi temel evrensel hakların hayata geçirilmesi lazım. Bunlar, maalesef, ülkemizde hayata geçebilmiş midir? Geçemediğini biraz sonra izah edeceğim. Eğer böyle olursa “siyasi meşruiyet” dediğimiz demokrasinin özü ortaya çıkar, böyle olmuyorsa siyasi meşruiyet ortadan kalkmış olur, bugün Türkiye’deki fotoğrafın görüldüğü gibi.

Şimdi, halkın her bir bireyine siyasi eğilimini ulaştırabilmek için siyasi partiler kulağına düşüncelerini açıklayamaz. Bu fiilen imkânsız, fiziken imkânsız. O zaman, kitle iletişim araçları ile halkın temayülünün oluşmasına katkı sağlayacak mecralar modern demokratik sistemlerde gelişmiştir. Bu üç şekilde oluyor: Bir: yazılı basın. İki: Görsel basın. Üç: “Sanal medya” dediğimiz olay.

Bu üç önemli mecradan Türkiye’nin içinde bulunduğu durumu kısaca değerlendirmek gerekir ise yazılı basına önce “oto sansür” denildi. Hayır, oto sansür olmadığı anlaşıldı, yazılı basının sahibi olan şirketlerin içine Başbakanın emir ve talimatları doğrultusunda sansür uygulayacak kişiler Hükümet tarafından yerleştirilmiş. O basın grubunun sahibi olan şirketin patronunun, yönetim kurulu başkanının haberi bile olmadan Başbakan doğrudan telefonla arıyor bir televizyon ekranının alt yazısında Devlet Bahçeli’nin geçen ifadelerine tahammülü yok, Başbakan içine soktuğu ajanı marifetiyle “Fatih” denilen kişiye “Alo” diyor, “Kesin bunu.” diyor, “Emredersin.” diyor kesiliyor. Böyle bir ülkede demokrasi olabilir mi Sayın Bakanım? Sizin yazdığınız kitaplarda böyle bir demokrasi tarif ediliyor mu? Aynı Başbakan, o Fatih’e tekrar ediyor -talimatıyla, oğlu marifetiyle- “MHP yükseliyor, ondan iki-üç puan kırıpın filanca partiye kaydedin...” Bunun hangi demokratik ahlak, hangi demokratik haysiyet, hangi demokratik şerefle alakası var? Böyle oluşacak bir halk iradesi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin Meclisinde, hangi haysiyeti, hangi şerefi, hangi siyasi ahlakı temsil edecek? Yazılı ve görsel basının hâli bu Sayın Başkanım.

Sanal medyada dünyada bir ilki gerçekleştirdiniz tebrik ediyorum. Sayın Cumhurbaşkanından dönmezse “Basın hürdür, sansür edilemez filan.” lafları ortadan kalkıyor, siyasi iradenin emriyle fikir hürriyetinin, düşünce hürriyetinin, siyasi kanaat hürriyetinin ve diğer hürriyetlerin yayılma alanı olan medyanın kontrolü siyasi iradenin eline veriliyor, yetkisine veriliyor ve dört saat içerisinde o mecrayı kapatma yetkisi veriliyor. Bu devri, biz, 1800’lü yıllarda açtık. Ulu Hakan Abdülhamit Han Sultan’a “Kızıl Sultan” adını takan birtakım kişilerin “istibdatçı” diye örnek verdiği hâller 21’inci yüzyıl Türkiye’sinde gerçekleşiyor o zaman gerçekleşmeyenler. Bunun neresi demokrasi?

İşte, böyle bir demokrasi, aslında iki sütun üzerinde yükselen demokrasinin on bir yıl içerisinde AKP tarafından ne hâle getirildiğini ortaya koyuyor. O iki sütundan bir tanesi hukukun üstünlüğü diğeri ise piyasa ekonomisi. Her ikisi de on bir yıllık AKP Hükümeti döneminde örselendi, sulandırıldı ve sonuç olarak karşımıza şu çıktı: Hukukun üstünlüğü değil, güçlülerin üstünlüğü ortaya çıktı. Hukukun üstünlüğü değil, üstünlere hukuk yaratıldı. Nasıl? Aynen Adalet Komisyonunda görülen şekliyle. “Yolsuzluk, hırsızlık, rüşvet, kara para aklama, teröre silah temini” gibi Hükümet eliyle, Hükümetin unsurları bakanlar eliyle yapılmış olan işleri, onlar üstün olduğu için, onlar güçlü olduğu için yargının elinden kanunla kurtarma. İşte güçlünün üstünlüğü bu ve üstünün hukuku da bu.

Piyasa ekonomisinde ise serbest rekabet esastır. Herkes rekabet şartlarını ortaya koyarak ekonomik kaynaklardan yararlanırlar imkânı, kabiliyeti, liyakati sayesinde. İmkân, kabiliyet, liyakat ve piyasa şartlarının tamamı oldu... Yandaş şirketler, yandaşlaştırılmış şirketler, emre girmiş olan şirketler devlet ihalelerinde ön plana çıktı. Bunlara ihale verebilmek için Özelleştirme Yasası, Kamu İhale Yasası ve mali mevzuatta büyük değişiklikler yapıldı. Bu değişiklikleri inceleyecek, ortadaki yolsuzlukları inceleyecek Sayıştay kurumu kuşa çevrildi, raporları Medise gelmedi, Sayıştay Kanunu'nda da ciddi değerlendirmelerle de önemli yolsuzlukların üstünü örtbilecek değişiklikler yapıldı. Dolayısıyla, bunun ortaya çıkardığı sonuç, dün "mücahidiz" diye manevi değerlerle mütedeyyin insanlardan oy alan insanlar, bugün karşımızda müteahhit ve devamında da her türlü yolsuzluğa müsait hâle geldiler.

BAŞKAN – Çok genelleme oldu.

FARUK BAL (Konya) – AKP'yi destekleyenler için söylüyorum.

BAŞKAN – Olsun, gene de doğru değil. Çok genelleme oldu.

FARUK BAL (Konya) – Ben mücahidin ne anlama geldiğini biliyorum, neyi kastettiğini siz de biliyorsunuz Sayın Başkanım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – 16 milyon insan destek veriyor.

FARUK BAL (Konya) – Ben, yolsuzluğa bulaşmış olanları kastediyorum, hırsızlığa bulaşmış olanı kastediyorum.

BAŞKAN – Onlar, da mahkemeye...

FARUK BAL (Konya) – Ben, millî ve manevi değerleri kullanarak tüyü bitmedik yetim hakkına el uzatanları kastediyorum. Yoksa, mütedeyyin insanları bu kategori içerisine sokmam mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla, bütün bunlar, karşımızda, bir tarafta "Hukukun üstünlüğüne dayalı, 'eşitlik' kavramına dayalı bir demokrasi" derken böyle bir durum ortaya çıkmadığı görüldü. Diğer taraftan da "piyasa ekonomisine dayalı bir demokrasi" derken böyle durumun da ortada olmadığı görüldü.

Sonuç: Dünyanın neresine giderseniz gidin sonucu bunun yolsuzluk, hırsızlıktır. Kaddafi'nin oğlunun yaptıkları budur. Kaddafi'nin oğlu Monte Carlo'da milyon dolarları artistlerle yerken bu milyon dolarları alın teriyle kazanmamıştı. Saddam Hüseyin'in oğlunun yaptığı budur ve Türkiye'de de o kadar olmamakla birlikte, bakan çocuklarının kasalarından, yatak odalarından çıkan milyon dolarların da sebebi işte budur Değerli Başkanım.

Şimdi, bütün bunların bizi götüreceği bir yer var, bunu Sayın Bakan da dinlesin, bu kanunla da ilişkilendireceğim yerleri var. Bu yolsuzluklar, sadece AKP Hükümetinin yandaşlarının, bakanlarının, bakan yakınlarının bulaştığı yolsuzluklar değil. Bunun önemli iki tane büyük ayağı daha var. Bu iki büyük ayağından bir tanesi, Reza Zarrab marifetiyle, -ki bu operasyonların kilit kutusu- İran'a konulan ambargo nedeniyle İran'ın petrol satışını yapamamasından kaynaklanan uluslararası birtakım şebekelerin marifetiyle petrolünü çok ucuz fiyatla piyasalara sürmesi. Bir ayağı Türkiye'de bunun. Bu ayağı herkes biliyor, Türkiye'deki yargı da bu ayağa ulaşmış vaziyette.

İkinci mesele ise daha önce Sayın Davutoğlu'nun, belki Sayın Bakanın da defalarca Türkiye'ye çağırıp devlet konuklarında veya otellerde misafir ettiği El Kaide, El Nusra ve IŞİD gibi Suriye'de terör estiren, şimdi Türkmenlere saldıran, Türkmen kanı döken, uluslararası terör örgütü olarak ifade edilen terör örgütlerine tır operasyonlarıyla silahlı yardım yapıldığı ortaya çıkmıştır.

Birincisi, uluslararası ambargoyu delme ve kara para aklama nedeniyle Türkiye uluslararası mecralarda soruşturulacak, belki yargılanacak.

İkincisi ise uluslararası teröre yardım etme, silah sağlama nedeniyle Türkiye uluslararasıda sorgulanacak, belki yargılanacak; burada muhalefet olarak söylüyoruz.

Bu ikisinin de yolunun kesilmesi için, uluslararası kurum ve kuruluşlarda Türkiye'nin soruşturulmaması, yargılanmaması için Türkiye kendi kurum ve kuruluşlarıyla kendi içinde buna bulaşanları yargılaması gerekmektedir. Türkiye, bu şekilde kendi hukukunu işleterek bu meseleyi hallederse uluslararası kurum ve kuruluşların yetkileri ve görevlerini sınırlandırmış olur. Eğer bunu yapmazsak, şimdi, el çabukluğuyla ortadan kaybetmeye çalıştığınız delilleri kaybedemeyeceksiniz. Çünkü her türlü delili kaybedebilirsiniz, yok edebilirsiniz, değiştirebilirsiniz, elektronik delili asla, kata yok edemezsiniz. Bu kadar operasyon yapan kişiler, her şeyi hesap eder de elde ettikleri elektronik delili bir flas belleğe almayı akıl edemezler mi? Dolayısıyla, Hükümetin aklını başına toplaması gerekmektedir - özellikle son iki noktada- Uluslararası kaçakçılık, kara parayı aklama, ambargoyu delme ve Suriye nedeniyle El Nusra'ya, El Kaide'ye ve IŞİD'e silahla ilgili Türkiye'deki yargılamayı kendisinin yapması, bunun üstünü örtmeye tevessül etmemesi gerekir. Bu, sizi şahsi

sorumluluktan bugün kurtaracakmış gibi görülebilir ama asla kurtulamayacaksınız, üstelik suça ortak hâle geleceksiniz, gelecekte ise millî vidadanda ve tarih önünde sorumlu olacaksınız. Bu sorumluluktan kurtulmanın yolunu size izah ettim, o yoldan gidersiniz veya gitmezsiniz o sizin bileceğiniz iş.

Şimdi, aşağıdaki kanundan birkaç tane özet vereceğim, yoksa o kanunu burada tartışacak hâlim yok. “İstanbul’da başlayan operasyon 17 ilde devam edecektir.” Edeceğini siz söylediniz, biz söylemiyoruz. İstanbul’daki emniyet görevlilerini tasfiye ettiniz ama suç işlenmiş yerleri biliyorsunuz ki 17 ayrı ilde emniyet müdürlerini, müdür yardımcılarını, kaçakçılık, organize, istihbarat ve mali şubeye mensup bütün polisleri darmadağın ettiniz, demek ki orada delil değiştireceksiniz, yandaş adamları gönderdiniz oraya. Değiştiremeyeceksiniz, elektronik delil değişmez, onu ben size ifade ettim. Yetmedi, HSYK’yı Sayın Adalet Bakanı ziyarette etti saat dokuzda, onda ayrıldı, saat on birde HSYK’nın 1. Dairesinin 2 üyesi başka daireye görevlendirildi, 2 tane zülfüyâre dokunmayacak üye geldi. 1. Daire HSYK’nın atama, nakil işlemlerine bakan bir dairedir ve iki saat sonra bu daire bir karar çıkardı, kararname çıkardı. Bir gün içerisinde olan üç iş. O kararnameyle operasyonları yapan hâkim ve savcılar, sizin “Haşhaşı” diye hakaret ettiğiniz, hâkim ve savcılar başka görev yerlerine, herkesin de sizin yandaşı diye algıladığı hâkim ve savcılar da operasyonları yürütecek yargının başına getirildi.

Şimdi, meseleyi bu kadar görmüyorsunuz. Değiştirdiğiniz bu kanunla şu kanun değiştirdiğiniz 4.500’e yakın polis amirlerinin, müdürlerinin mahkemeye gidip dava açma hakkını bu kanunla elinden alıyorsunuz. Nasıl? İdari Yargılama Usulü Kanunu’nda “Görevden alma, geçici görevlendirme, başka yere nakletme bitirilmiş idari işlem değildir.” diye ucube bir madde koyuyorsunuz. Bunlar bitirilmiş idari işlem değil ise hukuken sonuç doğurmayacak, dolayısıyla bu atamalara maruz kalan da dava açamayacak veya açtıkları davalar bitirilmemiş idari işlem olduğu için geri çevrilecek. Teknik takip, arama, gözaltıyla ilgili, Sayın Başkanım, bunlardan haberdar olmak lazım -karar verilebilmesi için katalog suçlar sayılmış, bu katalog suçlardan bir maddede suç işlemek için örgüt kurmak... Yani, suç işlemek için örgüt kuranlar dinlenebilir, teknik takibe alınabilir, görüntülenebilir vesaire. Bu madde çıkıyor. Suç işlemek için örgüt kurmakla ilgili toplanmış delillerin, “tape”lerin, görüntülerin, kasalardaki milyon dolarların, sırt çantalarındaki milyon dolarların, ayakkabı kutusundaki milyon dolarların delilleri sıfırlanıyor ve böylece bir teknik takiple elde edilmiş olan deliller delil olmaktan çıkıyor. Diğer taraftan, teknik takiple ilgili yine bu olmazsa bir başka ihtimal yani her şey birkaç ihtimali düşünölmüş. Hâkim karar vermeyecek artık. Kim karar verecek? Ağır ceza mahkemesi. Ağır ceza mahkemesi nasıl karar verecek? Oy birliğiyle karar verecek. Bir hâkim “Tedbire, el koymaya, aramaya, gözaltına almaya muhalefetim.” derse muhalif hâkimin kanaati karar oluyor, 2 tane hâkimin kararı geçersiz oluyor, itiraz olursa usul yine aynı.

Şimdi, bu kanun yürürlüğe girdiği takdirde bütün savcılara talimat, kanunla talimat... Sanıklar o kadar güçlü, o kadar haysiyetli, o kadar şerefli insanlar ki savcıya “Benim yeni kanun ile doğan haklarıma göre bunu incele.” deme gibi bir dilekçe yazma zahmetini vermiyor. Savcı resen alacak dosyayı, bütün arama kararları, tedbir kararları hâkim tarafından verilmediği için iptal ağır ceza mahkemesine gönderilecek. Eğer dosya ağır ceza mahkemesinde ise bu yolsuzluğa, hırsızlığa, namussuzluğa, kara para aklamaya bulaşmış kişiler, Sayın Başkanım, dilekçede “Yeni kanuna göre benim durumumu düzenle.” diye mahkemeye bir dilekçe verme zahmetine katlanmıyor, kanunla, mahkeme bunların durumunu yeni kanuna göre düzenliyor. Dolayısıyla, daha bunlar gibi onlarcası var bunun içerisinde. Dolayısıyla, bu kanun ile bakanların, bakan çocuklarının tepeye kadar ulaşan bütün pislikleri hâkime, savcıya temizletiriliyor.

BAŞKAN – Yani bu kanun derken, oradaki kanundan bahsediyorsunuz.

FARUK BAL (Konya) – Oradaki kanundan bahsediyorum, evet, oradaki kanundan.

Şimdi, bütün bunları bizim burada konuşmamız gerekmiyor mu? Bu kadar, bırakın yani insan hakları, demokrasi, anayasa falan. “İnsan onuru” dediğimiz, Uzlaşma Komisyonunda insan onuru dediğimiz “Bütün anayasal hükümler bu değer üzerine inşa edilir.” dediğimiz insan onuruna aykırı bir durum orada gerçekleşirken bizim burada toplantı yapmamız yanlış. Bunu defalarca tekrar edeceğiz, o ayrı bir konu.

Şimdi gelelim bu kanuna. Sayın Bakanın yürüttüğü Başbakan Yardımcılığı ve Bakanlığıyla ilgili çalışmaları Milliyetçi Hareket Partisi çok ciddi bir şekilde takip etmekte ve yaptığı çalışmaların özü, Kurtuluş Savaşı’yla kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletin kuruluş felsefesini örseleyen, sarsan, sulandıran; kuruluş felsefesi içerisinde neşvünema bulmuş üniter yapısını bozan, kuruluş felsefesi içinde neşvünemasını bulmuş millet bütünlüğünü bozan çalışmalarına özetle biz, “yıkımdan sorumlu, ayrışmadan sorumlu bakan” olarak ilan ediyoruz. Bu kanunda, bu kanun tasarısında, yıkımın adım adım, ayrışmanın adım adım taşlarının da dizildiğini görüyoruz.

Şimdi, bu kadar ağır ifadeyi kullanırken, çok hesap ve kitap yaptım ve geriye dönüp bir baktım. 1978 yılında bir sol fraksiyon içerisinde ayrılan, Abdullah Öcalan, 15-20 kişiyle Diyarbakır'ın Fis Köyü'nde bir terör örgütü kuruyor, "PKK" adı altında, Marksist-Leninist silahlı halk hareketi yapacak ve bu örgüt 1984 yılında Eruh baskınıyla faaliyete geçiyor ve Eruh baskınından sonra Güneydoğu'da bulunan Kürtçe konuşan kardeşlerimiz devletine, milletine sadakat duygusuyla bu terör örgütüne karşı çıkıyor, teslim olmuyor, direniyor. Bu terör örgütü, askere, polise kurşun sıkmadan önce yereldeki halka kurşun sıkıyor, mezraları basıyor. Niçin? "Benim hâkimiyetimi kabul edeceksin." 3 tane hedefi var başlangıçtan itibaren: Bir, "Hükûmetin otoritesinden çıkacaksın benim otoriteme tabi olacaksın." İki: "Yereldeki mahalli kanaat önderleri olan dinî önderlerin kontrolünden çıkıp bana tabi olacaksın." Üç: "Yereldeki ağaların veya aşiret hükümranlılığından çıkıp bana tabi olacaksın."

Bunun için adam öldürmeye başlıyor. Şimdiye kadar geldiği rakam yaklaşık olarak 40 bin kişi. Bu 40 bin kişinin içerisinde yaklaşık 7 bin kişi generalinden aşağıya kadar, erine kadar asker; emniyet müdüründen aşağıya kadar, düz polis memuruna kadar polis memuru, emniyet görevlisi, efendim, hâkimi, savcısı, imamı, öğretmeni olmak üzere 7 bin civarında devlet memurunu öldürüyor ama 33 bin tane o yöredeki insanı öldürüyor. Niçin? Kendi hâkimiyetini kabul ettirmek için.

Şimdi, Sayın Bakan siz dediniz ki: "Kabul etsek de etmesek de Öcalan bütün Kürtlerin lideridir." Bunu bir de burada tekrarlar mısınız Sayın Bakan? Bu tam anlamıyla PKK terör örgütünün amacını gerçekleştirmek için sizin ağzınızdan çıkmış olan bir söz değil midir? Sayın Bakan, siz Türkiye Cumhuriyeti devletinin bakanı mısınız, PKK'nın yapamadığını, Kürt kardeşlerimiz üzerinde yapmak için görevlendirilmiş biri mısınız? Görevlendirildiyse sizi kim görevlendirdi? Bunları teker teker burada açıklamak zorundasınız.

Biz ki Kürt kardeşlerimizle ve farklı etnisiteden kardeşlerimizle hep birlikte bu toprak, bildiğimiz taş, kum, çakıl ve topraktan müteşekkildik, kan döktük. Bu toprağı kanla yoğurduk, adına "vatan" dedik. Biz, hep birlikte bu toprağı imar ettik, iskân ettik, terimizi döktük, o terle bu toprak yoğruldu, vatan oldu. Biz, acıdık, üzüldük, sevindik, gözümüzden yaş akıttık, o yaşla bu toprak vatan oldu ve hepimizin vatani oldu. Bu topraklarda, Amerika, Avrupa Birliği ve Türkiye'nin, Osmanlı'dan bugüne kadar gelen bütün i statistik sayımlarında yüzde 85'i "Ben Türküm." diyor, yüzde 15'i farklı etnisitede. Siz yüzde 85'e uyguladığınız politikalarla, millet, kültür ve medeniyet anlamında milleti aldınız etnik yapı yaptınız. Türklüğe bu kadar mı düşmansınız Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bu üsluba tabii buna siz müsaade ediyorsunuz, ben müdahale etmiyorum.

FARUK BAL (Konya) – Peki Sayın Başkana önerim ben.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Eğer bunları uygun buluyorsanız bu komisyonda ben müdahale etmiyorum. Bakın, yoksa müdahale edeceğim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, size söz vereceğim.

FARUK BAL (Konya) – Ben size... Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hiç kimsenin hakaret etmesine müsaade etmem.

FARUK BAL (Konya) – Hiçbirisi hakaret değil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hakaret ediyorsunuz!

FARUK BAL (Konya) – Hiçbirisi hakaret değil.

BAŞKAN – Sayın Bal...

FARUK BAL (Konya) – Ben hakaretin ne olduğunu bilirim, hiçbirisi hakaret değil. Ben size, milletin bana verdiği yetkiyle soru soruyorum. Siz de cevap vermek zorundasınız!

BAŞKAN – Sayın Bal, müsaade eder misin. Böyle soru sorulmaz, resmen hakaret. Ben kendisine söz vereceğim ama resmen hakaret.

FARUK BAL (Konya) – Neresi hakaret? Sayın Bakanın sözünü tekrar ediyorum ben.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Türk düşmanı sizsiniz! Millet düşmanı sizsiniz! Yıkım milletvekili, yıkım bakanı sizsiniz. Hepsini iade ediyorum, o kadar.

BAŞKAN – Yani ben söz vereceğim için Bakana, sustum ama bu kadar da doz ayarlamakta yarar var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Böyle bir şey olur mu ya!

FARUK BAL (Konya) – Evet, gelecek, daha gelecek sakin olun. Benim söz hakkımı verin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Şunun üzerine daha bir cümle söylemediniz. Yarım saat oluyor Başkanım.

FARUK BAL (Konya) – Benim söz hakkımı verin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Başkan, yarım saat oldu, daha şu tasarıyla ilgili bir cümle yok.

BAŞKAN – Hep öyle evet. Bizim...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Böyle bir şey olmaz.

FARUK BAL (Konya) – Geleceğiz Sayın Bakan, geleceğiz sizin tasariniza da geleceğiz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Zaman süreniz yok mu sizin Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bal, tasarıyla alakalı konuşalım. O konuştuklarınızı da ayrıca konuşursunuz. Yani ben...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Ayıp ya ayıp!

BAŞKAN – Doğrudan konuyla alakalı konuşalım.

FARUK BAL (Konya) – Ben ayıbın ne olduğunu bilirim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Adabı bilmiyorsunuz, adap, adap!

FARUK BAL (Konya) – Adabı da bilirim. Siz bilmiyorsunuz

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bir komisyonda konuşma adabını...

FARUK BAL (Konya) – Ben her şeyi bilirim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Evet. Hiçbir şey yok.

FARUK BAL (Konya) – Ben her şeyi bilirim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sadece kin ve nefret var içinizde.

FARUK BAL (Konya) – Kin ve nefret yok, sizin içinizde kin ve nefret var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sevginin zerresi yok, uzlaşmanın zerresi yok, müsamahanın zerresi yok, saygının zerresi yok! İçiniz de kin ve nefret dolu, o kadar!

FARUK BAL (Konya) – Şu Bakan Bey'i bir susturun da ben devam edeyim konuşmama.

BAŞKAN – Susturacağım, evvela tahrik etmemek lazım Sayın Bal. Konuşmanız çok ağır.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sabahtan beri zehir kusuyorsunuz.

BAŞKAN – Yani ben ses çıkarmıyorum çünkü şey olmasın diye ama olacak şey değil şu söyledikleriniz.

FARUK BAL (Konya) - Efendim, müsaade buyurun onlara Sayın Bakan cevap versin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Başkanım, Adalet Komisyonundaki tasarıyla ilgili yarım saat konuşuyor. Böyle bir komisyon çalışması olur mu?

BAŞKAN – Olmaz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Kusura bakmayın.

FARUK BAL (Konya) – Ne yapacaksınız? O zaman beni susturun, bir şekilde...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan, yalnız bir milletvekilinin söz hakkında... Sayın Bakan, söylediklerinde haklı da olabilir, haksız da olabilir, yalnız o da cevabını verecek, gerekirse yargıya da gider.

BAŞKAN – Elbette, elbette.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – ...ama burada milletvekilinin hakkını, ben kendi hakkını koruyamayacağı için söylemiyorum ama, hangimiz olursa olsun, bir yürütme başkanının da bakanının da burada gelip milletvekiline "Tamam yeter, konuşma." deme hakkı olmamalı, olmamalı...

BAŞKAN – Şimdi, elbette ki, mesele şimdi burada şu, konuşma değil bakın... Süheyl Bey, bakın, size söz vereceğim şimdi, bir dakika.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır, hayır bir insan olarak bu konuşmayı uygun mu buluyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bakanım, biz on iki yıldır burada söz kesme işini genelde yapmadık. İki saat konuşan oldu, üç saat konuşan oldu, on kez verdiğim de oldu ama hakaret olduğunda ben aynı, hemfikirim sizinle, onda bir tereddüt yok. Size ben söz vereceğim için ben müdahale etmek istemedim yani bu budur. Bu kadar ağır konuşmayı ben doğru bulmam.

FARUK BAL (Konya) – Evet, izin verin ben devam edeyim.

BAŞKAN – Toparlarsanız iyi olur Sayın Bal.

FARUK BAL (Konya) – Evet, toparlayacağım.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisinin on bir yıllık uygulamaları çerçevesi içerisinde, kültür ve medeniyet mensubiyeti diye tanımladığımız Türk milleti bütünlüğünde ciddi ayrışmalar ortaya çıkmıştır, etnik mensubiyetler ön plana çıkmıştır. Dolayısıyla, biz, bunu bu ülke için bir risk ve tehdit olarak algılıyoruz. Bu kanunda da onu, yani etnik mensubiyetleri tahrik edici, millî bütünlüğü ayrıştırıcı ve daha çok ihtiyaç hissettiğimiz kaynaşma, birleşme, birlikte, bir arada yaşama düşüncemizi rencide edecek, onu örseleyecek, sulandıracak hükümler bulunmaktadır. Bunların bu tasarıya girmesinin sebebi hikmeti yüzde 95’inde anlaşıldığı ifade edilen Oslo ve İmralı görüşmelerinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, biz bu kanunun tümüne olduğu gibi karşı çıkacağız. Sayın Alt Komisyon Başkanının ifade ettiği gibi öyle bir uzlaşma düşüncemiz vesaiyiz de yoktur.

Diğer taraftan, söylediklerimi belki Sayın Bakanın doğru anlaması için yarıda kestiği noktayla ilgili bütünlüğü tamamlamam lazım. Bin yıl boyunca aynı Allah’a inanan, aynı Peygamber’e inanan, aynı Kâbe’ye divan duran, bin yıl boyunca aynı millî ve manevî değerler çerçevesi içerisinde yaşayan, acıları bir, sevinçleri bir, kederleri bir, tasaları bir bir kitleden bahsediyoruz. Bütün bu birlikteliklerin günümüzde ortaya çıkardığı sonuç: Kürt kardeşlerimizin evine gidin, sofrasına oturdun, fakirliğinde aynen batıda veya diğer taraflarda olduğu gibi otuz günde 90 tava pilavla karnını doyurmuştur. Pilavını pişirme şeklinden yemek çeşitlerine kadar hepsi aynıdır. Müziğinin sesinden, tınısından tutun ağıdına kadar aynı tını, aynı hisleri yansıtmış. Çoraplarının örgüsü aynı, saçlarının örgüsü aynı, kilimlerinin, halılarının deseni, rengi aynı. Çocuklarına verdiği eğitim, sevgi, saygı, aile bireylerine vermiş oldukları terbiye aynı, komşuluk ilişkileri aynı. Bu kadar bütünleşmiş, bu kadar bir araya gelmiş, bu kadar kaynaşmış bir kitlenin... Bütün uluslararası araştırmaların sonucu şunu gösteriyor: Her 3 Kürt’ten 2’si 1 Türk’le akraba ve her 3 Türk’ten de 1’isi 1 Kürt’le akraba. Örneğin, benim damadım Kürt ve pek çok içimizde kardeşimizin bir akrabalığı vardır. İşte, bunu PKK terör örgütü silahla bozmaya çalışıyor, silahla bozmak isteyen terör örgütünün hapisteki elebaşını Sayın Bakan bütün Kürtlerin lideri ilan ediyor. Benim kızgınlığım, hiddetim, şiddetim bundandır. Bu, hakaretse hakaret. Sayın Bakanın basına düşmüş olan sözüne cevaptır.

Dolayısıyla, benim söyleyeceklerim bunlar. Sayın Bakanı dinleyeceğim, bakalım ne cevap verecek.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Bakanı dinleyelim, sonra Bengi Bey’e vereceğim sözü.

Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, komisyonun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu görüştüğümüz demokratikleşme paketi, bizim üzerinde çok uzunca çalıştığımız ve 30 Eylülde Başbakanımızın kamuoyuna açıkladığı, sonra da kısa süre içinde Meclise gönderdiğimiz bir pakettir. Biliyorsunuz, bu paketin içinde idari tasarruflarla sağlanacak hususlar vardı. Neydi onlar? Kılık kıyafet yönetmeliği, okullarda ant içmenin kaldırılması ve Süryani vatandaşların Mor Gabriel’deki arazilerinin, kilise arazisinin verilmesi gibi. Bunlar idari tasarruflardı, yönetmeliklerle bunları sağlamış olduk. Birkaç tanesi bağımsız yasadır. Kişisel verilerin korunması, ki Bakanlar Kurulunda imzası tamamlandı, yarın falan Meclise gelecek. Ayrımcılıkla Mücadele Kurulunun Kurulması Yasası, bu da Başbakanlıkta. Bunlar da o paketin parçaları. Diğer kısmı ise bugün önünüzde, huzurunuzda olan değişik yasalardaki madde değişiklikleridir, birçok yasada değişiklikler yapılıyor.

Tabii, komisyonunuza teşekkür ediyorum. Yani, geneli üzerinde daha önce görüşüldü, ona Adalet Bakanımız katılmıştı. Daha sonra alt komisyon bunu çalışmış. Doğrusu, alt komisyonun yaptığı değişiklikleri, katkıları da biz çok olumlu bulduk. Alt komisyona, Başkanına ve üyelerine de çok teşekkür ediyorum. Yani, burada yer alan değişiklikler bizim için de -doğrusu- önemli katkılar oldu.

Şimdi, tabii, bizim arzumuz, inşallah, komisyonunuzdan sonra yani 30 Mart seçiminden önce -zaten Mecliste de bu haftaki şey görüşüldükten sonra gündemde fazla tasarı kalmıyor- bunun orada yasallaşmasıdır. Zaten bu, kamuoyunda çok fazla tartışıldı yani geçen ilkbahardan itibaren biz bunun hazırlığına başladık, pek çok kesimin görüşünü aldık. Biliyorsunuz, tekrar olacak belki ama bu hazırlanırken kendi taahhütlerimizi yani Türkiye olarak değişik taahhütlerimizi de burada referans olarak aldık yani tekrar bir hatırlatma olarak, ben maddelere değinmiyorum ama sadece oradaki referanslarımızı olarak onları size kısa kısa hatırlatmak da istiyorum. Şimdi, burada hem bizim Avrupa Birliği değerlendirme raporlarında hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında önümüze çıkan sorunlar var. Bir kısmı, tabii, kendi Hükümet programımızda, seçim beyannamemizdeki taahhütlerimizdir. Bir kısmı çözüm süreciyle

ilgilidir, akil insanlar heyetinin Türkiye geneli değerlendirmeleri sonucu bir rapor oluştu, onlar bize teklifler getirdiler, onlardır. Dolayısıyla, bunu biz tabii önemli görüyoruz.

Şimdi, bundan sonraki konuşmamda Sayın Bal'ın konuşmalarına değineceğim. Bir defa, tekrar ifade ediyorum, böyle bir üslubu bu Parlamentoda, hele bu, ana komisyonlardan, dev komisyonlardan birisi yani çok önemli komisyon, Anayasa Komisyonunda bu ifadelerin kullanılmasını, bu kin ve nefreti, bu öfkeyi reddediyorum, aynen iade ediyorum. Biz uysalızdır, kimseyi incitmeyiz, herkese saygı gösteririz ama hakkımızı koruruz. Kendi hakkımızı da iyi koruruz, verilen işimizi de iyi yaparız ve hiç kimsenin kimseye hakaret etme şeyi yoktur, ne milletvekilinin bakana ne de bakanın milletvekiline. Hepimiz burada bir şey içinde, demokratik ortamda, herkes birbirine saygı duyarak düşüncesini söyleyecektir. Şimdi, bakın, "Öcalan, Kürtlerin lideridir." diye hiçbir yerde söylemedim, hiç.

FARUK BAL (Konya) – Basında çıktı Sayın Bakan.

Başbakan Yardımcısı BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – İkinci gün basında yalanlamam çıktı, eğer baksaydınız görürdünüz. Onun kaynağı şudur, tekrar düzeltiyim burada: Her yıl, biliyorsunuz, Türkiye'nin dünyadaki bütün büyükelçilerini Dışişleri Bakanlığımız burada topluyor iki üç gün ve önemli konularda onlara konuşmalar yapılıyor. Benimki de daha çok Türkiye'de yürüttüğümüz çözüm süreci ve güvenlikle ilgili konulardı. Ben güvenliğin koordinasyonundan sorumlu Bakan durumundayım, Başbakan Yardımcısıyım, Terörle Mücadele Yüksek Kurulunun Başkanıyım, onun için bana böyle bir görev verildi. Ben de onlara Türkiye'de yürütülen çalışmaları anlattım. O, Dışişleri Bakanlığının kaydında vardır. Basına kapalı bir toplantıdır bu, sadece Dışişleri Bakanlığı kendisi için onu kaydediyor, onun da iznini aldılar benden "Kaydedebilir miyiz?" diye. "Tabii, isterseniz basını da alabilirsiniz." dedim ve bu manaya gelecek hiçbir cümle sarf etmedim ama ertesi gün basında, yazılı basında iki yerde bunu gördük -basın danışmanım da buradadır- hemen "Böyle bir şey ifade edilmemiştir, esasen bu toplantı basına da kapalıdır." diye düzelttim; ertesi akşam televizyona çıktım, orada da düzelttim. Bunu herkes düzeltti ama Milliyetçi Hareket Partisindeki değerli arkadaşlarımız nedense buna çok sarıldılar, düzeltmediler, Mediste de, Genel Kurulda da duydum bunu ifade ettiklerini; bu çok üzücüdür. Böyle bir şeyi ben niye söyleyeyim? Öyle bir şey söylenebilir mi? Biraz akli olan, biraz durumu bilen, Türkiye'yi bilen, bütün Kürtleri bilen, Kürt nüfusu bilen, Türkiye'nin sosyolojisini iyi bilen birisi bunu söyler mi? Yani, böyle yalanlanmış bir sözü alarak, bunu tekrar tekrar ederek ne kazanılacak bundan, siyasetin neresi ne kazanabilir arkadaşlar?

İkincisi, yıkım bakanlığı. Değerli arkadaşlar, bu benim şahsi projem değil, bizim ta parti programımızda yer alan, 2001'de partimiz kurulurken -açın, bakın, sayfasını da vereyim, okuyun- bu konularda terörle ilgili, ülkemizdeki bu huzursuzluklarla ilgili neler yapacağımız orada yazılı ve biz on bir yıllık iktidarımız döneminde buna çalıştık. Terörü bitirmek, silahı bıraktırmak, siyaset alanını etkin kılmak, bütün ülkemizde yaşayan vatandaşlarımızı, hangi etnik yapıdan olursa olsun -işte sizin de biraz önce saydığınız- kendi o tarihî derinliği olan kültürümüz, medeniyetimiz içinde tekrar kardeşlik içinde yaşatmak. Birileri bunları parçalamış, Türkiye'yi kullanmışlar, terör örgütlerini kullanmışlar, bizleri birbirimize düşman etmişler, biz bunları önlemek için uğraşyoruz. İlk çıktığımız günden beri biz şunu söyledik değerli arkadaşlar: AK PARTİ bu milletin çimentosudur bu milletin kardeşliğinin. Bölünmenin önünde, parçalanmanın önündeki en büyük engeliz biz. Biz Türkiye'nin her tarafında temsil edilen bir partiyiz ve biz burada öyle ırk ayrımı falan, onları şey yapmayız. Bakın, geçen gün birileri benimle ilgili bir şeyler söylüyorlar: İşte, Kürt'tür, şudur, budur... Ben dedim ki: Ben doğrusu bu konuda kendimle ilgili konuşmayı bile edep ederim. Yani, ırkçılığın zerresi bende olmadı ömür boyu, yeter ki insan ol, hangi ırktan olursan ol. Yani, kendi kültürümüzü, değerlerimizi yaşatmak için uğraşan muhafazakâr bir partiyiz arkadaşlar. Neden illa yaptığımız çalışmalara Türkiye'yi parçalamak diye bakılıyor? Türkiye'yi bütünleştirmek için bu, bu sorunları yenmek... Türkiye'de herkes siyaset yapsın, herkes konuşsun, her düşünce konuşulsun ama silah olmasın, terör olmasın, derdimiz bu, benim de derdim bu. Doğrudur, Hükümet içinde bu konularla en çok ilgilenen benim ama ben buna yürekten inanıyorum ve şu anda da yaptığımız bu işin çok doğru bir iş olduğuna inanıyorum. Bakın, doğuda, güney doğuda hayat normalleşti, insanlar otuz yıl sonra yeni hayat yaşıyor gibi. Doğudan batıya, batıdan doğuya şehirlerarası kardeşlikler, gidiş gelişler oldu. Batılılar doğuya, güney doğuya gidiyor, tekrar bağlar tazeleniyor arkadaşlar. Neden ülkemizi terör örgütüne bırakalım, neden terör örgütünün geliştirdiği düşmanlıklara bırakalım? Yani, hepimizin çabasının bu olması lazım. Ve şu anda bakın, daha yeni araştırmamız çıktı -benim kendimin ilgilendiği, benim alanımdır bu- vatandaşlarımızın yüzde 68'i -bu 50'lerden 68'e çıktı- bu çözüm sürecine öyle umut bağlamış ki. Dolayısıyla, şu yürüttüğünüz çalışma, paket falan inşallah bunlara katkı verecek arkadaşlar. Bunu samimiyetle söylüyorum Sayın Başkanım.

İkincisi: Sayın Bal'ın söylediği yani El Kaide'ye, El Nusra'ya, ondan sonra IŞİD'e, bakın, şu anda bizim uğraştığımız örgütler bunlardır arkadaşlar. Yani, beni de dâhil ediyor. Ben doğrusu hiçbir Suriyeliyle bir toplantı yapmadım yani Türkiye'deki sığınmacılarla ilgileniyorum, onların ihtiyaçlarını nasıl karşılarız? Sayın Şandır'la da sık sık görüşüyoruz yani işte "Hatay civarı,

Türkmenler, hepsine ayrı kamplar, nasıl rahat ettiririz?" diye, onunla uğraşıyoruz ama bizim uluslararası alanda ilan ettiğimiz, Başbakanımızın El Kaide, El Nusra ve bu IŞİD'le ilgili çok şiddetli ifadeler kullandığı bir durumda siz muhalefet olarak "İktidar bunlara yardım ediyor." dersiniz, uluslararası alan çok hevesli buna. Uluslararası alan, şu anda Türkiye'yi El Kaide ile nasıl irtibatlandırırız diye gayret içinde. Bakın, Sayın Bal, ben şunu söylüyorum burada açıkça huzurunuzda: El Kaide'nin İslam'a ve Müslümanlara verdiği zararı hiç kimse vermemiştir.

BAŞKAN – Aynen öyle.

FARUK BAL (Konya) – Doğru.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bu aşırı, bu yanlış, bu karanlık örgütler İslam'a zarar veriyor ve bugün Batı'da, Batı dünyasında İslamofobinin kaynağı bunlardır Sayın Bal, bu El Kaide türü örgütlerdir, bu terördür. İslam'ı terörle iç içe getirdiler ve dünyada "İslam" deyince terör çağrışımı geldi, bunlar yüzünden. Onun için, şu anda yaptıkları, bu IŞİD'in falan felaket. Bunlar acımasız. Ben bunlara diyorum ki bu IŞİD'e şu anda, bunlar kiralık katil, ne olduğu belli değil, kiminle çalıştığı belli değil, orada öyle bir ortam var. Yani, bizim bunlar samimi değerlendirmelerimiz ama tabii diğerleri size ait. Kusura bakmayın, ben yine de arkadaşlarıma biraz konuşurken belki hakaret içerdiği için sert şeyler söylediysem de bağışlayın. Yani, burada bütün bunları açıkça konuşalım, hiç tereddüt etmeyin, söyleyeceğinizi söyleyin ama düşünce bazında, ben de cevaplayayım. Yani, biz düşüncemizden eminiz, düşünce duymaktan korkmuyoruz, rahatça da konuşuruz her yerde ama rahat bir ortamda paylaşalım.

Teşekkür ediyorum.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben teşekkür ederim.

Sağ olun.

Evet, Sayın Bengi, sizi dinleyelim.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Evet, teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; aslında önemli bir meseleyi tartışıyoruz ama ne yazık ki her zamanki gibi bu meseleyi dar bir zamana sıkıştırıp işi kotarmaya çalışmanın bu tür gerginliklere neden olduğunu hep görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugüne kadarki demokratikleşme hamleleri, paketleri de bugünkü gibi ağırlıklı olarak iktidarın yaptığı uygulamalar veyahut kanunlaşmalar olduğu için, muhalefet ve kamuoyu yeterince katılmadığı için, geldiğimiz noktada bugün Hükümet, Sayın Başbakan, on iki yıllık iktidarından sonra bu kadar güçlü bir iktidar, halkın büyük desteğini arkasına almış bir iktidar, yargının içerisinde, emniyetin içerisinde çetelerin olduğu, onlara güvenilemeyeceği, devletin bir komployla karşı karşıya olduğunu belirtiyor. Şimdi, bunu neden söylüyorum? Eğer bütün bu demokratikleşme hareketleri, yasal, anayasal düzenlemeler, gerçekten muhalefetin de, sivil toplum örgütlerinin de içinde olduğu bu süreçleri yeterince tartışsaydık, tartıştığımızda şimdiki bu masada olduğu gibi muhalefeti dinlemiş olsaydık -mesela 2010 yılında HSYK'ya ilişkin veya diğer şeylere ilişkin eleştirilerimiz gibi -herhâlde bugünkü kompozisyonla karşılaşmayacaktık ama iktidarda olma, oradaki, arkasındaki halk desteği, sandalye sayısını "Ben istediğim düzenlemeleri yaparım muhalefete rağmen, topluma rağmen, sivil topluma, aydınlara rağmen yapar, geçiririm." dediğinizde bugünkü olayla karşı karşıya geliyoruz. İnanın ki biz Anayasa Uzlaşma Komisyonunda şu anda yaptığımız tartışmaları, özellikle de Adalet Komisyonundaki şu anda tartışılan düzenlemelere ilişkin o kadar sıkı, hararetli, derin tartışmalar yaptık ki iki üç ay önce bizim söylediğimiz, Hükümetin şiddetle karşı çıktığı şeylerin hepsini şu anda Hükümet, oraya getirmiş, işte kuvvetli şüphe de yetmiyor, somut ve kuvvetli şüphe gibi onu daha da güçlendiren veyahut akşam bir televizyon programında izledim biz orada kamu gücünü, kamu yararını o kadar çok tartıştık ki ve Hükümet de o kadar sahip çıkıyor ki yani kamu, genel ahlak, genel sağlık gibi, bütün temel hak ve özgürlükler elden geldiğince daha da kısıtlayacak önerileri çokça tartıştık. Bugün bunun sadece muhalefeti, sadece sivil toplumu, sadece basını vurmadığı, dönüp aslında onu yaratanları da vurduğunu gördükleri için bu sefer bakıyoruz, dün önerdiğimiz şeyler bugün önümüze gelmiş, tabii ki farklı bir şekilde gelmiş ama en azından onun farkına varılmış. Yani kontrolsüz bir gücün güç olmadığı, herkese sıkıntı çıkarılabileceği meselesi çok net olarak ortaya çıkmıştır. Bu meseleyi, tabii ki BDP olarak bu komisyonda, biz alt komisyonda yoktuk, alt komisyona gidip, arkadaşlar belli anlamda katkı da sunmuşlar fakat çok geriye giden noktaları da ne yazık ki var, onları değerlendireceğim ama bu hararetli tartışma içerisinde kendimizce görüşümüzü, katkımızı sunmadan da edemeyeceğim.

Değerli arkadaşlar, bugün tartıştığımız demokratikleşme meseleleri, Kürt sorunu, temel hak ve özgürlükler meselesi bu iktidarın meselesi değildir. Yüz yıllık, hatta yüz yılı geçmiş bir ihmalkârlığın bugün karşımızda gördüğümüz, kangrenleşmiş aslında bir devlet pratiğiyle karşı karşıyayız. Şimdi, çok uluslu, çok milliyetli daha doğrusu, çok dilli, çok kültürlü bir imparatorluğun mirasını

devralmışız. İşimize geldiği zaman Osmanlıya atıfta bulunuyoruz ama cumhuriyetle birlikte bu mirasın istemediğimiz bütün yönlerini, dilini, kültürünü birden inkâr edip yeni bir devlet modeliyle ortaya çıkıyoruz. Dünyanın her yerinde imparatorluktan ulus devlete geçildi ama hiçbir ulus devlet modeli bizim ülkemiz gibi kendi vatandaşını, farklı kültürleri, farklı dilleri biçmedi bu şekilde. Bu gerçekliğin farkına varmadan şu günkü, bugünkü yasal düzenlemeleri veyahut PKK'yi tartışmak, Kürt sorununu tartışmak gerçekten abesle iştigaldir ve şunu iddia ediyorum: Bu masadakiler sadece Türk Tarih Kurumunun kitaplarını bile okusalar Kürtlerin bu coğrafyada bin yıldır yaşadıklarını, binlerce yıldır yaşadıklarını, özerk yaşadıklarını çok rahatlıkla görecektir. Yani Alparslan geldiğinde de Kürtler vardır orada ve özerklikler, Selçuklu zamanında da, Anadolu Selçuklu zamanında da, Osmanlıda da, Akkoyunlu'da da, Karakoyunlu'da da bütün bu süreçler içerisinde Kürtler o coğrafyada vardır diğer halklar gibi ve kendi kendilerini yönetmişler. Yani Kürtler dün ortaya çıkmadılar, Kürtler sadece PKK'nin hareketiyle birlikte "Biz varız..." veyahut isyan etmediler. Osmanlı'nın son döneminden itibaren ulus devleti, Avrupa'daki ulus devleti model alan, merkezileşmeye çalışan Sultan Mahmut'tan günümüze kadar o merkezileşme ile birlikte Kürtlerin ve diğer yerel, özerk birimlerin devlete karşı başkaldırıları, isyanları olmuştur. Bunu da, herhangi bir objektif, resmî tarih dışındaki bir tarih kitabına baktığında, bunu çok rahatlıkla görebiliyorsunuz ama cumhuriyet, cumhuriyet ki bütün o Osmanlı'nın mirası olan halklar, kesimler o mücadelede, o devletin kurulmasında, bu devletin kurulmasında, bu cumhuriyetin kurulmasında kanları vardır, emekleri vardır, gözyaşları vardır, cumhuriyetin kurulmasından önceki Mustafa Kemal'in ve o mücadeleyi yürütenlerin Kürtlere, diğer halklara veyahut İslam inancındaki insanlara yaptığı söylemler Medis arşivlerinde vardır, diğer kitaplarda vardır, yani nasıl bir Kurtuluş Savaşı, nasıl bir Kurtuluş Savaşı felsefesi ve sonrasındaki inkâr, bastırma, tenkil hareketleri, aynılaştırma, tekleştirme yani çok uluslu, çok çeşitli bir yapıdan birden herkesin aynı dili, aynı kültürü, aynı tarihe inandığı, hatta aynı dine ve aynı mezhebe inandığı bir toplumsal mühendislik projesi uygulanmıştır Türkiye'de ve tutmamıştır. Kürtler buna isyan etmiştir, isyan etmiştir, isyan ediyor, isyan edecek de bu tarza. Bu böyle bilinmesi lazım. PKK hareketi Kürt sorununun bir sonucu mudur, bir nedeni midir? Bunu herhangi aklı başındaki bir insan bilir ki PKK hareketi Kürt sorununun bir sonucudur. Yani PKK'den önce de Kürtler vardı, PKK'den önce de Kürtler isyan etmiştir. Sen bir toplumu onun doğal gerçekliğine aykırı bir şekilde bastırmaya, susturmaya çalıştığın zaman o, sonunda bir yerde patlak verir çıkar. Bugün yaşadıklarımız, yüz yıldır daha doğrusu, yaşadıklarımız bu meseledir. Efendim, Kürtlerin... Kız vermişiz, almışız. Bu mesele Kürtleri kurtarmıyor ki artık yani bunlar yirmi yıl, otuz yıl önce söylendiğinde toplumsal barışı, o gerginliği gideren bir argümandır, doğrudur yani halklar birbirine girmesin. Evet, kız almışız, vermişiz. Evet, milyonlarca vermişiz, benim de amcamın çocukları, kardeşim, ben hepimiz Türk kardeşlerimizden birisiyle evlenmişiz.

BAŞKAN – Bengi, "Al kızını git." deme de yani.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Başkanım, onu siz söylediniz yani "Her anasını alıp getirene dilini verirek." dediniz.

Dolayısıyla, evet yani şurada toplumu aynılaştırmadan, farklılıklarıyla bir arada barıştırma kültürüdür bu toplumu kurtaracak. Yoksa yani rahmetli Erbakan şeyde dedi ki: "Sen Türküm, doğruyum, çalışkanım." dersin o da: "Ben senden daha çalışkanım." der." Bundan dolayı ceza yedi ama çok doğru bir şeydi. Yani Kürtler bunu hissediyor. Bengi Yıldız'a soruyorsanız ben 2000'le, 1990'larla şu anı karşılaştırdığımda bu devletle daha barışığım. Niye daha barışığım? Çünkü çözüm üretme de "Sen varsın." diyor en azından, tanıyor yani de hakları vermedi bizim istediğimiz manada. Fakat en azından "Sen yoksun." demiyor yani barışık. Bundan bile bir ders çıkarılması lazım, bunun görülmesi lazım.

E, şimdi, Öcalan meselesine geldiğimizde kardeşim isterseniz sırtınızı dönün gidin. 3 milyonun üzerinde o bölgede "Ben bunu lider olarak tanıyorum." diyen adam imza atmış, isterseniz götürün onları hapishaneye koyun. Nitekim yargı onlar hakkında, bazıları hakkında dava da açtı. Bu da bir gerçeklik. Kürtlerin hepsi Öcalan'ın arkasında mı? Hayır. Fakat Kürtlerin, bu ateşkeste, bugünkü huzur ortamında kimlerin sebep olduğu çok net olarak ortadadır, Öcalan'ın arkasında da bir halk gücünün, halk desteğinin olduğunu da dünya âlem herkes biliyor. İstersen ona "terörist başı" de, istersen ne dersin de, oradaki yansıması bu değil ve sen o halkla barışacaksan bunu göreceksin. Görmeden ben... Yapıldı, bu politika denendi, otuz yıldır "Ben seni görmüyorum." denildi. Otuz yıldır "Siz teröristsiniz, bu eylem teröristtir." Kürtlerin ana dilinden tutun da en temel hakları teröristlikle suçlandı. Nereye geldi? Geldiğimiz noktada -arkadaşlar da belirtti- 40-50 bin tane insan kaybımız var; Kürt'ü, Türk'ü, Laz'ı, Çerkez'i, bu toprakların esas sahibi olan herkes öldü. Şimdi, "Sen çok öldün, ben çok öldüm." meselesi değil, burada bir nüfus tartışması yapılıyor. Ben her zaman söylüyorum, bu devlet kendine güveniyorsa eğer, Kürtlerin sayısını, Arapların sayısını, Lazların sayısını öğrenmek istiyorsa gitsin, buyurun, referandumla her şeyi soruyorsunuz, sor bakayım "Sen Kürt müsün, Türk müsün?" Ya, "Türk müsün, Kürt müsün?" derken onları ayrımcılık anlamında değil ama "Kendi aidiyetin nedir?" diye sorma cesaretini göstermeyen bir devletten... Yani Amerika'nın araştırmaları, şunun araştırmaları, Kürtler 1 milyondur, 15 milyondur, 20 milyondur, bu tartışma bizi bir yere götürmez. Kürtler 1 milyon

olsa ne yapacaksın onları? Yani, dillerini, kültürlerini kabul etmeyecek miyiz? Dünyada var nitekim, bırak 1 milyonu, 100 bin insana da, 50 bin insana da devletler eğer “Ben senin devletim.” diyorsa onları kucaklamak zorundadır. Dolayısıyla, hâlen kendi vatandaşını saymaktan âciz ama halklar meselesinde, efendim, yüzde 85 Türk’tür. Yüzde 85’inin Türk olup olmadığını kim biliyor? Daha dün kadar, sen gelip benim babama da sorsaydın “Ben Türküm.” diyecekti, korkuyordu. Şimdi, git sor. Yani, bu tartışma, bu kısır tartışma bizi hiçbir yere götürmez. Dolayısıyla, Türkiye’nin bunları aşması lazım, Türkiye -gerçekten samimi olarak söylüyorum- kendi sorunlarını çözmek istiyorsa AKP’ye de değil, CHP’ye de değil, MHP’ye de değil, BDP’ye de değil, gidecek, olay mahallinde o vatandaş isteyecek, “Kardeşim, sen ne istiyorsun, talebin nedir?” diye onunla konuşacak. Biz burada konuştuğumuz da kendi seçmenini konsolide etmeye çalışıyor, onu tahkim etmeye çalışıyor, hiç kimse kendi çizgisinden bir adım bile ileriye atmıyor. Bu da bizi bir yere götürmüyor, kısır tartışmalardan bir adım bile ileriye götürmüyor.

Değerli arkadaşlar, bu tasarı alt komisyona gitti. Arkadaşlar belirli oranda katkı sunmuşlar ama gerçekten mesela belirli tespitler var. Bu esnek, tarif edilemeyecek Toplantı Gösteri Yasası’nda 2911 sayılı Yasa’nın 6’ncı maddesinde, “Vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde toplantı, gösteri...” Şimdi, zorlaştıracak, zorlaştırmayacak gibi, bu kavram, bakın, biz, şu anda...

BAŞKAN – Bengi Bey, istersen, maddelere girmeyelim.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Sayın Başkanım ama yani biz...

BAŞKAN – Yo, yo. Konuşacağız da maddelere gelince, o manada söyledim. Tabii ki de konuşacağız.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Sayın Başkanım, şimdi, tabii, o zaman söyledim, bizi dinlemediniz. Şu anda, Adalet Komisyonundaki bütün değişiklik önergesi Bengi Yıldız adına çünkü o Komisyonun asıl üyesi benim. Şimdi, ben orada yokum yani ben ne genel bir değerlendirme yapabileceğim, ne maddeler üzerinde konuşabileceğim...

BAŞKAN – Buranın da asli üyesisin ama.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Tabii, ikisinin de asli üyesiyim.

Doğrusu, genel bir değerlendirme yapıp bu noktada aslında kendi değerlendirmelerimi bitirip...

BAŞKAN – Buyurun peki.

BENGİ YILDIZ (Batman) – ...Adalet Komisyonuna gitmek istiyorum müsaadenizle Sayın Başkan.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Yani “günlük yaşamı zorlaştırmayacak şekilde” gibi bir ibare Sayın Hocam -Burhan Hocam benim anayasa hukuku hocamdır da aynı zamanda- şimdi, bunun başı sonu neredir? Tamamen idarenin iki dudağı arasındaki bir durum çizilmesi, bu duruma arkadaşlar vurgu yapmış, bizce de bu çok önemli bir durumdur. Bunun somut bir şeye dönüştürülmesi gerekiyor yasa metninde.

Yine, arkadaşlar, alt komisyonda il ve ilçe belediye başkanlarının da kurulda olması gerektiğini belirtmişler, önemli bir katkıdır, ona katılıyoruz fakat diğer bir düzenleme var ki yani teklifin gerisine gidildi değerli arkadaşlar. “Hükümet komiserinin yetkilerinin düzenleme kuruluna verilmesi olumlu bir gelişmedir.” deniliyor. “Ancak bu kurulun toplantı veya gösterinin kanuna aykırı hâle dönüşmesi durumunda derhâl kolluk amirini bilgilendirmemesi müeyyideye bağlanmalıdır.” deniliyor.

Şimdi, bu tür toplantı gösteri heyetlerine girmeye insanlar şu anda bile çekiniyor. Bırakın öyle bir sorumluluğu ona yüklemeyi, şu anda bile çok büyük bir sıkıntıdır. Yüzlerce dosya, binlerce dosya var.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bengi Bey, o konuşuldu yalnız, öyle bir şey yok, metne geçilmedi. Arkadaşlarımız bunu tartıştı ancak dedik ki biz asıl, ana komisyon “Tasarıda bu mevcut hâliyle yoktur. Dolayısıyla bir cezai yaptırım ceza genel esaslarında var zaten. Eğer yapmıyorsa bu bir şekilde görevini yerine getirmeyenler hakkında filan işlem yapıldığı için kanunda da karşılığı var. Dolayısıyla burada böyle bir yaptırıma gerek yoktur.”

BENGİ YILDIZ (Batman) – İyi o zaman.

BAŞKAN – Lafın gelişi söylenmiş o yani.

BENGİ YILDIZ (Batman) – “Nefret suçu” meselesinde değerli arkadaşlar, yani cinsel kimlik ve yaş unsurunu arkadaşlar önermiş. Bize göre “etnik kimlik” meselesinin de ve “cinsel yönelim” meselesinin de oraya alınması lazım.

Şimdi, Hocam, şöyle bir tartışma yapılıyor mesela: “Kürtler bir millet midir, değil midir?” Şimdi, Kürt’e sen hakaret ettin. Şu madde tanımlaması içerisinde bunu hangisine koyacaksın; ırka mı koyacaksın, hangisine koyacaksın? Birleşmiş Milletler sözleşmelerinde devlet kuranlar yani mesela bir Ermeni yurttaşa hakaret...

BAŞKAN – Şimdi, bu nefretle alakalı bölümden mi bahsettin?

BENGİ YILDIZ (Batman) – Evet.

BAŞKAN – Zannediyorum, burada şu son 2'inci madde belki devreye girecektir...

BENGİ YILDIZ (Batman) – Burada -çünkü Anayasa Uzlaşma Komisyonunda da çok tartıştık- bunu diyelim ki Ermeni vatandaşın Ermenistan'da bir devleti var, o bir milliyet olarak kabul ediliyor, ona hakaret bu kapsama girer ama diyelim ki Kürt'tür, Laz'dır, Çerkez'dir vesairedir Türkiye'deki diğer farklı kesimlere hakaret ettiğinde bu madde kapsamına girmeyecek. Onun için biz dedik etnik kimlik, mesela burada "o aidiyettir" meselesine vurgu yapılırsa genel olarak... Bunu Anayasa Uzlaşma Komisyonunda da çok tartıştığımız için özellikle belirtmek istiyorum. Bu sıkıntıyı gidermek lazım.

Şimdi, "cinsel kimlik" veya "cinsel yönelim" meselesi... Hani seçimler öncesindeyiz, siyasi partiler "Aman, biz, homoseksüellerin, heteroseksüellerin bilmem nelerin haklarını mı savunalım?" diyebilirler ama bize göre zaten temel sorunlardan birisi bu yani Avrupa'da ve Türkiye'de de en temel tartışma noktalarından birisi bu. Biz gözümüzü kapatsak, onları İslami inanca göre bir formata koysak, toplumu dizayn etsek de onları yok edemiyorsun, onlar İstanbul'da şurada burada yaşıyorlar, her gün dövülüyorlar, hakaret ediliyorlar, insanlar onlara el vermiyor vesaire vesair. Şimdi, bu grubu görmezlikten gelmenin... Anayasal bir teminat altına almadığımızda sadece o sorunu ertelemiş oluyoruz. İnanın ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında önümüze çıkar, her gelen Avrupa'daki komiserler bu meseleye vurgu yapar. Dolayısıyla da görünen, çok net şekilde ortaya çıkan bir meseleyi de, en azından bu problem varsa onu bu düzenlemede nefret suçu içerisine alalım çünkü nefret suçu... Sevgili Hocam, bugün kimse egemen olan kültüre küfredmiyor ki, kimse nefret yapamıyor ki, kim azınlıktaysa, kim korunmaya muhtaçsa ona yönelim vardır. Bugün Türkiye'de diyelim ki bir Müslüman'a, bir Türk'e, bir Hanefi mezhebine diyelim ki yani kim o şekilde yaklaşabilir? Herkes çünkü bir şekliyle hemen savunmaya geçer ve bunun tedbirini alır. Önemli olan savunmasız durumda olan kesimleri burada koruma altına almaktır diye düşünüyoruz.

Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığından arkadaşlarımız da bu toplantıya katılmışlar alt komisyon toplantısında önemli katkıları da olmuş, mesela o katkılardan birisi de... "Özgürlüğün azar azar verilerek siyasileşmemesi, yasakçı zihniyetten uzaklaşarak insan hakları temelinden konuya bakılması gerektiği" bazı üyelerimizce ifade edilmiş. Kamu Düzeni Müsteşarlığındaki arkadaşlarımız bu görüşü belirtmiş, bazı üyelerimiz bunu belirtmiş, haklarını yemeyelim ama böyle bir görüş belirtilmiş. Yani özgürlüğün azar azar verilmesi meselesi alt komisyonda tartışılıyor, bu nasıl bir şeydir anlamış değilim. Yani özgürlük eğer iyiye tam verilir, morfin değil ki esrar değil ki sigara değil ki yani azar azar verelim veyahut kısılam falan. Böyle bir tartışma yaşanmış, çok ilginç geldi bana, onu da vurgulamak isterim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – O üyelerimizden birinin beyanı, kamu görevlilerinin değil.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Anladım, tamam teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Demokratikleşme de adım adım gerçekleşti ya Bengi Bey, onu ifade etti arkadaşımız.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Ama bu "özgürlüğün azar azar verilmesi" kavramı çok sıkıntılı bir kavramdır. Yani bütün demokratikleşme hareketi şüphesiz dört dörtlük, ilk günden son güne kadar aynı olmaz ama "Özgürlüğü azar azar verelim." kavramı çok sıkıntılı bir kavramdır. Özgürlük bir haktır ve baştan itibaren var olması gereken bir durumdur.

En önemli düzenlemelerden birisi, eski köy adlarının değiştirilebilmesi, onların talepleri... Sayın Bakanım, siz biliyorsunuz, şu anda o yazar yanılmıyorsa cezaevinde, Sevan Nişanyan, TESEV Yayınları arasında çıktı bu Köy Kanunu ve benzeri düzenlemeler. Şimdi, aslında Enver Paşa zamanında başlamış belirli köy ve yerleşim isimlerinin değiştirilmesi ama temelinde 1950'den 1960'lara kadar bir hazırlık süreci ve ondan sonra da bir anda bir yasayla on binlerce köyün, mezranın isminin değiştirildiğini görüyoruz. On binlerce köy ve mezra ismi değiştirilirken Kürtçesiyle, Ermenicesiyle, Lazcasıyla vesairesiyle o toplumdan hiç kimseye sormadınız, sormadılar daha doğrusu, "sormadınız" derken devleti kastediyorum, devlette devamlılık esastır. Şimdi, o köylerin isimlerinin iadesi öyle bir prosedürden geçiyor ki aslında sadece kâğıt üzerinde kalacak bir düzenlemeden ibarettir. Ben herhâlde geçen sefer de söyledim. Sayın Bakanım, yani bu dağlar, tepeler, ırmaklar kendi haklarını nasıl şey yapacaklar? Yüzlerce köyün, tepenin, ırmağın bilmem derenin ismi değiştirilmiş. Yani ve insanlar o şekilde dillendiriyor, o şekilde adlandırıyor. Şimdi, bunlar bir günde, bir yasayla değiştirildi, başka bir isme dönüştürüldü ve burada deniliyor ki: "Bu değişiklikten sonra eski köy adları kendiliğinden verilmeyecektir." Evet, bunu biliyoruz. Esasında olması gereken bir hakkın iadesi meselesidir. Eğer ondan sonra, bu otuz yıl, kırk yıl, elli yıl, altmış yıldan sonra herhangi bir köy, ilçe derse ki: "Ey Hükûmetim, ey devletim, bana altmış yıldır vermiş olduğun isimden ben memnunum." o zaman yeni ismiyle anılır. Ama yani yirmi bin köyün -bu oranla ifade ediyorum- tek tek insanların yani o yöre insanının işini gücünü bırakması zaten

binlerce şeyi vardır. Yani şimdi mesela 1938 yılına kadar Kozluk'un ismi Hazo'dur. Yani bin yıl önce de öyleydi, bin yıl sonra da öyleydi. Şimdi, Hazo'yu 1938'den sonra... Yani, şimdi Hazo ne yapacak, nasıl... Tek, tek toplanacaklar ilgi kurulları, şeyleri falan, müracaat edecekler. Yani, bu kadar... Eğer bunu bir toplumsal mühendislik ve hak gasbı olarak niteliyorsak bu hakkı iade edeceğiz, ondan sonra eski isimleri kabul etmeyenlerin şey yapması müracaat etmesi lazım. Yoksa, onun dışındaki bu şey palyatif bir düzenlemedir. Yani, bunun için müracaat edecek köy, ilçe sayısı 50 ile 100 arasında ancak şey yapar. Onun dışında yani insanlar... Yani, çünkü çok yoğun bir bürokratik aşamadan geçmesi gerekiyor.

Yine, siyasi partilere hazine yardımı yani yüzde 3 meselesi, Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; siyaseten 300 bin, 200 bin, 500 bin oy almış, halkın iradesini arkasına almış siyasi partileri devre dışı bırakmak anlamına gelir ki bu çoğulcu yapıya... Yani, biz diyoruz ki: Bu siyaset liderlerin iki dudağı arasında şekilleniyor. Bundan şikâyet ediyoruz bazılarımız da şikâyet etmiyoruz. Bu siyaset nasıl yenilenecek? Yani, eğer çok güçlü olmayan bir sermayedar kesimi dışında emekçi kesimi nasıl örgütlenecek, kendisini nasıl ifade edecek, bu Parlamente'ye nasıl gelecek? Her yıl 100 bin, 200 bin oy verdiği bir siyasi hareket eğer bu hazineden o oranda yardım almayacaksa bu siyaset nasıl yenilecek? Yenilenmeyecek. Demek ki mevcut durumdan memnunuz. BDP olarak yüzde 3 meselesi değil de yüzde 1 civarında oy almış partilerin bu hazine yardımından yararlanması gerektiğini düşünüyoruz.

İkinci husus da -geçen sefer de arkadaşlar bahsetmişti- bu hazine yardımından en az oy almış, hazine yardımından yararlanan parti üzerinden diğer partilere dağıtılma meselesi hâlen netliğe kavuşmadı. Yani, niye en çok oy alan veyahut hazine yardımından yararlananların ortalaması alınarak bir yardım yapılmıyor da en az oy almış yani hazine yardımından yararlanan siyasi parti üzerinde bir yardım dağıtımının da adaletsiz olduğunu düşünüyoruz.

Bir başka daralma, alt komisyonda "özel öğretim kurumları" ibaresinin çok "large" kabul edilmesi "özel okul" diye bir tabirle bunun daha da daraltılmış olması. Herhâlde komisyondaki arkadaşlar, mesela diyelim ki, şoför kurslarında ve benzeri yerlerdeki düzenlemelerin de bu kapsam içerisine gireceğini düşünerek böyle bir yönetim başvurmışlar ama özel öğretim kurumları neyi kapsıyordu, özel okula dönüştürülünce devletin bölünmez bütünlüğü noktasında nasıl bir düzeltme oldu, o noktada doğrusunu isterseniz ciddi soru işaretleri var.

Evet, Sayın Başkanım, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; şu aşamada benim vurgulamak, temas etmek istediğim nokta bunlardı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bengi Bey, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Batum...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi Sayın Başkan, bu bir tasarı olarak geldi, o gün söyledik, gene aynı şeyi tekrar ediyorum. Ben, bu dönemdeki kadar nokta atışı, kişiye özgü yasa tasarılarının geldiği başka bir dönem olduğunu hiç tahmin etmiyorum. Şimdi, bu konuda, ciddi olarak kişiye özgü belli projelerin gerçekleştirilmesine yönelik yasa tasarıları geliyor. Fakat şunu da açık söyleyeyim, medyada da ciddi bir gücünüz, ciddi bir etkiniz var. Gerçi bu gücün, etkinin nasıl oluşturulduğunu, nasıl uygulandığını artık telefon konuşmalarında çok açıklıkla görüyoruz, daha da göreceğiz ama bu medya gücü sayesinde bu yasa tasarılarına siz rahatlıkla "demokratikleşme", "demokratikleşiyoruz" gerçek dışı beyanlarını rahatlıkla kabul ettirebiliyorsunuz, medya da bunun üzerinden gidiyor "Demokratikleşme paketi oldu." diye.

Şimdi, ben, siyasal açıdan fazla bir şey söylemek istemiyorum. Yani bu yasa... "Projeler" dersiniz onu hep beraber yaşadık, gördük. Sayın Bakan da kusura bakmasınlar ama 5 Kasım 2007 gününü, Sayın Başbakan Amerika Birleşik Devletleri'nde daha Amerikan Başkanıyla toplantısını bitirmediği günü ben burada yaşadım. Bu, ilk önce "Kürt projesi", "barış projesi" denilen projenin esasında -çok net söylüyorum- Amerika Birleşik Devletleri tarafından deliğe süpürülmeme karşılığında bir görev olarak verildiğini de biliyorum. Hatta televizyonlarda o akşam, 5 Kasım akşamı daha hiçbir şey belli değilken, Başbakan bir açıklama yapmamışken, gelmemişken kimin tarafından bir müjde olarak hangi gazeteci tarafından Türkiye'nin kamuoyuna duyurulduğunu da çok iyi biliyoruz, yaşadık ama bu yüzden buna siyasal yönden bir şey söylemek istemiyorum. Bir proje o, onu gerçekleştirmek istediniz, "Pax Americana"; öbür proje de başka bir proje, onu da gerçekleştirmek istiyorsunuz bu tasarıyla, tam nokta atışı.

Şimdi, ben hukuken söylemek istiyorum. Şimdi, Sayın Başkan, demokratikleşiyoruz. Şu Siyasi Partiler Kanunu'nu Allah rızası için -buradaki tasarı geldiği için söylüyorum- açın, "Hayır, kişiye özgü değil." deyin de bir açın. Bu Siyasi Partiler Kanunu'ndan bula bula "Bizim arkadaşlarımızı eş başkan yapalım, eş genel başkanlık sistemi uygulansınlar ve eş genel başkanlar genel başkanın

mensup olduğu bütün yetkilere sahip olsun. Biz demokratikleşme olarak bunu bulduk.” diyorsanız ben, sayın milletvekili arkadaşlarımdan şüphe ederim ki böyle bir şeyden şüphe etmem, ben bakanlardan şüphe ederim. Sadullah Ergin’i tanırım, bilirim, kanunlarını bilirim, o yüzden onun tarafından getirilmiş bir tasarı olduğuna da hiç şaşmıyorum. Bu, tamamen “Ben üç dönemden sonra olmayacağım...” Bu, Tayyip Erdoğan’ın -burada da söyleyeyim-Özal’dan, Demirel’den aldığı aklı yani daha doğrusu tecrübeyi “Bir daha kaptırmayayım, ben milletvekili listelerini hazırlama yetkisini yeni genel başkana vermeyeyim.” diye uydurulmuş, getirilmiş, tamamen ona yönelik bir düzenlemedir. Hiç kimse de bana bunun... Hayır, buradaki milletvekillerinin gerçekten hiç zekâlarına da yakıştırmam...

BAŞKAN – Hiç aklımıza gelmezdi bu ya, nereden aklına geliyor?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Senin gelmez, senin gelse zaten sen yapmazsın. Onu bildikleri için Sadullah Ergin bu tür tasarıları hazırlar ve getirir.

BAŞKAN – Nereden aklına böyle... Şeytan mı gösteriyor ne yapıyor?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Eş genel başkanlık. Bana sende anlatırsın bir anayasacı olarak, buradaki arkadaşlar da “Hayır canım, bize böyle bir talep vardı, herkes istiyordu bunu eş genel başkanlık diye, o yüzden biz getirdik, böylece de partileri çok demokratikleştirdik.” derse ben gene sizlere inanırım.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Niye karşı çıkıyorsunuz Hocam eş başkanlığa?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Neyse şunu söyleyeyim. Şimdi, bakın, çok güzel söyledi Sayın Bengi Yıldız.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bengi Bey, Süheyl Hoca girmede mi dersinize, Burhan Hoca girdi de?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bak, girdi de dersime, benim dersime de girmiş olsaydı zaten şunu anlardı. Onu kibarlığıyla söyledi Burhan’a. Yoksa, Burhan da zaten böyle ders verseydi “Arkadaşlar, siyasi partileri demokratikleştirmek için ikiden fazla başkan seçelim, böylece harika olur, bu partiler çok demokratikleşmiş olur.” deseydi ben onun anlattığından da şüphe ederdim, çok net söylüyorum. Bunları tartışmayalım; kim getirdi, nasıl getirdi siz onu Sadullah Bey’e sorarsınız, sonra tartışsınız.

Şimdi, Anayasa maddesi 68 açık. Sevgili arkadaşlar, bunu biz önerdik. Anayasa Uzlaşma Komisyonunda bunlar hep tartışıldı. Partilere yardım edelim, bugünkü uygulama yanlış. Hadi gelin yüzde 1 edelim; hayır, yüzde 3 edelim. Peki, en az geçerli.... Şimdi, bir rakam yapmış Maliye Bakanlığında çok değerli bürokrat arkadaşlar... Yalnız orada bir şey var. 38 milyon 140 bin 567 geçerli oy, şimdi bunun yüzde 3’ü çıkartsan -ben yaptım ya da benim hesap makinası yanlış- 1 milyon 144 bin 217 yapıyor, 1 milyon 288 bin yapmıyor yüzde 3. Onu da yaptığın zaman, koyduğun rakam fiktif oluyor, o yüzden söyledim. Bakın, 1 milyon 144 bin yapıyor. Şimdi neden en az? Yahu, diyelim ki partiler yüzde 3 deyin, yüzde 2 deyin, bence de bir de 1 diyelim, bunu aldıkları oy oranında paylaşırlar diyelim -oh, rahatlıkla bitti- en az partinin aldığından neden daha da sınırlayarak en az oranlar küçüldüğü zaman gelecek oran da küçülsün. Neden en az oran? Diyelim ki yüzde 1 alan partiler de, 3 alan partiler de aldıkları oy oranını da paylaşırlar. Hayır, en az!

Şimdi, gelelim, bu, Anayasa’ya bana göre aykırı, hakça değil. “Ha, farkına varmamıştık.” olur ama vardık, şimdi düzelttik, böyle düzelttik “en az” diye, olmaz, olmaz.

İki: şimdi yani Anayasa’ya aykırılıklar itibarıyla söylüyorum geneli hakkında, tek tek değil. Arkadaşlar, çok güzel söyledi arkadaşlarımız da. Şu toplantı ve gösteri yürüyüşleri maddesini kanunu hep tartışıyoruz Türkiye’de, hep tartışıyoruz. Şimdi tartışıyoruz her yerini, şurada koyduk, işte 6’ncı maddesini, 12’nci maddesini, hepsini, hepsini, hepsini, 15’inci maddesini. “Yasak yerler” diye bir şey, parklarda kamu hizmeti ve Türkiye Büyük Millet Meclisine 1 kilometre uzaklıktaki alan içinde filan diye... Ne gereği var, “Türkiye Büyük Millet Meclisine 1 kilometre alan dışında toplantı yapılamaz.” Ya, neden yapılamasın? Türkiye Büyük Millet Meclisine saldırırsa bu devlet onun önlemine almak zorunda “1 kilometre” diye... Hayır, bunları düzeltmiyoruz, ne düzeltiyoruz arkadaşlar? Şuraya getirdiğiniz madde Anayasa’ya da aykırı. Ne diyor? “Silahsız, saldırsız, izinsiz toplantı, gösteri yürüyüşü düzenler.” Biz ne diyoruz arkadaşlar? “Vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde...” Ya, bu nasıl bir şey? Zaten toplantı, gösteri yürüyüşü bunun için yapılmış bir şey. Adam giderken bir baksın, bir şeyler oluyor, otobüsüne binerken “Bir kalabalık var, ne oluyor?” desin. Desinler ki: “Şunu protesto ediyorlar.” “Vatandaşların günlük yaşamını...” Bu Anayasa’ya uygun mu? Ha, tekrar söylüyorum: Sizler bunu getirmediniz, ben tasarı hâlinde bundan geldiğini söylüyorum ama lütfen sizler de bakın buna. Lütfen getirin.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Siyasi partilerin İstanbul’da yaptığı tüm toplantılarda üç saat evimize gidemiyoruz, beş saatte gidemiyoruz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – E, gidemiyorsun ya.

BENGİ YILDIZ (Batman) – Burhan Hocam, siz İstanbul’da yaşıyorsunuz değil mi?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) –Lütfen, gelin değiştirilim bunu, böyle şey olur mu?

BENGİ YILDIZ (Batman) – Siyasi partiler toplantı yapıyor orada, beş saat gidemiyorsun evine vallah, zorlaştırıyor işte.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Kesinlikle. Böyle şey olur mu zaten yani?

Sevgili Başkanım, toplantı, gösteri yürüyüşleri işte her yerde yapılabilir dedikten sonra, gelin (2)'nci fıkrayı kaldıralım. Böyle bir şey olmaz. Şimdi “Bunu çözdük.” diyorsunuz. Bakın, bir şey daha söyleyeyim size: Yani çözdüğünüze gerçekten Sevgili İdris Kardeşim de inanmıyordur ya da inanıyorsa anlatsın. Diyorsunuz ki... Bakın, demin belki bilmeden veyahut da yani benim bilmediğim bir şeydir. “Komisyon kurulmuş.” dedi. Hayır, komisyon kurmuyor, dikkat et ne diyor? “İl, ilçe temsilcileri, belediye başkanları, görüşleri alınarak mahallin en büyük mülki amiri tarafından belirlenir.” Bu ne ya? İl, ilçeye soracağız “Ağabey, Taksim’i yasaklıyoruz?” “Yok, yapmayın” diyecek. “Tamam, görüşünü söyledin mi? Kes. Sen? Sen de söyledin, kes. Sen? Sen de söyledin, kes. Sen? Bitti, tamam, Taksim yasaklanmıştır.” Böyle bir kanun mu yapılır? Toplantı, gösteri yürüyüşünün sıkıntılı tarafları var. Ha, bunu Sadullah Bey hazırlar, Sadullah Bey getirir. Net söylüyorum, suratına da söylediğim için sakın hakaret olarak algılamasın. Sadullah Bey, Bekir Bey bunlar için bakan yapılmış arkadaşlar.

BAŞKAN – Deme, deme, öyle deme.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Getirebilir ama sizler burada dikkat edeceksiniz buna, görüşleri alınarak...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Teklifiniz nedir o konuda?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Şöyle söyleyeyim: (2)'nci fıkrayı kaldıralım, diyelim ki “Zaten her yerde yapılabilir, zaten yasağa dönüştüğünde devlet güvenlik tedbirini almak zorundadır.” Şunu da kaldıralım benim teklifim: Şurada “Türkiye Büyük Millet Medisine yakın” filan... “Mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve bunların eklentilerinde yapılamaz.” diyelim, onun dışındakini de kaldıralım, böylece yasak yer belirlensin, koysun. Ha, zaten hüküm var, 4 toplantı bir arada yapılacaksa bunun başka bir güne alınması, var orada hüküm, yasaklayalım biz, yeri de adam çizsin. Yeri vali çizmez mi? Yeri yapan insanlar çizmez. Ha, eğer kamu düzenini açıkça bozacağı, suç işleneceği yönünde somut şeyler varsa onu zaten engelleme imkânımız var bizim. Ama, bunların üstünde duracakken şöyle getirmişiz: “Vatandaşların günlük yaşamlarını zorlaştırmayacak şekilde ve görüşleri alınarak.” Arkadaşlar, gerçekten bunu demokratikleşme... Tekrar söylüyorum, medyada ciddi bir gücünüz ve etkiniz var, bu etkinin nasıl oluştuğunu gördük, televizyon kayıtlarında görüyoruz şimdi şeylerde ama lütfen buna dayanarak “Ya, yaptığımız her şey demokratikleşme olur bizim ya, onun üstünden tartışılır, bunlar da ona karşı çıkarsa demokratikleşmeye karşı çıkar görüntüsü veririz nasıl olsa, elimizde gücümüz var.” diye düşünmeyin, bir demokratikleşme getiriyor.

BAŞKAN – “Görüşleri alınarak” derken kurulun görüşü alınarak herhâlde değil mi? “Görüşü alınarak” dediğin kurulun görüşleri.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Şöyle demiş... Hayır, kurul da değil de il belediye başkanlarının, en çok üyeye sahip 3 sendikanın ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının il ve ilçe temsilcilerinin görüşleri alınarak.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ya, bu bir kurul.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Şöyle yapın, bunu da kabul edin. Bir kurul oluşturulur, güzergâhlar konusunda bu kurul karar verir diyelim, bunu da gene şey... Bunu bile kabul ederiz ama bunların...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bunlar bir nevi kurul.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hayır. Kanunda bunu yazalım, öyle görüşleri alınarak falan değil, ben onu söylüyorum sevgili arkadaşlar, yapabileceğimize de inanıyorum, yapabileceğimize inanıyorum ama bunu bize demokratikleşme olarak ne olur kabul ettirmeyin diye söylüyorum.

Şimdi, bakın kayıtlar sevgili arkadaşlar... Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları da var. “Toplantı, gösteri yürüyüşlerine katılımcıların ve konuşmacıların ses ve görüntüleri kolluk tarafından kaydedilebilir yapıldığı belli olacak şekilde.” Ya, bu nedir? Zaten bu oluyor. Zaten o ne diyorlar MOBESE kameralarını falan yerleştiriyorsun ama Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir sürü kararında, Avusturya kararında, o Sekanina mıdır nedir, bir sürü kararında diyor ki: “Kardeşim, bunları amaçlı, belli bir şekilde çekmek, almak yasaktır, yanlış.” Adam korkar, gider mi böyle bir toplantıya? Kapalı toplantılarda bile... Ben geçen gün davalara gidiyorum, davada bile orada adam kamera çekiyor, insanların bazıları “Dur, ben içeri girmeyeyim, bizi çekiyor.” diyor. Toplantı, gösteri yürüyüşüne katılırken gider mi? Bir tek işte eskiden de çok yapılan devlet tarafından destekli toplantılarda ancak bu olabilir -hani cuma çıkışlarında siz iktidar olmadan önce çok vardı bunlardan, toplantılar yapılıyordu- ancak onlara insanlar göğsünü gere gere gidebilir, “Nasıl olsa proje böyle, biz yakında iktidar olacağız.” der. Onun dışında kimse yapamaz.

Şimdi aynısını söylüyor, ben de aynı kanaattayım. “Kurul veya toplanamadığı takdirde Kurul başkanı...” Ya böyle bir yükümlülük üstleniyorsunuz “Müeyyidesi yoktur.” Var bunun. Bir adam toplantı yapmış 7 kişiyle, yapmak istiyor, oturmuş yapmış. Şimdi bir yerde diyorsunuz ki: “Toplantı kötüye gitti, dağıt. Dağıtmazsan sorumlu sensin.” Hükûmet ne iş yapıyor orada, Hükûmet Komiseri ne iş yapıyor? Adama siz hani eskiden böyle bir hüküm vardı...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Böyle bir yetki yok Hocam, bak, yanlış algılıyorsunuz ve olayı yanlış yorumluyorsunuz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bak, ne diyor? “Kurul veya toplanamadığı takdirde...”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Kurul ancak yetkilisine ihbar etmekle yükümlüdür.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Ama şöyle diyor...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Kurul toplanamıyorsa bu noktada dağılmasına dair kararı verecek kişiye bunu iletecek olan Kurul Başkanıdır.” diyoruz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Eskiden neydi?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Kurul Başkanı. Sadece kurula bu yetki verilmiştir.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hayır, eskiden bir de Hükûmet Komiseri bunu...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Deminki cümleyi de eksik okudunuz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hayır, kanun da önümde.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Orada alınan görüntüler başka bir yere servis edilemez.” hükmü var.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Var.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Eğer servis edilecek olursa bunun tespiti bakımından arkadaşlarımız dedi ki: “Kimin servis ettiğinin ortaya çıkması adına logo konması lazım bu görüntülere.” Ve son derecede makul bir görüşmeydi, arkadaşlarımız oy birliğiyle buna karar verdi.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sevgili İdrisciğim, peki sen de orada söyleyeceksin.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Lütfen yani bu cümleleri de devam ettirerseniz...

BAŞKAN – Acil durumlar için belki onu söyledi.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sevgili İdrisciğim, şöyle bak ne güzel söylüyor: “Acil durumlar için belki.” diyor.

Şimdi, şu olmaz: Yapıldığı belli olacak şekilde... Tabii, yazmışsın, başka bir amaçla kullanılamaz. Biz bu ülkede 2007’den 17 Aralık’a kadar insanların hakkındaki tapelerin televizyonlarda tıkrı tıkrı yayınlandığını gördük. Siz de onlara dayanarak dediniz ki: “Gördünüz mü neler yapıyor musunuz?” 17 Aralık’ı şimdi sayma, 17 Aralık’a kadar bunlar sizin nezaretinizde, gözetiminizde yapıldı. Şimdi burada diyorsunuz ki: “A, biz o başka bir amaçla kullanılamaz.” dedik. E, bu yeterli mi? “Başka amaçla kullanılamaz.” Bu bir güvence mi? A, vallahi kullanılamaz! Kullandık. E, bizim işimize geldi, 17 Aralık’a kadar bizim işimize geldi, bir şey yapmadık. 17 Aralık’a kadar bana söyleyin, bunların kullanıldığı görüntülerle, tape’lerle, bilmem neyle bir tane adamı yargıladık, mahkûm ettik, şu kadar da ceza aldı, şu televizyon şu cezayı aldı.” deyin, ben anlayayım.

BAŞKAN - Süheyl, bir saniye, şu anda tam 4 bin dava devam ediyor bu konuda, 4 bin küsur.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Yedi senedir ediyor.

Ama 17 Aralıktan sonra o adamların hepsi çil yavrusu gibi dağıtıldı.

BAŞKAN - Yok, daha önce alındı bu karar, daha önce yapıldı, 4 bin küsur dava var.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Peki.

Şimdi, kurul başkanına dağılma kararı verme-alma yetkisini veya görevini vermeyin. Hükûmet komiseri zaten diycek ki: “Adam toplantı yapmış, zaten millet korkuyor, ‘Allah, dayak yiyeceğim.’ diyor.” Yani bunları hep yaşıyoruz sevgili arkadaşlar, ben sizi takaza etmek için söylemiyorum ama 1 metreden adamın gözüne biber gazı sıktı.

Şimdi, bunlar hakkında bana deyin ki: “Süheyl Batum, sen ne biçim hukukçusun, bak, yanlış söylüyorsun, şu adamı açığa aldık, şu adamı attık, şu adam hakkında dava açtık, şu adamı mahvettik.” Ya, Ethem Sarısülük’ü vuran adam nerede, nerede?

Şimdi, o yüzden, sakın, ne olur bunları şöyle düşünmeyin. Ya, sen yalan söylüyorsun burada, hukuka aykırı şeyler söylüyorsun. Söylüyorum, kurul başkanına bunu vermeyin. Kurul başkanı toplar, kurul toplar. Ha, eğer dağılıyorsa, hükûmet komiserinin kendi yetkisinde, sorumluluğu ona aittir, dağıtabilir ama adamı bir de onu...

Bunu yaptık, Burhan Kuzu kardeşim çok iyi bilir. 12 Eylül'den sonra "zihni sinir projesi" gibi şöyle bir şey yapıldı. Bir parti hakkında dava açılırsa, sen çıkarsan kurtulursun, sen kaçarsan kurtulursun diye; bu da bunun gibi bir şey, kurul başkanına şöyle bir şey "Bana bak, dağılma kararını sen al, yoksa yanarsın ha dağılma kararı almadın diye."

Şimdi, şunu da söyleyeceğim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Yalnız, onlardan geliyor bu teklif.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Kimden?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Derneklerden, sivil toplumdan gelen bir teklif "Bu hükümet komiserini çıkarın." diye. "Biz yetkili olalım" diyor denetleme kurulları.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – O zaman, bir daha yapalım, o zaman, kurul vermesin, kurul sorumluluğu üstlenmesin bu konuda.

Ben söylüyorum, bir sorumlusu vardır ama kurul başkanına dağılma görevini verdiğiniz takdirde bana göre çok ağır bir yükümlülük üstleniyorsunuz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Öyle bir şey yok ki.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Yapmadığı takdirde görevini kötüye kullandı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Hocam, isterseniz şu maddeyi siz başından sonuna okuyun.

BAŞKAN - Şimdi, madde...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sevgili arkadaşlar, bakın, ben okumadım siz söylersiniz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Hayır, bu maddeden o çıkmıyor yani.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Peki.

Şimdi, "Düzenleme kurulunun bu görevi yerine getirilmemesi hâlinde durum yetkili kolluk amiri tarafından mahallin en büyük mülki amirine bildirilir..." filan filan. "Bu görevi yerine getirmemesi hâlinde..." Demek ki, bir görev vermişsiniz. "Hayır, bu görevi vermedik." diyorsunuz şimdi.

Şimdi gelelim, bakın, sevgili arkadaşlar, Sevgili Başkan, Anayasa Uzlaşma Komisyonundaki üyeler burada. Sevgili Bakan, biz bunu bir buçuk yıl konuştuk, burada da söyledim. Hatta BDP'nin -Bengi Kardeşimiz de burada- teklifi vardı, dedi ki: "Özel okulları ayrı tutalım, özel eğitimi ayrı tutalım özel okullarda."

Biz, sizinki de dâhil diğer partiler "Hayır, olmaz." dedik. Bizim Anayasa'mız özel eğitim kurumları-resmî eğitim kurumları diye bir ayırım yapmamıştır dedi. Şimdi, siz bir yasayla "Özel okul açılabilir"i...

İlk önce "özel eğitim kurumları" dediniz, sonra olmayacak diye "özel okul". Ya bana bir söyleyin, özel okul nedir? Dershane'de mi yapacak? Ne yapacak? Şeyde mi yapacak, şoför kursunda mı Kürtçe öğretecek, onu mu kastediyorsunuz? Özel okullarda yapılabilir...

Siz şöyle zannetmiyorsunuz herhâlde -Bakanlık zanneder de siz zannetmezsiniz- "Ağabey, özel okul diye bir şey var Türkiye'de, kurallara da Anayasa'ya da bağlı değil, böyle kimin kurduğu da belli değil. Ahmet, Mehmet diyor ki 'Ben bir özel okul açayım.' diyor, açtı."

BAŞKAN - Dünyada böyle bir şey yok ki.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Peki sen Anayasacısn.

BAŞKAN - Var ama...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hepimiz de burada hukukçuyuz, bir özel okul diye Anayasa'daki...

Ben, Bengi Kardeşim gibi düşünmüyorum, şöyle düşünüyorum: Anayasa'ya aykırı diye düşünüyorum, bu husus açıkça Anayasa'ya aykırıdır diyorum.

Ha, biz bunu konuştuk, onlar dediler ki bize: "Ya, ne var, eğitimi özel okullarda yapalım, özel eğitim kurumlarında yapalım." Hayır, olmadı, ama şimdi... Bir buçuk sene sizin arkadaşlarınızın "Hayır." dediği bir şeyi, "Tamam ya bu olsun." demediği bir şeyi şimdi özel okullar kuracağız diye yasayla getiriyorsunuz.

Bana biri anlatsın, özel okullar Anayasa'nın dışında, burada yapılabilir diye ya da bana desin ki "Ya, bundan kastettiğimiz şoför kursu ya. Şoför kursunda adama 'Dik dur, doğru git, düz git, vitesi tak' derken bunu Kürtçe söyleyecek." ben de anlayayım onu, öyle yazalım.

Şimdi, kaldık... Kesinlikle doğru söylüyor arkadaşlar. Kişiyi özgü veyahut da nokta atışı... Ya nefret suçu, TCK'nın 113, 114, 115... Arkadaşlar, tam nokta atışı ya, tam nokta.

BAŞKAN - Bunu kim için yapmışlar?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – İşte, dedim ya 2 proje var.

BAŞKAN - Allah Allah!

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Biri 5 Kasım'da aldığınız görev, Amerika Birleşik Devletleri tarafından verilen görev.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hayal dünyasında yaşıyorsun.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Öbürü de sizin doğal göreviniz.

Şimdi, şöyle bir şey: Kişinin eğitim öğretim hakkının...

Şimdi, bakın, 115'inci madde ortada: Dinî inancın yerine getirilmesinin... Bir kere, ayinler var, dinî ibadetler var, törenlerin yapılmasını engelleyen var. Ama dinî inancın gereğinin yerine getirilmesini engelleyen... Bana göre –bana göre değil ya, hukuka göre böyle- birisi “Ben kurbanımı istediğim gibi kesiyorum.” dediği takdirde hiç kimse bunu engelleyemez Türkiye Cumhuriyeti’nde, dinî inancımın gereğini yerine getiriyorum. Bana eğer “Biz bu değişikliği yaptık, buna rağmen olacak.” diyorsanız yanlıştır, bu da Anayasa’ya aykırı.

Yaşam tarzına ilişkin tercihlerine, hukuka aykırı başka bir davranışla, cebir ve tehdit kullanarak –tamam, cebir ve tehdit kullanarak kabul ettik- ya da başka bir hukuka aykırı davranışla, bu ne ya? Bir anlatın bana başka hukuka aykırı davranış...

Sonunda, nefret, ayrımcılık. Adını değiştiriyorsunuz maddenin “ayrımcılık”ı “nefret ve ayrımcılık”. Arkadaşlar, insan hakikaten bir bakar. Nefret suçları en çok nerede işlenebilir? Emin olun, Türkiye’de yaşadığımızdan etnik kökenden, cinsiyetten dolayı gelebilir. Ee, biz etnik kökeni unuttuk. Cinsel yönelimden, söylüyoruz, sakın burada... Biz Anayasa Uzlaşma Komisyonunda da bunu söylerken çok değerli bir bakanımız şöyle dedi: “Benim bir kızım var, kızım kızla evlenirse ben mahvolurum.” Hatta daha ağırlığını söyledi de, biz dedik ki: “Biz sizi tutmayalım ama bu onu kastetmiyor.” dedik.

Şimdi, cinsel yönelimden deyin, cinsel ayrımcılıktan deyin, ne dersiniz deyin ama bunlar dururken siz hiç bunlar Türkiye’de yaşanmıyormuş, yokmuş gibi, adına da “nefret suçu” diyorsunuz. Ha, koymayın, ayrımcılık aynen devam ediyor deyin, o yasak.

Son söyleyeceğim şu...

BAŞKAN - Son cümleleri alalım.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Arkadaşlar, 11'inci maddenin (2)'nci fıkrasının (b) bendi o kadar açık ki bu, o kadar açık ki, siz de zaten... Bunu alt komisyon demek durumunda kalmış. “Yani, zaten bu mahkûmiyetini çektikten sonra adli sicil şu kararı alıyor, ondan sonra biz bunu güvenceye aldık.” diyor.

Arkadaşlar, böyle bir şey olur mu? Dünyanın hangi ülkesinde olur böyle bir şey? İnanılması güç, adam şu suçları işleyecek: Resmî ihale alım-satımlara fesat karıştırmak, devlet sırlarını açığa vurma, taksirli suçlar hariç beş yıl ağır hapis ceza giyme, terör eyleminden mahkûm olanlar... “Bunlar olsun siyasi partilere ya.” diyoruz, ne var, zaten gidip kararını alabiliyor, ondan sonra olabiliyor.

Şimdi, Anayasa’ya uygun, son cümlem de şu, bunu tekrar ısrar ediyorum, alt komisyonda görüşülmemiş galiba. Şunu özellikle vurguluyorum: Arkadaşlar, Türk Ceza Kanunu’nun 222'nci maddesini kaldırıyorlar.

Bakın, 222'nci maddesi devrim yasalarıdır. Devrim yasaları üstünde Anayasa’nın 174'üncü maddesi çok nettir -doğru ya da yanlış- der ki: “Laiklik niteliğini koruma ve güçlendirme amacı taşıyan...”

Şimdi, siz nasıl “Biz hiç dokunmuyoruz.” diyerek Cumhurbaşkanının görev süresinin beş yıl değil, ömür boyu olduğu sayılan bir değişikliği yapamazsanız, Anayasa’yı değiştirmeden bunu da yapamazsınız. Gelin, 174’ü değiştirelim ya da değişmezlik maddesini değiştirelim, Anayasa’da bunu çok tartıştık ama hiç kimsenin aklına “Ben bunu Anayasa’nın değişmezlik maddesini değiştirmeden bir yasayla yaparım.” diye gelmedi. 174'üncü madde açık, söylüyor –beğenin, beğenmeyin- “Laiklik niteliğini koruma ve güçlendirme amacı taşıyan...” diyor, “...bu yasaların” diyor.

Ee, siz şimdi ne yapıyorsunuz? “Yasayı değiştiriyoruz, bir şey yapmıyorsunuz ki, müeyyideyi kaldırıyoruz.” diyorsunuz.

Peki, o zaman, Cumhurbaşkanının beş yıl seçilmesini kaldırabilir misin “Bir şey değiştirmedik biz.” deyip? Bunu da yapamazsın, Anayasa’ya aykırılık taşıyor, teklif edilmesi bile mümkün değil.

“Teklif edilmez”i böyle yaparak... Sadullah Bey yapabilir -son söyleyeceğim- ama sizlerin yapmaması lazım. Daha sonra madde hakkında konuşuruz.

BAŞKAN - Deme, deme, Sadullah Bey burada yok.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Olsa da fark etmez. O, düşüncelerimi biliyordur herhâlde.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hakaret etmediğimi düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, hakaret anlamında değil ama gene de söyleyiş biçimi...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Eleştiri anlamında.

BAŞKAN – Mehmet Ağabey, Rıza Ağabey’i uzun zamandır beklettim, Avrupa kibarlığından bir şey söylemiyor.

Buyurun efendim.

RIZA TÜRMEN (İzmir) – Sağ olun Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Anayasa Komisyonunun değerli üyeleri; Sayın Bakan konuşmasında, bu önümüze gelen alt komisyonun kabul ettiği metnin demokratikleşme paketinin bir parçası olduğunu söyledi. Kendisinden ötür dileyerek aynı görüşte olmadığını belirtmem gerekir. Türkiye’nin giderek daha fazla otoriterleştiği bir dönemde, giderek daha fazla otoriter bir rejimle yönetildiği bir dönemde demokrasiden bahsetmek, demokratikleşme paketinden bahsetmek pek inandırıcı olmuyor kanımca. Her şeyi bırakın, sadece son bir hafta on gün içinde olanlara bakın, Azerbaycanlı bir gazeteci attığı bir tweet nedeniyle sınır dışı edildi. İnternet’le ilgili kabul ettiğimiz, Mecliste kabul edilen yasa ifade özgürlüğünün, İnternet özgürlüğünün bir ihlali. İki gün önce bir gösteri yapıldı Taksim’de, gene, polis gösteriye aşırı güç kullanarak müdahale etti, biber gazı sıkarak, su sıkarak müdahale etti, böyle bir şey yapması için hiçbir neden yoktu. Gene, İnternet’e düşen konuşmalar, “Alo Fatih”i bir tarafa bıraksanız bile, bir yığın böyle konuşma çıktı, bunların hiçbirisi demokrasiyle bağdaşan şeyler değil, basın özgürlüğüyle bağdaşan şeyler değil. Gene, birçok polis görevinden alındı. Sayın Başbakan, adli kolluğu İçişleri Bakanlığına bağlayan bir kanun üzerinde çalışıldığını söylüyor. Bu, sadece bir hafta on gün içinde olan biten şeyler. Yani böyle bir ülkede yaşıyorsak demokratikleşme paketinden söz etmek bir parça gayriciddi oluyor gibime geliyor.

Şimdi, bu önümüze gelen, alt komisyonun kabul ettiği metinle ilgili olarak birkaç şey söylemek istiyorum: Bir kere, bu toplantı ve gösteri yürüyüşleri bakımından çok ciddi bir problem var tabii. Yani Türkiye’de yapılan her barışçı gösteri, her barışçı yürüyüş, sonunda polisin aşırı güç, orantısız güç kullanarak dağıtılmasıyla sonuçlanıyor. Ya su sıkılıyor, biber gazı sıkılıyor ya dövülüyor ya insanlar gözaltına alınıyor ve burada ne şiddet var ne kamu düzenini bozan başka bir şey var fakat geleneksel olarak her gösteri bu şekilde sona eriyor. Hele Hükûmeti protesto eden bir gösteriyse mutlaka bu şekilde sona eriyor. Dediğim gibi, daha iki gün önce Taksim’de yapılan gösteri ortada. Şimdi, bu nereden kaynaklanıyor? Böyle bir problem varken, böyle ciddi bir sorun varken bu getirilen tasarının, yapılan değişikliklerin bu sorunu çözmeye yeterli olmadığını söylemek zorundayım. Bu sorun nereden kaynaklanıyor? Bu sorun nereden kaynaklanıyor diye baktığınız zaman, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin kabul ettiği 26 Eylül 2013 tarihli bir kararı var. Yani Türkiye’de böyle sistematik bir şekilde toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkının ihlal edildiğini söylüyor o kararda ve bunun için, bu durumu düzeltmek için neler yapılması gerektiğini söylüyor ve bunların nereden kaynaklandığını söylüyor, üç şey üzerinde duruyor.

Bir tanesi, barışçı gösteriye hiçbir şekilde devlet müdahale etmemelidir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının tek sınırı ama tek sınırı o toplantı ve gösteri sırasında bir şiddet kullanılıp kullanılmadığıdır, şiddete başvurulup başvurulmadığıdır. Eğer şiddete başvurulmuyorsa gerekli bildirim ve diğer formaliteler yerine getirilmemiş olsa bile kolluk, kamu otoriteleri buna hoşgörülle bakmak zorundadırlar ve bu toplantı ve gösteri yürüyüşleri özgürlüğünün özünü kaldıracak olan bir müdahalede, zora başvurarak bir müdahalede bulunmamalıdır. Bu, çok temel bir ilke. O kararda bir kere bunun üzerinde duruyor. “Bunu sağlayacak yasal düzenlemeleri yapın.” diyor. Bunu sağlayacak yasal düzenlemeler burada yapılmamıştır. Nasıl yapılacağına geleceğim.

İkinci olarak diyor ki: “Polis orantısız güç kullanmaktadır. Polisin orantısız güç kullanmasını engelleyin.”

Üçüncü olarak diyor ki: “Orantısız güç kullanan polisleri yargı önüne çıkarın, korumayın.” Bu üçü de aslında, bu tasarıda gerçekleşmiyor.

Tasarıda ne yapılıyor? Bir kere, yer ve güzergâhın seçimi gene en büyük mülki amire bırakılıyor. İşte, ona danışacak, buna danışacak fakat son karar yetkisi en büyük mülki amire bırakılıyor. Bir kere, bu yanlış bir şey. Venedik Komisyonu kriterlerine baktığınız zaman, bu konuda yazılmış rapora baktığınız zaman, görüyoruz ki Venedik Komisyonu şunu söylüyor: “Toplantı yeri ve güzergâhının seçilmesi o hakkın özüne ilişkin bir konudur, o hakkın kullanılmasına ilişkin bir konudur, o hakkın kullanılmasıyla çok yakından bağlantılıdır.” Örneğin, eğer siz bir yerdeki yapılaşmayı protesto ediyorsanız, o toplantı ve gösterinin o yerde değil de ondan bilmem kaç kilometre başka uzak bir yerde yapılmasını bu hakkın kullanılmasının özünü bağdaştırmak mümkün değildir. O zaman

bütün anlamını kaybediyor zaten toplantı ve gösteri. “Sen burada yapmayacaksın, Taksim’de yapmayacaksın Kuşdili Çayırı’nda yapacaksın bu toplantıyı.” dediğiniz zaman o toplantının hiçbir anlamı kalmıyor çünkü o, Taksim’deki bir yapılaşmayı protesto etmek için yapılacak bir toplantı ve gösteri.

Tabii, burada yapılması gereken şey, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 23 ve 24’üncü maddesini değiştirmektir. 23’üncü maddeye baktığınız zaman, çok geniş yasaklar sayılıyor, burada her şey var. 24’üncü madde ise bu yasaklar nedeniyle toplantıyı zor kullanarak, güç kullanarak dağıtma yetkisini mülki amire veriyor. Bunlara dokunulmamış yapılan değişikliklerde ve gene yasaklar olduğu gibi kalıyor, çok geniş yasaklar ve gene bu yasaklara uyulmaması nedeniyle zor kullanarak toplantıyı dağıtma yetkisi mülki amire veriliyor. Oysa şöyle bir madde koymak gerekirdi: “Barışçı bir toplantı ise, şiddet kullanılmayan bir toplantı ise bu toplantıya idari makamlar müdahale edemez.” Bu yapılamıyor. Bu yapılmadığı sürece, işte, daha iki gün önce Taksim’de olduğu gibi her türlü barışçı toplantı sonunda zor kullanarak dağıtılıyor ve bu bir insan hakkı ihlali oluşturuyor. İnsan hakkı ihlali oluşturuyor çünkü nereden anlıyoruz bunu? Türkiye’yle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden çıkan pek çok sayıda ihlal kararından anlıyoruz. Yani bu yapılan değişiklikler, şimdi yapılan değişiklikler bu İnsan Hakları Mahkemesinden çıkan ihlal kararlarını etkilemeyecektir. Burada tabii, bu şey efendim, işte, “vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde” gibi böyle birtakım bilinçsiz ifadeler doğru değildir çünkü vatandaşların günlük yaşamlarını zorlaştırabilir de. Toplantı ve gösteri özgürlüğünün kullanılması vatandaşın günlük yaşamını bazen zorlaştırabilir de. Burada bir haklar, özgürlükler dengesini iyi kurabilmek lazım. Vatandaşın günlük yaşamı zorlaştı diye, mesela yarım saat trafik tıkanıp diye siz toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin kullanılmasını ortadan kaldırırsanız, hakkın özünü ortadan kaldırırsanız bu, tabii bir hak ihlali olur. Bu menfaatler dengesini, haklar dengesini iyi kurabilmek lazım. Bu kanunda yapılan değişiklikler bu dengeyi iyi kurabilmiş değildir.

Tabii, bir de şu var: Anayasa’nın 90’ıncı maddesi var. 90’ıncı maddesine yeni bir fıkra ekledik. Ne dedik? “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarıyla kanunlar arasında, yasalar arasında bir çelişki varsa esas olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarıdır.” dedik ya da başka insan haklarıyla uğraşan kuruluşlar için de geçerli bu. Şimdi, burada açık bir çelişki var. Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına baktığınız zaman, Oya Ataman’dan tutun, bu yana gelen onlarca, yüzlerce karar var bu konuda. O kararlarla, bu 2911 sayılı Kanun, zaten 2911 sayılı Kanun yürürlükte olduğu zaman bu kararlar çıkmıştır, ihlal kararları çıkmıştır. Şimdi getirilen değişiklikler de bu ihlal kararlarını etkilemeyecektir. O nedenle, Türkiye kendi Anayasa’sı gereğince bu kararlara uygun, o kararlardaki kriterleri, biraz önce arz etmeye çalıştığım kriterleri göz önünde tutan yeni bir Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu yapmadığı sürece bu kanunla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi arasındaki çelişki devam edecektir. Bu çelişki devam ettiği sürece yargıcın görevi, yargıcın işi, Anayasa’nın 90’ıncı maddesi gereğince kanunu değil, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki kriterleri uygulamaktır. Anayasa’nın 90’ıncı maddesi bunu emreder ama bu yapılmıyor, bu yapılmadığı için de böyle çok sayıda hak ihlali Türkiye’de devam ediyor. Yani, şimdi, demokratikleşme paketinden bahsederken bu hak ihlallerini, bu hak ve özgürlüğü, bu toplantı, gösteri ve yürüyüş hakkını ortadan kaldıran, bunun özünü engelleyen bir kanun değişikliği getirmemek tabii demokratikleşmeyle bağdaşan bir husus değildir.

Bir de bu nefret ve ayrımcılıkla ilgili maddeye, alt komisyondan gelen maddeye değinmek istiyorum. Bir kere, Türk Ceza Kanunu’nda 122’nci madde sadece ayrımcılıktan söz ediyordu, şimdi bir de nefreti eklemiştir buna. Nefret ile ayrımcılığı bu şekilde birleştirmenin doğru olmadığını düşünüyorum efendim, şundan: Bu, ayrımcılığı güçleştiriyor. Çünkü bu maddeyi uygulamak için sadece ayrımcılık yapmak yetmeyecek, bir de nefret duyuyor mu, duymuyor mu gibi subjektif bir faktörü de dikkate almak lazım yani ayrımcılık sadece nefretten kaynaklanmaz çünkü. Pekâlâ nefret duymayabilirsiniz, başka nedenlerle... Nefret duymasanız bile, efendim, işte, iş yerinde bir kişilik yer var, “Ben o bir kişilik yere şu etnik gruptan değil, bu etnik gruptan insanı tercih ederim.” desanız, burada bir nefret yok ama bir tercih var ama bu bir ayrımcılıktır. Şimdi, nefret unsurunu buraya koymakla bu ayrımcılığın yasaklanması güçleştirmiş olunuyor çünkü nefret çok subjektif bir şey. Ne zaman nefret duyuyor, kim nefret duyuyor, kime karşı nefret duyuyor; bunları nasıl tespit edeceksiniz? O nedenle, bunun böyle olmaması ayrımcılık bakımından daha doğru olur.

İkinci bir değişiklik: Türk Ceza Kanunu’nun 122’nci maddesinde başka, benzeri sebeplerle de ayrımcılıktan söz ediliyor yani maddeyi kapamıyor, maddeyi bu sayılan nedenlerle sınırlı tutmuyor, benzeri sebepler gibi, böyle, maddenin ucunu açık bırakan bir ifade kullanıyordu, şimdi o da kaldırılmış. O zaman, sadece bu nedenlerle ayrımcılık söz konusu burada, nefret ve ayrımcılık söz konusu burada. Niye bu kaldırılmış, bilmiyorum. Tabii o zaman bu madde böyle kapalı bir şekilde, sınırlı bir şekilde yazılınca maddedeki eksiklikler bütünü önemi kazanıyor yani cinsel yönelim, cinsel kimlik, etnik köken gibi diğer ayrımcılık nedenlerinin burada yer almaması daha fazla önemi kazanıyor, daha fazla ağırlık kazanıyor. Bunlardan doğan ayrımcılık... Artık, uluslararası literatürde kabul

edilmiş kavramlar bunlar, buraya girmesi gerekirdi. Tabii bir de bütün bunlar ekonomik nedenlerle sınırlı tutulmuş, onu nasıl açıklayacağız, bilemiyorum yani sadece bu konularda bir bir nefret nedeniyle ayrımcılık söz konusu olacak, başka konularda niçin olmasın? Yani, hak ve özgürlüklerin kullanılmasında, genel olarak insan hakkı ve özgürlüklerin kullanılmasında bir ayrımcılıktır söz konusu olan. O haklar kullanılırken bir ayrımcılık var mı, yok mu? Yani, düşünce özgürlüğü, yok efendim seyahat özgürlüğü, yok efendim bütün bu şeylerde, bu insan haklarıyla ilgili konularda bir ayrımcılık var mı, yok mu? Ayrımcılığın temeli, özü bu aslında. Şimdi, onlara hiç değinilmiyor burada, birtakım ekonomik konular sayılıyor ve bunlarla ilgili ayrımcılık cezalandırılıyor ama diğer ayrımcılık konuları cezalandırılmıyor gibi bir durum ortaya çıkıyor ki bence bu da sakıncalı.

Evet, teşekkür ederim. Ben bunları söylemek istemiştım.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim. Sağ olun Rıza Ağabeyciğim.

Sayın Şandır...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; öncelikle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Toplantımızın başarılı geçmesini de diliyorum.

Sayın Bakan benim de ismimi anarak bir konuşmasında Suriye konusunda bir şeyler söyledi. Bu konuda bir açıklama getirmek, en azından, benim ismimi referans ederek Sayın Dışişleri Bakanının ve Hükümetimizin bazı bakanlarının ifade ettiği hususu arz etmek istiyorum.

Birincisi şu: Öncelikle Hükümete, Sayın Başbakan başta olmak üzere, Türkmenlere verdiği, Suriyeli mültecilere verdiği destekten dolayı teşekkür ediyorum, Türkmenler adına teşekkür ediyorum. Mensupları bulunmam hassasiyetiyle bir kadirşinaslık olarak görüyorum bunu. Gerçekten, bugün, ülkemizde yaklaşık, muhtemel 1 milyona yakın sığınmacı var kamplarda ve evlerde. Dolayısıyla, bu insanların dar gününde, zor gününde evini açan Türkiye'ye, buna fırsat veren Hükümete teşekkür ediyoruz ancak yaklaşık bir ay sonra üçüncü yılını tamamlayacak olan Suriye hadisesinde, Hükümetin, Türkiye'yi yöneten AKP iktidarının bir yanılgısını da ifade etmek, bir sonucu ifade etmek gerekiyor. Sayın Bakan, bir sonuç olarak söylüyorum: Bugün, Suriye'de... Hangi Suriye? "Suriye bizim iç meselemiz." diyen bir Hükümetin Suriyesi'ni kastediyorum. Doğru, Suriye bizim yaşadığımız bu coğrafyanın kilit taşı, Suriye'deki her mesele Türkiye'yi ilgilendirir. Türkiye orayla ilgili gereken hassasiyeti göstermek mecburiyetinde. Ancak, bir sonuç olarak söylüyorum Sayın Bakan: Bugün, Suriye'de devlet, toplum ve ülke bütünüyle tahrip edildi. Çok acı bir sonuç olarak söylüyorum: Artık, Suriye'de birlikte yaşama imkânı kalmadı, bir iç savaş, birbirini boğazlıyor insanlar. Bu sonucu öngöremediniz ve "iç meselemiz" dediğiniz bu konuda gereken tedbiri, yapılabileceği -neler olabilir, neler olmayabilir, tartışılır ama- bunu alamadık, bu tedbiri alamadık. Sonuçta, bugün, gerçekten iç meselemiz olan Suriye, Türkiye'nin millî güvenlik sorunu hâline geldi. Birinci husus bu.

İkinci husus, Türkmenler. Türkmenlerin yaşadığı toprakları da koruyamadık Sayın Bakan. Bugün, Türkmenlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde, sizin de isimlerini ifade ederek lanetlediğiniz o kuruluşlar, o örgütler maalesef bir egemenlik alanı yaratmaya çalışıyorlar, adı konmamış bir yönetim kuruyorlar. "Devlet" demek istemiyorum ama eğer dünya müsaade ederse bunların radikal İslam'a dayalı bir devletleşme kararı var çünkü mahkeme kuruyorlar, polis örgütü kuruyorlar, asker örgütü, gümrük örgütü... Yani, orada böyle başıbozukların terörü yok, orada örgütlü bir yapı var. Kendi aralarında çatışmalarına da bakmayınız, El Kaide, El Nusra, IŞİD dediğimiz, DAESH dediğimiz o örgüt gerçekten Suriye Hükümetinin kontrol edemediği, Türkiye'nin de bir şekilde müdahale edemediği ama Türkmenlerin yaşadığı, Kürtlerin yaşadığı, bizim insanımızın yaşadığı o topraklarda dehşet estiriyorlar. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak böyle bir sonucu öngöremedik, yapılması gereken, yapılabilecek tedbirleri de maalesef alamadık.

Ben, tekrar, Türkiye'ye sığınanlara gösterilen ev sahipliğine, yardımseverliğe teşekkür ediyorum ama bir sonuç varsa, bu sonuç maalesef Türkiye için bir millî güvenlik sorunu hâline gelen ve... Ne yazık ki bin yıldır orada yaşayan o soydaşlarımızın bir anlamda yaşam şartları da ortadan kalktığı gibi, topraklarını kaybetmiş olmanın sonucunda egemenlik haklarını da kaybediyorlar. Böyle bir sonucu da birlikte ifade etmek lazım.

Değerli arkadaşlar, bunu söylemem gerekiyor çünkü ben bunu partimin tenkitlerinin yanında birlikte söylüyorum yani Suriye politikasını Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz tasvip etmiyoruz, tenkit ediyoruz ama yapılan yardımı da ifade ediyoruz. Bu yapılan yardımlar Türkiye'ye de bir yük olmaya başladı, bunu da ifade edelim. Yani, tamam, ama öyle bir yük ki Türkiye'nin, Türk insanının, bu milletin bu yükü daha ne kadar taşıyacağını da cevabı verilmelidir, hesabı yapılmalıdır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, söz alma sebebim, Hükümet tarafından hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın Anayasa alt komisyonu raporu üzerine söz aldım. Bu raporun üzerinde değerlendirme yapıyoruz. Maddelerle ilgili mutlaka sözlerimiz olacak.

Öncelikle, Sayın Komisyon Başkan Yardımcısı ve Alt Komisyon Başkanı arkadaşımızın beyanlarına bir şerh koymak istiyorum. Biz bu alt komisyon raporunda bir muhalefet şerhi yazmadık, ama ben komisyona katılan arkadaşımızla da özel görüştüm, komisyon raporunu da dikkatlice okudum. Bu kanun tasarısının özüyle ilgili, ruhuyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisinin çok kesin, net muhalefeti var, bir mutabakatımız yok. Özellikle 11, 15, 16'ncı maddelerle ilgili Milliyetçi Hareket Partisinin çok ciddi itirazları var. Bu itirazlarımız, yalnız bir kanun metnine değil, yapılmak istenen veya takip edilen politikaların da özüne bir muhalefet.

Değerli Hocam, demokratikleşme konusunda siz değerli hocaların önünde söz söylemek, iddialı laflar etmek belki bizi aşar. Ancak, bir tenkitim var. Demokrasi, bu toplumun en değerli ortak paydası, burada bulunuş sebebimiz, geleceğimizin garantisi, teminatı. Demokrasi gibi çok değerli bir konuda bir ortak paydada bile Türkiye'yi... On bir yılını tamamlayan, on ikinci yılına giren bir hükûmetin, tek başına ülkeyi yöneten bir hükûmetin şu on bir yıl içerisinde böyle parsiyel, parça parça demokratikleşme paketiyle neyi hasıl edeceğini düşünüyorsunuz? Yani kendimizi kandırıyoruz gibi bir şey geliyor benim aklıma.

Bakınız, şimdi, başkalarının sözüyle burada hüküm cümlesi kurmak belki bize yakışmaz ama Türkiye'miz hâlâ demokrasi endeksinde, insani gelişmişlik endeksinde, yolsuzluk algı endeksinde uluslararası kabul gören kuruluşların sıralamasında yakışmayacak noktalarda. Bunları sıralamak, tutanaklara geçirmek hoş bir şey değil ama bir sonuç olarak bunların en çok Sayın Başbakan Yardımcısının bilgisi altında olması lazım. Aramızda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde hâkim olarak çalışmış çok değerli bir milletvekili büyüğümüz, arkadaşımız var, onun bilgisi altında, çok daha detay bilir. Dolayısıyla, yani bu kadar Türkiye'ye yakışmaz bir noktada olan ve uluslararası camiada suçlanan Türkiye'yi demokratikleştirme noktasında hangi engeliniz var veya hangi güce sahip olursanız ki Türkiye'yi demokratikleştireceksiniz siz? Böyle, işte, kanunlarda yapacağınız ufak ufak değişiklikler ki çok bilgili şekilde, çok ilgili şekilde, değerli arkadaşlarımızın yeterli bulmadığı, yanlış bulduğu, Anayasa'ya aykırı bulduğu bir düzenlemeyle Meclisi meşgul ediyorsunuz. Bu zaaf neden? Elinizi kolunuzu tutan mı var? Demokrasi ne? Demokrasi insanların yani vatandaşların, bu devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan insanların eşit bir şekilde, özgür bir iradeyle kendi geleceklerine katılma kararıysa, sistem, rejim buysa bunu temin etmek noktasında böyle, esas tanımlamayan, istisnaları tanımlayarak hukuk kurmanın gereği ne? Bu zaaf niye? Bilgi yetersizliği mi var, güç yetersizliği mi var, korkunun kuşatmasında... Yani, bakınız, ben kendisiyle de konuştuğum için söylüyorum. Bu kanun -bu "paket" diyorsunuz, "demokratikleşme paketi" diyorsunuz- bu paket Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlaştırdığı veya işlemede tuttuğu, Türkiye'yi suçlamaları sonucu hazırlanmış bir paket. Bakın, inceleyiniz, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin ihlaliyle ilgili çok sayıda dosya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye'yi suçlamıştır, suçlamaktadır, buna cevaben hazırlanmış. Avrupa ilerleme raporlarında bu konuda, belki birçok konuda başarılı, güzel sözler söylüyorsa da ama birtakım konularda çok ağır suçlamalar var. Bunlara cevap olsun diye böyle... Emeğe teşekkür ediyorum. Tabii ki her mesafe kazançtır diye bakabilirsiniz ama sorum şu: Yani, Türkiye'yi on bir yıl tek başına yöneteceksiniz, yaşamada bir probleminiz yok, yürütmeye bir probleminiz yok, sivil toplumda, medyada da bir probleminiz yok. Eksik ne ki bu "demokratikleşme" dediğimiz, "demokrasi" dediğimiz hadiseyi ki kararımız budur, Türkiye olarak kararımız budur; Türkiye demokrasiyle yönetilmelidir, en ileri demokratik normlara ulaşmalıdır, burada bir problem yok, buna itiraz eden de yok. Ama öyle bir izahı mümkün olmayan davranış içerisindeyiz ki burada bir sorgulama gerekiyor işte, samimiyet sorgulaması. Eğer gerçekten Türkiye'yi demokratikleştirmek istiyorsanız yapmanız gereken bunlar değil.

Sayın Hocama söylemem gerekir anayasa profesörü olarak. Yani siyasi partiler ve seçim kanuna hiç dokunmadan "Yüzde 10 barajına dokundurmam." diyerek Türkiye'yi nasıl demokratikleştireceğinize inanıyorsunuz Sayın Başkan? Buna birinin itiraz etmesi lazım. Şimdi getirdiğiniz konular, işte, birtakım suçlamalara cevap vermek "Yaptık bunları." demek için yapılıyor. E bu on bir yılda kaçınıcı demokratikleşme paketi? Bakın, biraz önce baktım, Anayasa'yı 10 defa değiştirmişsiniz on bir yılda, 54 maddesinde de değişiklik yapmışsınız, referandum da yapmışsınız bu konularda. Yani siz Türkiye'ye ve Türk milletine demokrasiyi layık mı görmüyorsunuz? Avrupa normlarında, evrensel hukuk normlarında bir demokrasiyi layık mı görmüyorsunuz ki böyle bölük pörçük demokratikleşme paketleriyle milleti oyalıyorsunuz. Gerçekten, bu noktada biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak çok açık, net, tüm siyasi partiler olarak bu konuda Türk toplumuna, Türkiye'ye neyi layık gördüğümüzü açık yüreklilikle açık ifade etmemiz lazım. Gerekliyorsa yani Türkiye demokrasisinin aksayan yönlerini de ifade ederek yapılması gerekenleri bir proje olarak da sunmamız gerekir. Milliyetçi Hareket Partisinin bu noktada, birçok konuşmasında, birçok yazılı belgesinde kapsamlı, çerçevesi belirlenmiş sunumları var. Biz demokrasiyi gerçekten adına milliyetçilik yaparak, o milliyetçiliğinin siyasetini yaparak, siyaset yaptığımız Türk milletinin her ferdinin hiçbir ayırım gözetmeden kendi geleceğine, kendi özgür iradesiyle her zeminde katılmasını sağlayan bir sistemin adı olarak görmekteyiz demokrasiyi ve çok değerli bulmaktayız. Yani bu millet bugüne kadar birçok sebeplerle, birçok çevrelerin, merkezlerin yönlendirmesiyle kendi özgür iradesini ortaya koyamıyorsa...

Değerli Bakanım, siz de bilirsiniz, Türkiye jeopolitiği ile, geçmişi ile ve geleceği ile çok büyük bir ülke. Bu ülkenin sorunlarını çözmek için bu milletin tüm enerjisini, tüm katkısını almamız lazım, ortak payda, ortak akıl oluşturmamız lazım. Bunun da yolu demokrasi. Şimdi, demokrasinin finansmanı, siyasetin finansmanı demokrasilerde çok önemli bir sorundur. Tüm yolsuzlukların da, efendim, antidemokratik uygulamaların da kaynağı olarak gösterilir, doğrudur. Ama demokrasinin finansmanını bugüne kadar çözemediniz. Şimdi, “Mevcut yapıyı yüzde 3’e düşürelim.” diyorsunuz. Yani bunu tam demokratik yapsanız da yüzde 3’le, yüzde 10 barajla falan insanların siyaset yapmasının önünü kesmenin veya siyaset yapmak için birilerine el açmaya mecbur bırakmanın neresinde akıl var? Niye buna cesaret edemiyoruz? Niye bir bütünlük içerisinde bu topluma layık gördüğümüz... Bu topluma inanmıyor muyuz, bu toplumun aklına, sağduyusuna güvenmiyor muyuz ki böyle sınırlayıcı... Ben, çok temel... Hocalar daha iyi bilirler, kanunlar genel olur, esas tanımlar kanunlar. Hep istisnaları tanımlarken, sürekli yasaklar da getiriyoruz farkında mısınız? Yani bir değişiklik yapıyoruz, yaptığımız değişiklik de tanımladığımız bir başka alanı sınırlıyor. Hâlbuki demokrasi insanların temel hak ve özgürlüklerinin önündeki tüm kısıtlamaları, insanların kendi özgür iradelerini ifade etmek, kendilerini ifade etmek için önlerindeki tüm kısıtlamaları ortadan kaldıran bir sistem olmalı, bir hukuk olmalı, demokrasi bunu amaçlamalı. Siz insanların... Toplantı ve gösteri yürüyüşleri çok önemli. Getirdiğiniz tanımlar mevcudu geriye götürüyor. Yani, şimdi, “Vatandaşları rahatsız etmeyecek...” Bu, çok izafi bir şey. Rahatsız etmezse o gösterinin, o toplanın ne amacı olur? Kendini hissettirmeyen, kendini görünür kılmayan bir gösterinin, bir yürüyüşün ne anlamı olur? Dolayısıyla, korkuların kuşatmasında... Yani, kendini sınırlayamayan bir iktidar demokratik olamaz; yetkilerini kurullara, halka devretmeyen, bunu göze alamayan bir iktidarın demokratik olma hakkı yok, böyle bir iddiaya hakkı yok. Dolayısıyla, böyle 17-18 maddelik, her sene bu türde demokratikleşme paketi görüşüyoruz ama -10 defa Anayasa’yı değiştirmişiz, 54 madde değiştirmişiz, muhtemel 100-200-300 kanunda değişiklik yapmışız- geldiğimiz nokta maalesef yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde, uluslararası camiada antidemokratik olmakla suçlanıyor.

Ben bu ülkenin bir siyasetçisi olarak, toplum adına sorumluluk duyan bir insan olarak Türkiye’nin, hâlâ, melez rejimler, yani otoriter rejimlerin bir üstü olan melez rejimler sıralamasında yer almasını içime sindiremiyorum Sayın Bakan. Hele ki böyle -hani koalisyon dönemlerinde biz de bulunduk, o güçsüzlüğün, o yutkunmanın acısını bilirim ama- 3 dönemdir tek başına iktidar olan AKP’nin... “Vesayet rejimi” dediniz, her tarafı dümdüz ettiniz. Hâlâ nedir korkular ki böyle, Türk toplumuna yakışır, bu toplumun gerçekten kendi geleceğine özgür iradesiyle karar verebilecek katılımını sağlayan bir demokratikleşme paketi bu Medisin huzuruna getirilemiyor? Burada samimiyet sorgulaması yapmam bir suçlama değil ama bir durum tespiti olarak söylüyorum.

Ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak -herkes de kendinden başlamalı- ben onu, Milliyetçi Hareket Partisinin bu konudaki görüşlerini arz etmeden önce, Sayın Bakanım, bir hususu da ifade etmek istiyorum. Bengi Yıldız Bey burada yok, ona cevaben olacaktı sözlerim ama sonuç itibarıyla sahiplendiğiniz için -yani bu çözüm sürecinin mimarı olmakla- samimiyetle savunduğunuz, övündüğünüz için bir şey sormak istiyorum: Değerli Bakanım, ülkemiz, dünyamız bir küreselleşme olgusu yaşarken, yani insanlık birtakım ortak paydaların etrafında, tek kimlikle anılmaya başladığımız bir süreç yaşarken ve bu ilmin ve teknolojinin getirdiği bir zorunluluk hâlinde dayatılırken -artık bunu reddetmek de mümkün değil, hudutlarınızı da kapatsanız, efendim, kanun da çıkarsanız artık bu teknoloji çağında siz “küreselleşme” olgusuna itiraz edemezsiniz, o bir tabii hayat oldu- insanlığın küreselleştiği bir zamanda siz farklılıkları kimlikleştirerek ayrıştırmayı nasıl demokratikleşme olarak sunmaya çalışırsınız? Bunun neresinde eğilim, neresinde siyaset, neresinde hak? Biz binlerce yıl imparatorluklar yaşamışız, bu coğrafyada bedelini de ödeyerek bir devlet kurmuşuz ve bir millet olmaya çalışıyoruz. Kolay değil millet olmak. Bir özne olarak, bir kimlik olarak adına “Türk milleti” dediğimiz ve tüm farklılıklarıyla bu devletin vatandaşlarının ortak kimliği olarak tanımladığımız bir millet olmaya çalışıyoruz. Şimdi, farklılıklara dayalı, o farklılıkları derinleştiren, onları hukukileştiren, onları siyasete taşıyan bir süreci bu ülkenin geleceği açısından nasıl bir “çözüm süreci” olarak ifade edersiniz, tanıyabilirsiniz, tanıtmaya çalışırsınız? Bunun toplamda veya gelecek açısından... Bugün değil 2050’de geriye dönüp bakın, ileriden. Siyaset adamının, devlet adamının sorumluluğu geleceği doğru öngörmesidir, geçmişi bilerek geleceği doğru öngörmesidir. Bu farklılıkları kimlikleştirerek siyaset kurmak, coğrafyaları tanzim etmek Afrika’yı paramparça etti, birbirlerini boğazlıyorlar; Orta Doğu’yu paramparça etti, birbirlerini boğazlıyorlar; Yugoslavya’yı paramparça etti; Balkanlar, aynı ırka mensup hepsi, çoğu Slav ırkından ama bugün birbirlerini boğazlıyorlar. Farklılıkları kimlikleştirerek, öne çekerek “Onlara hürriyet veriyoruz, onlara özgürlük veriyoruz.” diye iyilik yapmıyoruz. Bu coğrafyada biz birlikte yaşamak mecburiyetindeyiz.

Benim sorum şu: Bu süreç başladığından bu yana PKK’nın silahla, kan akıtarak gerçekleştirmeye çalıştığı bütünlüğü parçalamak... Amacı belli, bu coğrafyada işte Kürtlerin üzerine bir devlet kurmak, kendi beyanlarında bu. Şimdi silah sustu, kan akıyor, buna şükran duyuyoruz, teşekkür ediyoruz ama bölücülük azaldı mı, çoğaldı mı? Bugün bu topraklarda yaşayan insanların

ortak paydası ne değerli hocam? Yani, toprak bütünlüğümüz de parçalandı, “Kürdistan” diyor. “Kürdistan”ı bir coğrafya anlamda söylemiyor, siyasi anlamda söylüyor. Birliğimiz, yani PKK’nın silahla gerçekleştirmeye çalıştığını... Sayın Başbakanın 12 Ağustos 2005 tarihinde “Gelin, siyaset yapın. Siyasetle amacınızı gerçekleştirin.” sözünden bu yana başlayan bu süreç bu milletin birliğini geliştirdi mi, güçlendirdi mi, yoksa farklılıkların, farklı kimliklerin üzerinde bir ayrışma yaşıyor muyuz, yaşamıyor muyuz? Şimdi, Türkiye’yi eğer çok uluslu bir devlet hâline getirmek amaçsa bu doğru bir şey olmaz. Bunun için bu yasada tanzim ettiğiniz bazı hususlar var: İşte, Türkçe dışındaki dillerle siyaset yapılması veya Türkçe dışındaki dillerle eğitim yapılması. Bu hususlar milletin birliğini güçlendirecek mi, yoksa daha mı çok ayrıştıracak? Bu soruları gelecek adına cevaplandırmamız lazım. Yani, gelecekte Türkiye’nin böyle etnik yapılarla dayalı, mezhep yapılarına dayalı bir federalleşme, bir ayrışma... Büyükşehir Yasası’nı çıkarttınız, yani bir adım sonrası bir federal yapı. Dolayısıyla, ben sormuyorum ama şu sorunun cevabının doğru verilmesi gerekiyor tarih önünde, millet önünde. Yarın hesaba çekileceğiz, biz dün nasıl suçluyorsak, Sevr’i imzalayanları nasıl suçluyorsak yarın gelecek de bizi sorgulayacak. Eğer bu milletin birliğini koruyamazsak, birliğimizi koruyamazsak ülkemizi güçlendiremeyiz zaten, bu ülkenin gücü birliğinde. Biz ortak paydaları geliştirerek, ortak yaşama, birlikte yaşama, ortak kaderi paylaşma, ortak vatan, ortak devlet, efendim, ortak dil, bu gibi ortak paydaları güçlendiremezsek geleceğe... Hele ki bu coğrafyada, bu coğrafyanın üzerinde tüm küresel güçlerin gözü var. Dolayısıyla, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, bu soruyu kendi vicdanınızda cevaplandırın: Biz dünden daha mı çok birlik içindeyiz, yoksa daha mı çok ayrıştık?

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde bile kendisini “Türkiye” olarak ifade etmiyor, “Kürdistan milletvekili” olarak ifade ediyor. Bu ayrışma bu ülkenin geleceğine hayır mı getirir, zarar mı getirir? Bu sebeple, tenkidimin ikinci konusu... Yani birincisi, bu demokratikleşme dediğimiz hadiseyi birilerinin tenkidi üzerine böyle parça parça yaparken niye yeni antidemokratik alanlar oluşturuyoruz? Bu konuyu, bir iktidar olarak, güçlü bir iktidar olarak neden bir bütünlük içerisinde getirmiyorsunuz?

İkincisi de takip ettiğiniz politikalarla ve getirdiğiniz bu hukukla, getirdiğiniz projelerle iyi niyet, niyet sorgulaması yapmıyorum. Yani, hiçbir devlet adamı bu ülkeye kötülük yapma niyetinde olmaz, onu söylemiyorum ama yaptığınız politikalarla, uyguladığınız politikalarla tarihte, geçmişte, başka coğrafyalarda hangi sonuçların alındığını görüp geleceği öngörmek mecburiyetindesiniz. Netice, bu iktidarın muhtemelen tarihe geçecek en değerli, en önemli özelliği, geleceği öngöremeyen, meseleyi bir bütünlük içerisinde kavramayan bir iktidar olarak değerlendirilecek.

Tekrar ediyorum: Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz demokrasiyi gerçekten bir siyasi söylem olarak değil, ülkemizin geleceği açısından... Çünkü bu milletin fiziksel ve zihinsel enerjisini bir araya toplayabilmenin, onun gücüyle de bu coğrafyada güçlü bir devlet olabilmenin tek yolu demokrasi, demokrasiyle. Demokrasi ne? İnsanlarımızın özgür iradesiyle hiçbir kısıtlamaya tabi tutulmadan kendi geleceğine katılabilmesi. Bu noktada Hükümetin yeterli olmadığını... Deminki sorum ortada. Yani, Siyasi Partiler Kanunu’nu tartışmadan siz Anayasa’yı değiştirseniz ne olur, işte, efendim, demokratikleşme paketi getirseniz ne olur? Demokrasi dediğimiz hadise bir yönetim biçimi ise bunun temel taşları siyasi partiler. Siyasi partilerin demokratikleşmesini temin etmeden, siyasetin oluşmasını demokratikleştirmeden siz hangi demokrasiyi gerçekleştireceksiniz? Kendimizi de kandırmaya gerek yok.

Tabii, Milliyetçi Hareket Partisinin resmî görüşü olduğu için, müsaadenizle, bizim bu konudaki görüşümüzü, tutanaklara geçmesi açısından ve dikkatlerinize sunmak açısından yazılı metinden okumak istiyorum.

“Türkiye’de insan hakları ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir demokrasinin yerleşmesi ve gelişmesi gerçekten arzu ediliyorsa ve sorunların çözümü burada görülüyorsa artık bazı şeylerin iyi ayırt edilerek yerli yerine konulması gerekmektedir.

İki husus, birisi, en başta sorumluluk sahibi bütün siyasi çevrelerin ve aydınların demokrasiyi sadece kendi açılarından tanımlayıp yorumlama alışkanlığından, kendi çıkarlarının ya da ideallerinin hayata geçirilmesinin bir aracı olarak görme saplantısından vazgeçmeleri gerekmektedir.

İki, sürekli kültürel ve etnik farklılıklara vurgu yaparak bunları derinleştirmekle ve hatta kurumsallaştırmaya çalışmakla demokrasi yerleşmez. Sonuçta ortaya, sadece ve sadece daha çok çatışma, farklılaşma ve ayrışma çıkar. Demokrasi, birey, aile, toplum ve devlet arasındaki ilişkilerin, temel hak ve özgürlüklerden başlayarak hukuk devletini yaratacak bir şekilde biçimlendirildiği bir siyasi sistemdir.

Demokratik değerler, hak ve özgürlük sahibi bireylerden oluşan yurttaşların, bu hak ve özgürlüklerinin meşru kaynağını oluşturduğu gibi, yurttaşların devlet karşısındaki sorumluluğunu da tayin eder.

Demokratik sisteme karşı hiçbir kimse, alt kimlik, etnisite veya mezhep esasında bir dayatmada bulunamaz. İnsanların bu özellikleri, onların, tarihî, kültürel özel sıfatları olarak kendileri için anlamlıdır ve saygıya değerdir. Ancak, demokratik devlet yapısı, bu özelliklere dayalı olarak biçimlendirilemez.

Çağımızın demokrasisi, insanlar arasındaki kültürel ve etnik farklılıkları siyasal çatışma konusu yapmayan bir yönetim biçimidir.

Türkiye, millî birliğini, toplumsal gelişimini ancak bu çağdaş demokrasiyi güçlendirerek pekiştirir, teminat altına alabilir. Bunun için, her şeyden önce, demokrasiye ve milletimizin birliğine sahip çıkmak durumundayız.

Birliğimiz, tarihte büyük bir medeniyet kurduğu gibi, bizi, yeni çağda, yeni bir atılıma taşıyacak ruhun da kaynağını oluşturacaktır.”

Bizim öngördüğümüz demokratik devletin unsurları var, onu anlatmayayım.

“Bütün bunlar, Türk Milletinin bir arada, kardeşçe yaşamasının hem de demokrasinin asgari şartlarıdır. Siyasî partiler ve siyasetçiler kendilerini bu sorumluluk ortak paydasında konumlandırmalıdır.” diyoruz Milliyetçi Hareket Partisi olarak ve bir proje sunuyoruz toplumun dikkatine, siyasetin dikkatine, Hükûmetin dikkatine.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak diyoruz ki farklılıklarımızın farkında olarak ve bu farklılıklara da saygı göstererek birlikte yaşamayı bir cazibe merkezi hâline getirmemiz lazım, hatta hukuki bir sorumluluk hâline getirmemiz lazım. Farklılıklarımız vardır, bu farklılıklarımızın farkında olalım, buna da saygı gösterelim ama birlikte yaşamak için ortak paydalarımızı güçlendirmeyi bir zorunluluk hâline getirelim. Buradan da bireylerin bu birlikten çıkarımının maksimize edileceği projeleri topluma sunalım. Böylelikle bu ülkede -işte 76,5 milyon deniliyor- bu coğrafyada, elimizde kalan son bu coğrafyada millî birliği güçlendirilmiş, birbirine et tırnak misali kol kola girmiş, enerjisini aynı havuza akıtan, ufka birlikte bakan, aynı kaderi paylaşmak iddiasında olan bir toplum ve buna dayalı da bir devlet kurmuş oluruz. Yoksa akıbet Orta Doğu gibidir. Orta Doğu’da hepimizin bildiği bir örnek söyleyelim: Orta Doğu’da mesela Irak. Irak’ın Şii’si de Arap, Sünnî’si de Arap ama birbirlerini boğazlıyorlar. Irak’ın Kürt’ü de, Türkmen’i de, Arap’ı da Müslüman ama birbirlerini boğazlıyorlar. Suriye’yi çok yakın biliyorum. Yıllardır birlikte yaşamış, komşu, aynı köyde birlikte yaşamış insanlar bugün birbirlerini boğazlıyorlar. Türkiye’yi böyle bir cehenneme çekmek istemiyorsak bizim şimdi farklılıkları kimlikleştirerek “Onlara özgürlük veriyoruz, sistemi demokratikleştiriyoruz.” diye onlara hukuk kurmak, onun üzerinden siyaset yapılmasını öngörmeyi burada Medise getirmek, bence geleceği doğru okumamak veya komşularımızda yaşanan yangını doğru anlamamak sonucunu getirir.

Tekrar söylüyorum: Siyaset adamı, devlet adamı geleceği doğru okumak, doğru öngörmek mecburiyetinde ki bugünü doğru tanzim edebilsin. Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu noktada Sayın Hükûmetin doğru yapmadığı kanaatindeyiz. Yapılan bu politikalarla bu toplumun birliğini güçlendirmediyi, gittikçe de ayrıştığımızı ve bu toplumu bir arada tutacak demokratik bir sistemi bina etmediğimizi, inşa etmediğimizi, buna dayalı burada bir hukuk kurmadığımızı, mevcut hukuku da bozduğumuzu düşünüyoruz. Yani, 61 Anayasası bundan daha demokratikti. 82 Anayasası’nda yaptığımız değişikliklerle Türkiye’yi daha demokratikleştirdiğimizi söyleyemeyiz Hocam. Hâlâ demokrasinin temel sorunu olan Siyasi Partiler ve Seçim Yasası’nı konuşmayan bir parlamento olarak, bir komisyon olarak bu noktada çok da sicilimizin böyle başarılı olduğunu söylemek mümkün değil.

Dolayısıyla, bu kanunun sadre şifa olmayacağını, bu kanunun hazırlanmasına sebep olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, Avrupa Birliğinin sorularına cevap veremeyeceğimizi, yine suçlanmaya devam edeceğimizi, işte, demokrasi endeksinde yine böyle 60’lı sıralarda anılacağımızı maalesef ifade ediyorum.

Mümkün olabilirse böyle bireysel hak ve özgürlüklerin önündeki kısıtlamaları tamamen kaldıran, kamu düzenini de koruyarak kaldıran bir hukuk nizamını kurmak buranın görevidir, bizim elimizdedir. Böyle bir proje olduğu takdirde, bu toplum adına siyaset yapan tüm siyasi partilerin buna destek vereceğini herkes bilmek durumundadır.

Ben tekrar yasanın hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Atilla Bey, buyurun.

ATILLA KART (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, tekrar saygılarımı sunuyorum.

Ben, raporla ve tasarıyla ilgili değerlendirmelerimi yapmadan evvel iki konuya temas etmek istiyorum. Birincisi şu: Sayın Bakan Suriye’yle ilgili birtakım gelişmelerden söz etti, onların bir bölümünü yakalayabildim. O konuyla ilgili değerlendirmemi yerî gelmişken paylaşmak istiyorum.

Türkiye, Suriye politikasında çok ciddi hatalar yapmıştır, çok büyük hatalar yapmıştır, hele hele başlangıç aşamasında. Türkiye, orada kendince, Suriye'deki gelişmelerden kısa süre içinde yararlanacak, orada Orta Doğu politikasında bir güç hâline gelecek, Başbakan bunun hamasetiyle yine Türkiye'yi beş on yıl daha götürecektir. Türkiye'nin temel sorunları böylece konuşulmayacak, Sayın Başbakan o siyasi lider egosunu böylece tatmin edecekti ama olayın bu şekilde gelişmesi mümkün değildi ve mümkün olmadı. Bakın, o kadar vahim hatalar yapıldı ki, Suudi Arabistan silahlı kuvvetlerine ait nakliye uçakları Ankara Esenboğa'yı lojistik üs olarak kullandılar. 2013 yılı Ocak ayından bu yana, Şubat ayından bu yana bu uçakları saat olarak, gün olarak dile getirdik ve sorduk. Dışişleri Bakanı bunlara cevap vermedi; üç ay, beş ay cevap vermedi. En nihayet cevap vermek zorunda kaldı. Ne dedi Sayın Dışişleri Bakanı? "Efendim, biz yeni bir Suriye inşa etme noktasında insani görevimizi yapıyoruz." dedi. Hayır, ondan ibaret değildi. Yapılan neydi? Elbette orada Suriye'den gelen insanların Türkiye'ye sığınmaları noktasında bir komşu olarak insani yardım yapılmasına kimsenin bir diyeceği olamaz. Ama onun ötesinde ne yapılmıştır? Türkiye belli bir dönem Suriye politikasında Suudi Arabistan ve Katar'ın âdeta taşeronluğunu yapmıştır. Bunu üzülerek ifade ediyorum, fiilî durum bu olmuştur. Ne olmuştur? Orada, tabii, Sayın Başbakanın ve Hükûmetin aslında özünde ayrımcı yönetim anlayışı, inançlar üzerinden ayrımcı yönetim anlayışı, bunun âdeta bir denemesi yapılmıştır.

Bakın, Türkiye-Suriye sınırında -hâlen bunun tam olarak sağlanabildiğini söyleyemeyiz- Türkiye dönem dönem egemenlik yetkisini kaybetmiştir, egemenlik yetkisini kullanamaz hâle gelmiştir. Bu sebeptendir ki fiilen yaratılan o boşluk ve yaratılan iklim sonucunda muhtelif ülkelere ait her türlü istihbarat örgütleri Türkiye-Suriye sınırını istediği gibi kullanmıştır, Hükûmet bunun zeminini hazırlamıştır, bunun ortamını hazırlamıştır. Bunun sonucunda da ne olmuştur? Türkiye'nin millî güvenliği ve toplumsal barışı tehdit altındadır. Bu tehdidi daha Türkiye şabılmış değildir. Hükûmet önce bu yüzleşmeyi, bu sorumluluğu gösterebilmelidir, bundan sonra da benzeri yanlışların, benzeri arayışların içine girmemek amacıyla.

Bir diğer husus -Sayın Başkan, siz ifade ettiniz, orada bir cümleyle temas ettiniz gene bir konuşma üzerine- efendim, Silivri soruşturmaları sürecinde, soruşturmanın gizliliğinin ihlali sürecinde 4 bin civarında bir takibin yapıldığından söz ettiniz. Evet, söylediğiniz rakam doğru, o süreci ben bizzat dava konusu yaptım. O soruşturmanın gizliliğini ihlal öylesine kurumsal bir hâl aldı ki, öylesine organize bir hâl aldı ki o bakıyoruz, kolluk ve yargılamanın öncesinde işte basın yoluyla infazların yapıldığı bir dönemi yaşadık. Şimdi, üç, beş, on tane ihlalden söz etmiyoruz 4 bin ihlalden... Bu sayı kim bilir daha sonra kaçaya ulaştı. Şimdi, siz Hükûmet olarak, yürütme organı olarak bu soruşturmanın gizliliğini ihlal konusunda, bununla mücadele konusunda samimiyseniz, tutarlıysanız... Nedir, bu soruşturmanın gizliliğini ihlal nereden kaynaklanır? Ya savcıdan kaynaklanır ya kolluktan kaynaklanır ya zabıt kâtibinden kaynaklanır, başka nereden kaynaklanabilir?

Bakın, bu konuda benim Adalet Bakanlığına idari yönden -adli süreç başlamadan- önce inceleme ve soruşturma yapılması yönünde muhtelif başvurularım oldu. Adalet Bakanlığı bunları reddetti Sayın Başkan, Adalet Bakanlığı bunları reddetti. "Ya, olabilir, ne var ki?" dedi. Tavır aynen buydu çünkü Adalet Bakanlığı, Hükûmet o iklimden beslendi çünkü o süreçte bugün "paralel yapılanma" dediğimiz mekanizmayla hep organize bir iş birliği içindeydi çünkü o gün politikamız öyle gerektiriyordu siyasi iktidar olarak. Adalet Bakanlığı, benim yaptığım başvurulara, suç duyurularına karşı olumsuz cevap verdiği içindir ki üç beş sayfa cevap verdi sayın bakanlar. Ben o işlemler hakkında idari yargıya gittim Sayın Başkan. İdari yargı, idare mahkemesi ve Danıştay, her nasılsa -tırnak içinde söylüyorum- oy çokluğuyla davalarımızı reddetti çünkü oluşturduğunuz yargı mekanizması orada sağlıklı bir yargılamanın yapılmasına imkân vermiyordu ve sizler de o yargı mekanizmasını kolluyordunuz, koruyordunuz. Böyle bir dönemden geçiyoruz. Bunlarla cesaretle bir yüzleşmeliyiz, bunları sorgulamalıyız. Bunları yaşadık, hep beraber yaşadık bunları. Bunları yaşanmamış varsayabilir miyiz? Şimdi, bizden diyorsunuz ki: "Ya, bunları görmeyin, bunları dile getirmeyin." Bunlar dürüst yaklaşımlar değil, bunlar ciddi yaklaşımlar değil, bunlar samimi yaklaşımlar değil. Onun içindir ki biz, getirdiğiniz, on yılın, on bir yılın çok acı tecrübeleriyle, yaşanmışlıklarıyla biz sizlerin getirdiğiniz her düzenlemeye ihtiyatla bakmak durumundayız. Bu ihtiyat çerçevesinde yine raporla ve tasarıyla ilgili değerlendirmeleri yapmak istiyorum.

Bakın değerli arkadaşlarım, diğer pek çok kritik düzenlemede olduğu gibi, burada da yine konjonktürel amaçlı ve siyaseten yarar sağlamaya yönelik düzenlemelerin yanında... Yani o klasik araya birtakım araya havuç maddelerini getiriyoruz ama onların yanında asıl amacımız ne? Burada en önemli amaçlardan birisi toplantı gösteri yürüyüşü hakkının özünü ortadan kaldırmak. En önemli düzenlemelerden birisi bu çünkü burada giderek Türkiye'nin bu demokrasinin özünü teşkil eden, evrensel anlamda en önemli temel hak ve özgürlüklerin başında gelen bu hakların kullanılması Hükûmeti rahatsız ediyor. Hükûmet, bu noktada her türlü tepkiyi, her türlü araçla artık kullanır hâle geldi. İşte hemen bitişliğimizde, Adalet Komisyonunda... Biraz evvel ben onu ifade ettim ama Sayın Bal, sanki benim ifadem ondan ibaretmiş gibi bir sunuş yaptı. Hayır, Anayasa'ya aykırılığın ötesinde burada rejimi yok eden bir süreci yaşıyoruz.

Yani kalkıyoruz, ne yapıyoruz? Bunlara temas etmem gerekiyor. Efendim, dinlemelerle ilgili, teknik takiple ilgili konularda bunların oy birliğiyle yapılması esasını getiriyoruz. Ya, sen hukuk sistemini yok ediyorsun ya, o yargılamanın genel ilkelerini yok ediyorsun. Sen ağırlaştırılmış hapis cezasını, müebbet hapis cezasını oy çokluğuyla verebiliyorsun. Bu dediğim hususların hepsi nedir? Hüküm niteliğinde olmayan, ara karar niteliğinde olan düzenlemeler. Hüküm için aramadığını, nihai karar için aramadığını ara karar için arıyorsun. Bunun bir mantığı olabilir mi? Bunun bir gerekçesi olabilir mi? Bunun bir gerekçesi var: Ne yapacağız biz? 17 Aralıkta delillerin üstünü örteceğiz, onları yok edeceğiz, acil olarak öyle bir düzenlemeyi yapma ihtiyacımız var. Ondan sonra ne yapacağız? Biz burada tiyatro sergilemeye devam edeceğiz. Efendim, beşinci, altıncı demokratikleşme paketi adı altında, aslında yolsuzlukların üstünü acil olarak nasıl örtebiliriz, bunların arayışlarına Türkiye Büyük Millet Meclisini ara ediyoruz. Ne yapıyoruz? İnanılır gibi değil ya. El koyma kararında, taşınmazlarla ya da birtakım diğer mal varlıklarıyla ilgili olarak, efendim, BDDK'dan, MASAK'tan rapor alacağız suçtan kaynaklandığına dair. Ya, arkadaş, sen ne yapıyorsun, ne yapıyorsun sen? İdari kurullara yargı yetkisi veriyorsun. Yargı fonksiyonunu alıyorsun MASAK'a veriyorsun. Böyle bir şey olabilir mi? Fonksiyon gasbı yapıyorsun. Kuvvetler ayrığı anlamında fonksiyon gasbı yapıyorsun, ondan sonra demokratikleşme paketlerinden söz ediyoruz.

Şimdi, bu genel değerlendirmelerin yanında, tabii, tasarıyla ilgili konu başlıklarını ifade etmek isterim. Maddeler de ayrıca değerlendirmeler olacak. Arkadaşlarım, tabii, çok somut değerlendirmeler yaptılar. Bunlara elbette katılıyorum ama ben bu konularda genel birtakım değerlendirmeler yapmak ve kendimce önemli gördüğüm bazı hususlara dikkati çekmek istiyorum.

Burada bakın, dil eğitimi konusunda ya da dil öğretimi konusunda birtakım ilkeleri görmemiz gerekiyor. Aslında şunu... Cumhuriyet Halk Partisi olarak önce ihtirazi kaydımı öncelikle ifade edeyim. Ne dedik biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak? Anayasa Uzlaşma Komisyonunda olsun, diğer aşamalarda olsun çok net olarak şu düşüncemizi ortaya koyduk: "Resmî dil Türkçedir, müfredat dili Türkçedir yani eğitim dili Türkçedir." Bunlar zaten birbirini tamamlayan unsurlardır. Ha, bunun yanında diyoruz ki, insanlar ana dillerini öğrenecektir, öğrenmelidir, bunu engelleyemezsin, bu bir temel hak ve özgürlüktür. O sebeptendir ki ana dili Türkçe olmayan öğrencilerimizin, yurttaşlarımızın zorunlu Türkçe eğitiminin yanı sıra ana dillerini öğrenme ve kullanma haklarına sahip olduğu ilkesini öneriyoruz. Devletin bu noktadaki sorumluluğunu öneriyoruz. Bu ilkeyi korumak önemlidir, esastır diye düşünüyoruz.

Bu yaklaşım içinde şunları ifade etmek isterim: Burada insanların ana dillerini öğrenme ve devletin bu noktadaki öğretim sorumluluğu aslında üç temel ihtiyacı karşılamalıdır diye düşünüyorum.

Birincisi nedir? Farklı etnik yapılara mensup olan insanlar, bu eşit kimlik ihtiyaçlarını karşılamak istiyorlar. Bunun en önemli unsurlarından birisi de takdir edersiniz ki dildir. Bu aidiyet anlamında, kimlik anlamında en önemli unsurlardan birisidir. Bu ihtiyacı biz karşılamalıyız.

İkinci olay şudur: Bununla bağlantılı olarak insanlar o resmi dilini öğrenmenin yanında, müfredat dilini öğrenmenin yanında yine eşit eğitim ihtiyacı talebi kapsamında o ana dillerini öğrenmek durumundalar. Devletin bu noktadaki sorumluluğu ortaya çıkıyor.

Bir diğer önemli temel unsur ise şu: Türkiye'nin her yerinde kullanılabilen ve herkesin anlayabileceği bir ortak dil ihtiyacı. Biz bu üçlü dengeyi nasıl kurabiliriz, nasıl sağlayabiliriz? Acaba getirdiğimiz düzenlemeyle bu amaca hizmet ediyor muyuz, etmiyor muyuz? Bakın, şunu ifade ediyoruz: Hakkâri'den gelen bir vatandaşımız nasıl Edirne'de kendisini ifade edebilirdi, Edirne'den gelen bir vatandaşımız da Hakkâri'de kendisini ifade edebilirdi. Bu nasıl olur? Bu ancak iletişimi sağlayacak ortak dil ihtiyacının egemen kılınmasıyla olur. Bunu sağlamak önemli, bunu gerçekleştirmek önemli. Getirilen taslak bunların hiçbirisini gereği gibi karşılamıyor. Yine orada konjonktürel olarak birtakım siyasi yarar amacı güden yaklaşımları görüyoruz. Eşit eğitim talebini karşılamıyor çünkü sadece özel okula... Onu sosyokültürel anlamda söylüyorum. Bu teklifle ne yapıyoruz? Sadece özel okula gitme imkânı olana bir fırsat veriyoruz. Bu, başlı başına, diğer unsurları bir tarafa bırakarak söylüyorum...

BAŞKAN – Devlette de mi olsun?

ATILLA KART (Konya) –... bir adaletsizlik değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Doğru da, devlette de mi olsun? O manada mı söylüyorsun, o mudur yani?

ATILLA KART (Konya) – Bakın, temel ilkelerimi söyledim, ta başlangıçta düşüncemi söyledim. Tekrarlayayım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Devlet dil öğretiyor yani.

ATILLA KART (Konya) – Sordunuz bakın...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Ana dili öğretiyor. Şu anda ana dili öğretiyor yani.

BAŞKAN – Yok eğitim yapсын diyor, ben öyle anlıyorum yani.

ATILLA KART (Konya) – Şimdi hayır, hayır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Ha, siz onu diyorsunuz.

BAŞKAN – Zaten öğretiyor canım, devlet öğretiyor.

ATILLA KART (Konya) - Tekrar ifade edeyim efendim.

BAŞKAN – Devlet öğretiyor şu anda.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Çerçeve olarak okuduğumda her türlü eğitimin önünün açılmasını istiyor.

BAŞKAN – Atilla Bey, kendi izah ediyor.

ATILLA KART (Konya) - Hemen söyleyeyim efendim. Bakın arkadaşlar, bu tabii hassas bir konu olduğu için hemen kimseye de bir iyi niyet- suiniyet anlamında bir elbette bir izafide bulunmak istemem. Ne diyoruz? Devletin resmî dili Türkçedir diyoruz, müfredat dili Türkçedir diyoruz. Yani bugünkü Anayasa' mızın 3 ve 42' nci maddelerinin bu anlamda o muhtemel belirsizlikleri gidermek anlamında, muhtemel tereddütleri gidermek anlamında söylüyorum. Biliyorsunuz 3' üncü madde, işte, o madde başlığıyla, içerikte de bir farklılık var. Yani "Devletin dili Türkçedir." gibi. Hayır "Devletin resmî dili Türkçedir." Bu işten anlaşılması gerekenin bu olduğu açıktır. Bunu tamamlayacak şekilde 42' nci maddeyle bağlantı kurduğumuz zaman müfredat dilinin de Türkçe olması. Yani burada demin söylediğim üç ilkeden bağlantı kurduğumuz zaman ortak dil ihtiyacına bir anlamda temas ediyoruz, bu düşüncemizle ve bu kapsamda ne diyoruz? Uzlaşma Komisyonundaki kendi taslağımızı ifade ediyoruz. Ana dili Türkçe olmayan öğrencilerimizin, yurttaşlarımızın zorunlu Türkçe eğitiminin -yine ortak dil ihtiyacına temas ediyoruz- yanı sıra ana dillerini öğrenme ve kullanma hakkına sahip olması devletin bu noktada sorumluluk yüklenmesi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - O da var şu anda.

ATILLA KART (Konya) – Şu anda Sayın Bakan, bu noktada yaygın ve gerçekten bu ihtiyacı karşılamaya yönelik bir yapılanmanın olmadığını ben...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Var var, seçmeli ders var. Seçen herkes öğreniyor.

ATILLA KART (Konya) – Seçmeli ders olayı daha farklı bir kavram.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Şimdi de özel okullara...

ATILLA KART (Konya) - Bu ihtiyaca cevap verecek bir düzenleme değil diye düşünüyorum, o daha farklı bir kavram. Bunları, tabii, daha da ayrıntılı bir şekilde konuşma ihtiyacımız var.

Bakın, burada, şimdi şu var: Burada tamamen konjonktüre yönelik olarak şu yaklaşımı ben yanlış buluyorum. Burada özel okul düzenlemesi üzerinden burada Doğu' daki Güneydoğu' daki vatandaşlarımıza yönelik bir havuç uzatılıyor. İşin esasına yönelik, özüne yönelik bir düzenleme yapmak yerine -yine konuşmamın başında ifade ettim- o konjonktürel ve tamamen böyle siyasi yarar sağlamaya yönelik olan...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sizin öneriniz ne olabilir?

ATILLA KART (Konya) - ...ama işin esasına yönelik olmayan yaklaşımların gene tezahürlerini görüyoruz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Atilla Bey de önerisini söylesin.

ATILLA KART (Konya) - Önerimi ben iki defa tekrarladım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sizin o öneriniz zaten mevcut hâlde var efendim.

ATILLA KART (Konya) - Mevcut hâlde hangi hâlde var efendim?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Seçimlik olarak Kürtçe öğreniyor. Bunda o kadar sıkıntı yok.

ATILLA KART (Konya) – O karşılamaz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Bir ileri adımda özel okul olarak var.

ATILLA KART (Konya) – Yani şimdi şudur...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Yani bir okulda ana dili Kürtçe olan, ben Kürtçeyi öğreneceğim diyorsa onlara hemen o okul ders açıyor. Yani başka türlü nasıl olabilir ki? Arapçaysa Arapça dersi yani ana dilini öğrenmek istiyorum diyene... Türkçe esas eğitim dilidir.

ATILLA KART (Konya) - Şimdi orada...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Yani yanlışsa düzeltin.

ATILLA KART (Konya) – Tabii tabii Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) - Sayın Kart, şu anda Türkçe eğitim dili, Türkçe müfredat dili ama ana dili farklı olan Arapça olsun, Kürtçe olsun öğrenciler biz kendi ana dilimizi öğreneceğiz diyorlarsa onlara orada o ders açılıyor. Yani durum budur, bunu sadece bilgi için sundum.

Teşekkür ediyorum.

ATILLA KART (Konya) – Şimdi, şöyle, bakın, tabii, orada o seçmeli ders ihtiyacıyla gerçekten o çocuklarımızın, öğrencilerimizin kendi kültürlerini öğrenmeleri konusunda, kendi gramerlerini öğrenmeleri konusunda bütüncül bir eğitimi öğretimi verebiliyor muyuz? Tabii bunu işte daha çok bu işin teknik boyutuna hâkim olan arkadaşlarımızın bunları konuşması gerekiyor ama böyle bir yaklaşımın olmadığını biliyorum müfredat olarak yani o seçmeli ders düzenlemesinin içerik olarak bu ihtiyaca cevap vermediği kanısındayım. Bunları bu boyutuyla ayrıca konuşmak gerekir, ayrıca değerlendirmek gerekir. Yani ben bu boyutuyla meramımı yeterince ifade ettiğim kanısındayım.

Şimdi bunun dışında değerli arkadaşlarım, bakın, ne yapıyoruz 4'üncü maddede... Onu biz gene yani tutarlı olmaya davet ediyorum.

Yardım konusunda bizler Uzlaşma Komisyonunda yüzde 1'de mutabık kaldık, yanlışım varsa iktidar grubuna mensup arkadaşlarım beni uyarsınlar, iktidar grubu da orada destek verdi.

BAŞKAN – Yani, yardım konusunda mı?

ATILLA KART (Konya) – Evet.

BAŞKAN – Yani, Anayasa'ya mı onu yazma gibi bir...

ATILLA KART (Konya) – Yani, hayır. Anayasa düzeyinde bir mutabakat, Uzlaşma Komisyonu aşamasında... Neden orada...

BAŞKAN – Anayasa konusu değil ki ama o.

ATILLA KART (Konya) – ...yüzde 1'de mutabık kalıyoruz da bu yasal düzenlemede yine yüzde 3'te ısrar ediyoruz.

BAŞKAN – Yani, Anayasa'ya "yüzde 1" yazmayacaktınız herhâlde, öyle bir şeyde mutabık kalmadınız değil mi? Yani Anayasa'ya mı yazalım "yüzde 1" dediniz?

ATILLA KART (Konya) – Tabii tabii. Yani çünkü nedir? Biz bu gibi konularda... Temel sorun şu...

BAŞKAN – Anayasa'ya yazılmaz ama bunlar, iyi ki yazmamışsınız.

ATILLA KART (Konya) – Neden yazılamayacağını siz teknik olarak açıklarsınız Değerli Hocam. Ama nedir? Biliyoruz ki Türkiye'deki temel sorun kısa bir Anayasa yapalım ama kısa Anayasa bırakın işte... 4 sayfa HSYK'yı düzenliyoruz 12 Eylül 2010'da, o 4 sayfalık, yönetmelik gibi düzenlediğimiz o düzenleme bile yetmiyor, onun üzerinden Türkiye'nin gündemi değişiyor.

BAŞKAN – Öyle.

ATILLA KART (Konya) – Çünkü, nedir? Demokrasi kültürü konusunda samimi değiliz, dürüst değiliz. Onun için de ne yapıyoruz? Olabildiğince o Anayasa'da yasal düzeyde düzenlemeler yapmak zorunda kalıyoruz, bu ihtiyacı hissediyoruz.

Yine bu çerçevede, özellikle tabii biraz evvel konuşmamın bir bölümünde ifade ettiğim toplantı ve gösteri yürüyüş mevzuatıyla ilgili düzenlemeye temas etmek isterim. Burada, bakın, neresinden bakarsanız tamamen mülki amirin, idarenin inisiyatifini esas alan bir düzenlemeyi getiriyoruz. Ne diyoruz 6'ncı maddede? "Vatandaşın günlük yaşamını zorlaştırmayacak bir şekilde..." Bu kavram nasıl bir kavramdır? Ucu açık bir kavramdır, soyut bir kavramdır; tamamen yöneticinin, mülki amirin sübjektif değerlendirmesine açık olan bir düzenlemedir. Bunun temel hak ve özgürlükler anlamında bir teminat getirmesi mümkün olabilir mi Değerli Başkanım? Bunu gördüm. Bunu getirdikten sonra...

Sonra ne diyoruz? Buna arkadaşlarım da temas ettiler "Meslek kuruluşlarının -yani kuruldan söz ediliyor görünürde- il ve ilçe temsilcilerinin görüşleri alınarak..." Yani, burada çok net olarak bir kurulun oluşturulması mekanizmasından bile söz etmiyoruz. Lütfedeceğiz, görüş alacağız yazılı, sözlü ondan sonra da ben mülki amir olarak nihai kararı ben vereceğim. Bunun adına da "demokratik bir düzenleme" diyeceğiz öyle mi?

Bakın, orada da gene Anayasa Uzlaşma Komisyonunda kısmen bir mutabakat sağlandı ama 24'üncü madde olarak, en önemli kavramlar konusunda çok önemli bir gelişme sağlandı. Ne denildi? "Barışçıl olmak kaydıyla, elbette şiddete başvurmamak kaydıyla herkes önceden izin almadan silahlı, silahsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme ve bunlara katılma hakkına sahiptir. İdare, yapacağı düzenlemede hiçbir şekilde bu toplantının güzergâhı ve zamanını tayin ederken hakkın demokratik işlevini ve etkisini

ortadan kaldırmamalıdır.” Getirilen düzenlemeyle bunların tümü yok ediliyor, hakkın özü ortadan kaldırılıyor, tamamen idarenin inisiyatifine bırakılan, takdirine bırakılan bir düzenleme getiriliyor.

8’inci maddede “Kurul veya toplanamadığı takdirde kurul başkanı dağılma kararı alır.” deniliyor. Ya, kurul oluşmuyor ki ya, kurul oluşmuyor, kurulu oluşturamıyorsun, kurulun oluşturulmasına fırsat vermiyorsun. İşte, kurul başkanı olarak birileri ortaya çıkacak, o da idareyle tamamen eş güdüm içinde bir çalışma sürdürecekler.

Özel okullarla ilgili olarak değerlendirmemi biraz evvel yapmıştım.

Bir diğer konu: Burada tahmin ediyorum bir maddi hata var, umarım öyledir. 14’üncü maddede (3)’üncü bentte ne deniyor?

BAŞKAN – Metinde mi?

ATİLLA KART (Konya) – Evet, raporda efendim. Raporun 14’üncü maddesinin...

BAŞKAN – Sayfa kaçta?

ATİLLA KART (Konya) – Sayfa olarak geçmiyor da raporun 14’üncü maddesinin -yani, son sayfada oluyor- (3)’üncü bendinde, ne diyor? Bu 5237 sayılı Yasa’nın 115’inci maddesini değiştiriyoruz. “Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla...” Ya, el insaf yani raporun birinci sayfasına yazmışsınız...

BAŞKAN – Ötekilerde de geçiyor.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bu, hem Türk Ceza Kanunu’nda hem de burada çok farklı yerlerde ifade edilmiş durumda.

ATİLLA KART (Konya) – Raporun birinci sayfasında demişiz ki, biz yazmışız, bakın arkadaşlar, kendi yazdığınız metne atıfta bulunacağım. Yani, bakın, burada hiç kimse alınmasın, rapor yazarken, o başlangıç bölümünü yazarken lütfen biraz daha ciddiyet, biraz daha dikkat... Orada işte bir ortalama yazıyoruz, gidiyoruz; yazdığımızın önü nereye varır, arkası nereye varır, sonuçları ne olur bunları... Raporun birinci sayfasında ne demişiz? Son paragrafta demişiz ki: “Türk Ceza Kanunu’nda geçen -hukuka aykırılık kavramı çok geniştir- en ufak mevzuata aykırılık bile bu kapsama girecek ve uygulamada çok sıkıntı yaratabilecektir.” demişiz...

BAŞKAN - Üyelerden diyenler olmuş, yani o manadadır o.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Görüş bildirenler oldu.

ATİLLA KART (Konya) - ...getirmişiz, ondan sonra da burada “hukuka aykırı” kavramıyla ucu açık yeni bir düzenlemeyi yapıyoruz. Bunları lütfen tartışalım, bunları lütfen değerlendirelim.

Getirilen tasarıyı ve esas itibarıyla bu tasarı doğrultusunda hazırlanan alt raporu, bütün bu yönleriyle biz demokratikleşmeyle uzaktan yakından ilgisi olmayan, tamamen konjonktürel ve günü kurtarmaya yönelik olarak, seçimler öncesinde konjonktürel olarak siyaseten geçici olarak kullanmaya yönelik bir düzenleme niteliğinde görüyoruz. Bu sebeplerle Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu düzenlemeye karşı olduğumuzu...

BAŞKAN – Yani, tamamına mı, bu anlattığın bölümü diyorsun değil mi madde olarak?

ATİLLA KART (Konya) – Bu ihtirazı kayıtlarla. Tabii, elbette destek verdiklerimiz de var, bunları muhalefet şerhimizde tabii ayrıntılı olarak ifade edeceğiz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Ne yapıyoruz?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ali Bey’e bir söz hakkı verirsiniz...

ATİLLA KART (Konya) – Sayın Başkan, biraz ara verirsiniz biraz da Adalet Komisyonuna geçelim.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz tabii alt komisyonda bu yasayla ilgili bayağı emek sarf ettik Alt Komisyon Başkanımız İdris Bey ve diğer arkadaşlarla birlikte. Gerçekten düzeltmeye çalıştık yani adı “demokratikleşme paketi” ama aslında demokratikleşme, özgürleşmeden ziyade daha çok kısıtlayıcı hükümler. Neresini düzeltebiliriz? Mümkün olduğu kadar iyi niyetle bir çalışma yaptık Sayın Bakanım.

Şimdi, burada tabii en büyük sorun, gerçekten birçok yerde geçen “hukuka aykırılık” kavramı. Şimdi, denildi ki - bu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda da var- “Geçmişte alelacele yapıldı temel kanun, bu tür şeyler geçti, şimdi düzeltelim hiç olmazsa.” Çünkü, siz de biliyorsunuz ki “hukuka aykırılık” kavramı yani idarenin bir genelgesi bile geniş yorumladığınız anda bir hukuksal kuraldır, bir mevzuattır.

ATILLA KART (Konya) – Çok özür diliyorum, daha çok hukuk usulüyle ilgili de kavramdır.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet, daha çok hukukla yani ceza hukukunda olmaması gereken bir kavram. Dolayısıyla, valinin bir genelgesine de aykırılık, hukuka aykırılık oluşturabilecektir. Hâlbuki, suçlar ancak kanunla, kanun hükmünde kararnameyle bile siz suç ihdas edemezken ancak kanunla suç ve cezalar belirlenirken böyle bir kavram ileride büyük bir sorun yaratacaktır. Bu anlamda, az önce Sayın Kart'ın dediği özellikle bu 14'üncü madde yani Türk Ceza Kanunu'nun 115'inci maddesini değiştiren, buraya bir fıkra ekleyen (3) no'lu fıkrada ciddi anlamda sorunlar çıkacaktır Sayın Bakanım. Uyarı görevimi yapmak zorundayım çünkü orada diyor ki: "Cebir, tehdit veya hukuka aykırı başka bir davranışta bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihi müdahale eden kişi bu şekilde cezalandırılır." Yani, siz, suç hâline getiriyorsunuz yani kişinin inancından, düşüncesinden veya kanaatinden kaynaklanan yaşam tercihi müdahaleyi suç getiriyorsunuz. Bu neyi doğuracaktır Sayın Bakanım? Yehova Şahitleri vardır, biliyorsunuz, üniformayı kabul etmez, askerliği kabul etmez. Yani, siz bu insanlara askerlikte üniformayı giydirmeye kalktığınız anda suç işleyeceksiniz. Bakın, "Ben inancım gereği üniformayı reddediyorum." diyor. Dolayısıyla, bir - Türkiye'de yok ama olabilir- Hindu, bir sih dışarı çıkarken açık alanda kendisine özel başlık takmak zorundadır, inancı bunu

bunu gerektiriyor. "Hayır, sen polisin, başına şapka takacaksın, bunu takamazsın." dediğiniz anda inancından kaynaklanan tercihi müdahale etmiş olacaksınız. Yarın bir Hristiyan, bir Yahudi hâkim kürsüye çıktığı zaman "Ben inancım gereği, Ortodoksum -onlar biliyorsunuz şeye çok önem verir, haç- bunu takmak zorundayım, bunu da göstereceğim." ya da bir Yahudi yurttaşımız "Kipa takacağım." dedi. "Hayır, takamazsın." dediğiniz anda siz bunun inancından kaynaklanan yaşam tarzına müdahale etmiş olacaksınız ve suç işleyeceksiniz.

Dolayısıyla yani alalecele bir şeyler... Şimdi, siz bunu türbanla ilgili getiriyorsunuz ama sadece türban değil bu, başka yollara gidecek Sayın Bakan. Yani bir şey yaparken hakikaten, oturalım, konuşalım, düzgün ne yapılır, onu yapalım, hep birlikte yapalım ama bir taraftan bakıyorsunuz siz ama öbür taraftan başka sorunlar yaratabilecek bir düzenleme getiriyorsunuz.

Efendim, toplantı gösteri yürüyüşleriyle ilgili yani güya bu özgürleşme, demokratikleşme vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde, hem güzergâh belirleme hem bu toplantı ve gösteri yürüyüşünün kanuna aykırı olup olmadığına da bir kriter getiriyorsunuz. Bütün toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin amacı zaten toplumun, vatandaşın yaşamını zorlaştırarak dikkat çekmektir konuya. Bunun için yapılır zaten. E siz "Efendim, vatandaşın günlük yaşamını zorlaştırmayacak." şekilde dediğiniz anda siz bu hakkı tanıımıyorsunuz gerçekten. Siz diyorsunuz ki: "Rafine bir ortamda, toplumdan uzak bir ortamda, git kardeşim, bağır, çağır, ne yaparsan yap ama toplumun dikkatini çekecek, toplumu rahatsız edecek bir eylem yapma."

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin meşhur Handyside kararı vardır. Yani siz toplantı ve gösteri yürüyüş hakkı, daha doğrusu ifade hürriyetiyle ilgili bir karardır ancak yine toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı da ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilen bir haktır, örgütlenme özgürlüğü kapsamında değerlendirilen bir haktır. Orada diyor ki: "Toplumu rahatsız eden, hatta şoke eden, toplumun büyük çoğunluğu tarafından benimsenmeyen görüş ve fikirler dahi şiddet içermediği sürece, suç işlemeye teşvik ve tahrik olmadığı sürece özgürce savunulmalıdır." Yani bu amaçla toplantı ve gösteri yürüyüşü de düzenlenmelidir. Ama tabii, siz, Gezi'de bile demokratik bir tepkiyi, 3-5 tane öğrencinin demokratik talebini, Gezi'de kurdukları çadırı sabah beşte zabıtayla, polisle başına yıkıp da o çadırı yakıyorsanız zaten siz hakikaten şeye inanmıyorsunuz. Bunu samimiyetle söylüyorum. Yani ciddi anlamda belki de Medis Başkanlığının "Demokrasi nedir, insan hakları nedir, parlamenter rejim nedir, özgürlükler nedir?" Bu konuda belki de milletvekillerine bir ders, bir kurs açması gerekiyor, belki de milletvekillerinin Medise ilk geldikleri zaman böyle bir oryantasyondan geçmesi zorunludur çünkü onu görüyorum. Hakikaten bilmiyorlar bu kavramları. Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarını, bakış açısını anlamadan burada bir milletvekili yasa yapamaz. Olmuyor işte, olmuyor Sayın Bakanım.

Bakın, Adalet Bakanlığından gelen arkadaşlar söyledi bize, dediler ki: "Siz izin almanız dahi bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne barışçıl bir amaçla başladığınız anda izin alınmamış olsa dahi, barışçıl amaçlıysa, şiddet içermiyorsa, buna karşı müdahale insan haklarını ihlaldır." Hangi insan haklarını? Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle korunan Türkiye'nin altına imza attığı toplantı ve gösteri yürüyüşü yani ifade özgürlüğü hakkını ihlaldır.

"Efendim, güneş batmadan bir saat önce bitireceksin." "Şiddet içermediği sürece, hayır kardeşim, gece yarısına kadar yapacağım." Müdahale edemezsiniz. Ettiğiniz anda bu sizin mevzuatınıza göre hukuksal anlamda meşru olabilir, daha doğrusu müdahale eden kişi suç işlememiş olabilir ancak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ekseninden, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bakış açısından siz insan hakkı ihlali yapıyorsunuz. O yüzden Türkiye şu anda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde en fazla davası olan, en

çok mahkûmiyet alan ülke. Yani "Rusya birinci sırada." diyeceksiniz, hayır, Rusya değil, Türkiye'dir çünkü Rusya'nın davaları aynı türdür. Şu anda Türkiye'dir. E, yakışmıyor yani Türkiye Cumhuriyeti'ne hakikaten yakışmıyor.

Dolayısıyla yani ne olacak? Bırakın insanlar barışçıl amaçlı toplantı ve gösteri yürüyüşünü yapsınlar, trafiğe kapalı alanda yapsınlar. Bugün, Taksim, İstiklal Caddesi'ne gittiğiniz zaman normal koşullarda bile zaten bir gösteri varmış gibi insan seli akıyor ve normal koşullarda bir şey olmuyor ama ne zamanki polisi siz soktunuz oraya... Bakın, trafiğe kapalı caddeye polis TOMA'sını, Akrep'i soktuğunuz anda olay oluyor. Niye sokuyorsunuz? Bırakın, bağırırsın, çağırırsın. Ne zaman şiddet içerdiği zaman gereğini yapın. O zaman da devlete düşen, tereyağından kıl çeker gibi ayıklamaktır ama devlet görevlileri provokasyon yapıyorsa, sivil kıyafetle halkın arasına girerek polise taş atıyorsa, siz... Bu olmaz yani bu yakışmıyor yani.

Biz orada gördük Gezi'de yani gizli görevliler, özel görevliler, sivil kıyafetle halkın arasına karışarak bir sürü provokasyon yaptılar benim gözümün önünde. Resimler var, isterseniz gösteririm. Polis gaz tabancasıyla bankamatik cihazlarını kırdı. Ondan sonra da "Vatandaş Vandalizm..." diyorsunuz. Değil yani değil, herkes biliyor ki değil. On gün polis yoktu orada ve olay yoktu. Ne zamanki polis girdi, olay oldu. Demek ki kaynak belli, sorunun kaynağı vatandaş değil, vatandaşın barışçıl amaç gösterisi değil, sizin yaklaşımınız, sizin baskıcı anlayışınız.

Efendim, bu yasayla ilgili elbette ki burada güya güzergâh belirlemede bir geniş katılım yaratıyorsunuz, bir serap etkisi yaratıyorsunuz. İşte, burada "Efendim, Mediste grubu bulunan siyasi partilerin il veya ilçe temsilcileri, işte sendika ve kamu kurum kuruluşlarının temsilcileri katılacak." diyorsunuz. İlçenin yerel yöneticisini unutmuştunuz. Neyse onu alt komisyonda ekledik. O güzel ama sonuçta yine kim karar verecek? Mahallin en büyük mülki amiri yani vali yani kaymakam. E, ne anladık? Siz kimi kandırıyorsunuz? Yani siyasi partinin temsilcisi, ana muhalefet partisi temsilcisi gelecek, diyecek ki: "Kardeşim, Taksim Meydanı Türkiye açısından 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın kutlanacağı sembolik bir alandır. Burada şehitler verilmiştir, kan dökülmüştür, burada ben yapacağım." Hayır, atadığınız vali, özel vali "Yok kardeşim, orası uygun değil." E, ne anladık? Vali bey burayı uygun görmedi. Bu mudur demokrasi Sayın Bakan? Öyle bir şey olur mu? Bütün dünyada bazı yerlerin, bazı meydanların sembolik anlamı vardır. Siz oralara müdahale ettiğiniz anda bu demokrasi falan olmaz. Size göre bir düzenleme olur ama yanlışır. Yani hakikaten... Ha, bunu deyin: Türkiye'nin koşulları şu anda... Zaten diyor Başbakan, siz de diyorsunuz: "Efendim, bize karşı darbe var, o var, bu var, yok komplo var, yok paralel yapı, yok üçgen yapı, yok dörtgen yapı var." Ha, bunu deyin: "Kardeşim, olağanüstü bir dönemden geçiyoruz, dolayısıyla olağanüstü hâl gibi yöneteceğiz ülkeyi." Yani adı konmamış bir olağanüstü durum vardır, samimice bunu söyleyin, tamam ama yani göz boyamayın. Halkı kandırmaya dönük bu tür şeyler, yok "demokratikleşme, açılım" falan, bunlar gerçekçi değil.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ali, sağ ol.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir iki şey daha söyleyeceğim.

Bakın, "demokrasi" diyorsunuz, "demokratikleşme" diyorsunuz, kendi getirdiğiniz yasada, 11'inci maddede "Özel eğitim kurumlarında Türk vatandaşlarının günlük yaşamında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde eğitim öğretim yapmak amacıyla özel okul açabilir." İlk geldiğinde neydi bu Sayın Bakanım? Özel eğitim kurumu. Şimdi neye döndü Sayın Bakanım? Özel okula. Daralttınız. Niye? Çünkü özel eğitim kurumunun içine dershaneler, etüt merkezleri de giriyor. Niye daraltıyorsunuz? Yani güneydoğuda cemaat Kürtçe dersane açacak diye mi korkuyorsunuz?

BAŞKAN – Başka kanunda var.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Geçmişte demokrasi var diye...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, ben sizin çelişkinizi ortaya koyuyorum. Bakın, ben Türkçeden başka dil özel okulda eğitim dili olarak kullanılamaz, bu Anayasa'ya aykırıdır. Biz bu maddeye külliye karşıyız, bu başka bir şey ama sizin bakış açınız ve çelişkiniz. Ha ve buna kim karar verecek? Bu farklı dil ve lehçelerin kullanılmasına Bakanlar Kurulu karar verecek. Bu ne biçim bir anlayış? İnsan hakkıysa siz nasıl karışırırsınız? Bakanlar Kurulu kimdir, insan hakkına nasıl müdahale eder? E insan hakkı değilse, sizin inisiyatifinizdeyse bu nedir? Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Çelişkilerle dolu bir yasadır. Tabii ki ayrıntıları bütün muhalefetimizle yapacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, kısa bir konuşma da siz yapın da bu işi bir şeye bağlayalım. Serindağ, bir serinlik ver bize.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) - Bu biraz pazarlıklı oldu ama izin vererseniz bu konudaki görüşlerimi de arz etmeye çalışayım. Çok zamanınızı almaya çalışacağım ama konu geniş. Son konuşmacı olduğum için -öyle anlaşılıyor- bana biraz tolerans gösterirsiniz diye düşünüyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hocam, benim beş dakikamı Sayın Valime verin.

BAŞKAN – Ali, bir daha gelme buralara, İyimaya seni bekliyormuş.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Biraz beklesin de söylediklerinin cevabını alsın, ondan sonra...

BAŞKAN – Ali Bey gelmez daha. “Gel.” desen de gelmez.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Çok teşekkürler.

Bu tasarı hakkındaki görüşlerimi kısaca arz edeceğim ama daha önce değinildiği konuşmalardan anlaşılan bir iki hususta da izin verirseniz görüşlerimi dikkatlerinize sunacağım.

Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri; biliyorsunuz, ben, Suriye’ye komşu bir ilin, sınır ilinin milletvekiliyim. Bu Suriye konusu Türkiye’de çok değişik mecalarda ve çok farklı şekilde ifade ediliyor. Şimdi, önce izin verirseniz geriye gidelim.

BAŞKAN – Estağfurullah. Gidelim de dışarıdan gelen burayı Dışişleri Komisyonu zanneder yani hep Suriye geldi, Irak gitti...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ama şimdi konu açıldı, o nedenle izin verirseniz görüşlerimi arz edeyim.

Şimdi, 2011 yılına gidelim. 2011 yılının Ağustos ayına kadar Suriye’yle ilgili bir problemimiz yoktu, ağustos ayına kadar. Ne zaman ki ağustos geldi, üç ay öncesinde, dört ay öncesinde canciğer kuzu sarması olduğumuz bir yönetimle birdenbire düşman olduk. Şimdi, bunun mutlaka araştırılması lazım.

İkincisi şu, şimdi deniyor ki: “Cumhuriyet Halk Partisi, Suriye’ye heyet gönderiyor.” vesaire. Suriye’ye ilk gönderilen heyette bulunanlardan bir arkadaşınız olarak ifade ediyorum: Biz, Sayın Loğoğlu’nun başkanlığında 5 kişilik bir heyet olarak gittik ve Dışişleri Bakanlığına gidişimizle ilgili bilgi verdik, dönüşte de Dışişleri Bakanlığına temaslarımızla ilgili bilgi verdik. Tamamen devletin bilgisi dâhilinde gittik, oradaki -o zaman daha büyükelçilik açtı- Sayın Büyükelçiyle görüşmemiz oldu, Halep’teki Başkonsolosluk açtı, Sayın Başkonsolosla görüşmemiz oldu ve bu temasların tümü Dışişleri Bakanlığına iletili. Onun için, Cumhuriyet Halk Partisinin bu konudaki her şeyi açık; birincisi bu.

İkincisi: Daha Suriye’de olaylar başlamamışken Kilis’te siz konteyner kent inşa ettiniz. Daha olaylar yok ortada, olayın olup olmayacağı belli değil ama Kilis’te konteyner kent inşa edildi ve dendi ki: “Efendim, işte, bir miktar sığınmacı kabul edeceğiz, 100 bini aşarsa da 100 bin kırmızı çizgimizdir.” Niye? Zannettiniz ki, 100 bini aşarsa dış müdahale olur. Siz, zaten, parti olarak, Hükûmet olarak dış müdahaleyi arzuluyordunuz ama dünya konjonktürü veya diğer ülkeler bunların, bu şartların kendileri açısından uygun olmadığını görmüş olabilirler ve müdahale olmadı. Şimdi, Sayın Başkan, sadece, Antep’te, 150-160 bin civarında kayıtlı sığınmacı var, en az 100 bin de kayıtsız insan var orada. Yani, şu anda, Antep’te, 250 bin civarında insan var. Sayın Akman bilir, Urfa’da da belki bundan daha fazlası vardır. Şu anda, Kilis’te, Kilis’iden daha çok Suriyeli var. Bunların kim olduğu bilinmiyor, sınır kevgire dönmüş, ne oldukları bilinmiyor. Geliyor, size diyor ki: “Ben, Burhan Kuzu’yum.” Siz, Burhan Kuzu musunuz, değil misiniz, belli değil. Adınıza “Burhan Kuzu” diye bir kart tanzim ediliyor, siz artık bundan sonra Burhan Kuzu oluyorsunuz. Hocam, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Estağfurullah.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tabii ki, siz bu Komisyonunun Başkanı olduğunuz için akılda kalsın diye söylüyorum.

BAŞKAN – Örneği benim üzerimden vermende yarar var, tabii, tabii.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz, bundan sonra Burhan Kuzu’sunuz ama önceniz bilinmiyor, Burhan Kuzu muydunuz, değil miydiniz, bilinmiyor. Biz, böyle bir durumdayız.

Şimdi, tüm bunlar ortadayken, şu anda, efendim, bir eski sayın bakan, şimdi hâlâ milletvekilliği devam ediyor, büyükşehir belediye başkan adayı, diyor ki: “Suriyelilerin gelişi Gaziantep için şanstır.” Neymiş bu şans? Sayın Bakanım, lütfen, bunun açıklamasını istiyoruz. Yani, Suriye’den gelenlerin Gaziantep’te yarattığı durum, Gaziantep için neden şans oluyor? Bunu, lütfen, bizim bilme hakkımız var. Ben, bilmiyorum niçin şans olduğunu, öğrenmek istiyorum onu: birincisi bu.

İkincisi: Orası kevgire döndüğü için -demin bir arkadaşım da ifade etti- tüm yabancı servisler orada faaliyet gösteriyorlar. Gaziantep, bir lojistik üs hâline getiriliyor. Orada bir koordinatör vali var, Dışişleri Bakanlığından bir temsilci var, diğer kamu kurumlarından temsilciler var, yabancı ülkelerin temsilcileri var, Suriyeliler, muhalif gruplar tüm toplantılarını orada yapıyorlar ve siz Gaziantep’i ateşe attınız. Gaziantep, şu anda, gerçi tüm Türkiye güvenlik riski altında ama, Gaziantep, Hatay, Kilis ve sınır illeri -Urfa dâhil Sayın Akman- tüm bunlar büyük bir güvenlik riski altında. Orada, kim oldukları bilinmeyen insanlar cirit atıyor, faaliyet gösteriyor.

Şimdi, Suriye hadisesi gerçekten üzerinde durulması gereken bir hadise. Suriye'yi, Suriye hadiselerine müdahale ederken imkân ve kabiliyetlerinizi hesaba katmadınız, bölge ülkelerinin durumunu hesaba katmadınız, küresel güçlerin bölge üzerindeki emellerini hesaba katmadınız ve sadece kendinize yakın bir grubu orada iktidar yapabilmek için her şeyi yaptınız, ona da muvaffak olmadınız çünkü küresel güçler buna izin vermedi, vermedi. Sayın Başbakan, en son Japonya'da dedi ki: "Bu küresel güç olma veya bölgesel güç olmada nereden çıktı? Bizim ne bölgesel güç olma hedefimiz var ne de küresel güç olma hedefimiz var." Hâlbuki, Dışişleri Bakanı daha önce ne demişti? "Biz, Orta Doğu'da oyun kurucusuyuz." demişti. Neden bu dönüş oldu?

Orada bulunan gruplarla ilgili, Sayın Dışişleri Bakanın beyanı var, bunu hepimiz biliyorsunuz Sayın Bakan: "Orada savaştan tüm gruplar, rejime karşı savaştan tüm gruplar bizim dostumuzdur." dedi. Bunun içinde El Nusra cephesi de var, El Kaide de var, IŞİD de var, bunların hepsi var. Bu, Sayın Dışişleri Bakanının kendi beyanıdır. "Orada, rejime karşı mücadele eden herkes bizim dostumuzdur." dedi. Onun için, zamanınızı fazla almamak için Suriye'yi burada bırakıyorum. Lütfen, Türkiye'yi ve bölge illerini ateşe atacak uygulamalardan sakının; birincisi bu.

İkincisi: Tasarıyla ilgili hususa gelince, bunun adı nedir? Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı. Şimdi, bir defa, temel hakların bu tasarıyla geliştirildiği yok, bunu siz de biliyorsunuz. Ben, özellikle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu üzerinde durmak istiyorum daha önceki görevimle ilgili olarak. Şimdi, bu getirilen değişiklik, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasının önünü açmıyor, tam tersine toplantı ve gösteri yürüyüşünü engelliyor. Bakınız, diğerlerinin hepsi çok önemli değişiklikler değil, siz önemli değişikliği 6'ncı maddede yapıyorsunuz. Bakınız, önemli değişiklik 6'ncı maddede yapılıyor, nedir bu? "Toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı" Şimdi, yeni düzenlemede nasıl bir değişiklik getiriyorsunuz? Bakınız, diyorsunuz ki: "İl ve ilçelerde toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı, kamu düzenini ve genel asayiş bozmayacak ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde ve 22 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan sınırlamalara uyulması kaydıyla..." Siz, başka sınırlama bırakmadınız ki. Bakınız, eski kanunu okuyorum. Bu, 12 Eylül döneminde çıkmış bir kanundur. Bakın, şu anda, mevcut uygulanan kanun 12 Eylül döneminde çıkmış bir kanundur, bununla ilgili düzenlemeyi okuyorum, lütfen ikisini kıyaslayın, bakın saydıktan sonra ne diyor: "Toplantı yerlerinin tespitinde gidiş gelişi, güvenliği bozmayacak ve pazarların kurulmasına engel olmayacak biçimde, toplantıların genel olarak yapıldığı, elektrik tesisatı olan yerler tercih edilir. " Şimdi bir ona bakıyorsunuz, bir de yeni düzenlemeye gelip bakıyorsunuz. Bu getirilen yeni düzenleme, toplantı ve gösteri yürüyüşünün yapılması hakkını kısıtlıyor mu, genişletiyor mu? Bu, ne biçim bir demokratikleşme paketi?

BAŞKAN – Sayın Valim, o zaman yürüyen yoktu ki zaten, nasıl yürüyecek adam, ne gerek var yani düzenlemeye? Adam nasıl yürüyecek yahu?

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Şimdi, Sayın Bakan, bu nedir biliyor musunuz? Bu, Gezi'nin bir sonucudur. Gezi kimyanızı bozdu, Gezi kimyanızı bozdu. Siz, zaten, düzenlemeleri yaparken ya somut olayları veya belirli kişileri hesaba katarak düzenleme yapıyorsunuz, hâlbuki kanunlar öyle düzenlenmez. Siz anayasa hukuku hocasısınız, kanunlar nesnel olmalı, genel olmalı, soyut olmalı, belli olayları ve belli kişileri gözeterek kanun yapılmaz ama siz getirdiğiniz tüm düzenlemelerde belli kişileri ve belli olayları hedef olarak alıyorsunuz ve ona göre düzenleme yapıyorsunuz.

Şimdi, Adalet Komisyonunda görüşülen bir teklif var. Orada -bir cümleyle değineceğim, orayı bırakacağım- hâkimlerin kararlarından ötürü -mealen söylüyorum- tazminata muhatap kılınmaması yolunda sizin iki sene evvel getirdiğiniz bir değişiklik var. E, şimdi, bunu, bugünkü orada görüşülen teklifle onu ortadan kaldırılıyorsunuz, niye? O zaman öyle gerekiyordu, şimdi böyle gerekiyor. Bakın, bu, vicdanlarınıza uyuyor mu? Siz, hukukçusunuz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Öyle bir şey yok.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Burada, bulunanların hepsi hukukçu, zannediyorum Sayın Bakan da zannediyorum hukukçu.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Var, var, 93/A'yı kaldırılıyorsunuz.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Var, kaldırılıyorsunuz tabii.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Var, 2802'e soktuğunuzu kaldırılıyorsunuz.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Tabii, insaf edin, kaldırılıyorsunuz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Haberal için soktuğunuz maddeyi şimdi kaldırılıyorsunuz.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bu, böyle olmaz.

İkincisi: Şimdi, burada kurul sayılıyor değil mi? Daha öncede, efendim, işte, mülki idare amiri karar veriyordu, tamam. Şimdi, siz, orada, güya işte, efendim demokratikleşiyoruz gibi görüntü vermek için, sivil toplum kuruluşları, şu, şu sayılıyorsunuz. Peki,

madem, öyle diyorsunuz "...onların olumlu görüşüyle" deyin, öyle deyin; "...görüşü alınır." değil, "...olumlu görüşü alınır." deyin. O zaman, gerçekten demokratikleşiyor muyuz, demokratikleşmiyor muyuz, o zaman görelim. Ne olacak, yazı yazılacak, diyecekler ki: "Görüşünüzü bildirin." Onlar bildirecek. Efendim, dosyasına konacak.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Tersi de olabilir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Nasıl tersi?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – "Hayır." dese mesela, o zaman da hiç yapamaz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, yapar yapmaz, o ayrı.

Şimdi, yani demokratikleşme görüntüsü vermek için bunları yapmaya gerek yok ki. Bu harcadığınız zamana yazık, bak, bu kağıtlara yazık, çok yazık. Yani bunu yapmaya hiç gerek yok, demokratik olma görüntüsü vermeye gerek yok. Gerçekten, Anayasa'ya uygun...

Bakın, beğenmediğiniz Anayasa ne diyor: "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." Anayasa böyle diyor ama siz ancak... İşte, beğenmediğiniz neydi "ancak". Niye 12 Eylül Anayasası'ndan şikâyet ediyorduk? Diyorduk ki temel hak ve özgürlükleri düzenliyor ama ondan sonra "ancak" diye başlıyor. Öyle değil mi, şikâyetiniz ondan değil mi? Ama onu siz yapıyorsunuz.

Zaten şimdi biz bu toplantıyı Sayın Başkan, hangi dönemde yapıyoruz, biliyor musunuz? Üzülerek söylüyorum, Anayasa'nın askıya alındığı bir dönemde yapıyoruz. Bakın, Anayasa'nın 138'inci maddesinin askıya alındığını Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı haklı olarak ifade etti. Anayasa askıya alınmıştır, resmen askıya alınmıştır ve askıya alınma da devam etmektedir.

Bakın, 138'inci madde ne diyor, 138'inci madde diyor ki: "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." Siz ne yapıyorsunuz? Ondan başka bir şey daha var, onu da unutmadan söyleyeyim: Kimse yargılamayla ilgili, yargı ile ilgili genelge gönderemez, emir ve talimat veremez. Sayın Adalet Bakanı savcıcı arıyor, talimat veriyor mu?

ZELKİF KAZDAL (Ankara) – Savcı yargı makamı değil ki.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yargısal bir görevdir o, o yargı görevidir.

ZELKİF KAZDAL (Ankara) – Hayır, yargı makamı ayrı, makam ayrı...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, Beyefendi, şöyledir, bakınız...

BAŞKAN – Şimdi, ne konuştuğunu bilmiyoruz tabii. Aramış, savcıcı zaten Adalet Bakanı arar, gayet doğal. "Aramadım." demiyor o zaten yani savcı araması kadar doğal bir şey yok da muhteva ne? Belki hatırını sormuştur, bilmiyoruz ki.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Aynen dediğiniz gibi, elbette dediğiniz gibi, elbette Adalet Bakanı da müsteşarı da Başbakan da, Sayın Başbakan da arayabilir, ona bir şey demiyorum. İçeriği, içeriği... Ama "Efendim, nasılsın, hayrola, havalar nasıl?" demek için aramadığı belli. 2 defa İzmir Baş Savcısını arıyor mu sayın müsteşar? Aklımda saatleri yanlış kalmadıysa, sonuncusu 22 bilmem kaçta yani aklımda yanlış kalmadıysa. Yani şimdi, bunun sırf, "Efendim, havalar nasıl?" falan demek için aranmadığını biliyoruz. Sonra, savcının düzenlediği tutanak var.

BAŞKAN – Hadi Ali Bey, bir toparlarsan iyi olur. Acıktık doğrusu, hadi.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Toparlıyorum Sayın Başkanım, izin vererseniz hemen toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sağ ol, Allah razı olsun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Aynı şey Adana Cumhuriyet Baş Savcısı için var.

Ben size şunu söylemek istiyorum: Sayın Bakan zaten icraatın içinde olduğu için, tabii, bunu kabul etmeyebilir. Siz, hepiniz Türkiye Büyük Millet Meclisine milletin oylarıyla seçilmiş milletvekillerisiniz. Özgür irademizle bizim karar vermemiz lazım, haksızlık yapmamamız lazım. Bakınız, bunu özellikle sizin vicdanlarınıza seslenerek söylüyorum: Siz Anayasa'nın askıya alınmış olmasına rıza göstermemelisiniz. Hepiniz hukukçusunuz. Belki aramızda hâkimlik, savcılık yapan vardır, bilmiyorum. Ne yapıyor? Kolluğa savcı talimat veriyor, kolluk yerine getirmiyor. Böyle bir anayasal düzen olabilir mi, böyle bir demokrasi olabilir mi? Sebebi ne olursa olsun siz savcının o görevi yaparken yanlış davrandığını düşünüyorsanız onunla ilgili işlem farklıdır, onunla ilgili ayrı işlem yapılır. Görevini suistimal eden, görevini kötüye kullanan insanlarla ilgili işlemleri ayrı yapın. Ama anayasal düzeni askıya almamalısınız. Bu yarın hepinizin başına gelebilir.

Şimdi, Adalet Komisyonunda bir tasarı görüşülüyor. Bu nedir? Demokratikleşme paketi falan değildir. 17 Aralık operasyonuna muhatap olanların kurtarılması için acil önlemler paketi öngören bir tekliftir bu. Sizin vicdanınız sızlamıyor mu

arkadaşlar? Hep paralel yapıdan bahsediyorsunuz. Bakınız, ben gene vicdanlarınıza sesleniyorum: Yani bu paralel yapı mı getirdi, o ayakkabı kutularına dolarları yerleştirdi, o paralel yapı mı başka kasaları getirdi?

BAŞKAN – Daha bilmiyoruz kimin getirdiğini.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O paralel yapı mı, değerli arkadaşlar, bir gazetenin el değiştirmesi için paralel yapı mı onları topladı, acaba sizi tuzağa düşürmek için mi topladı?

BAŞKAN – Ali Bey, bilmiyoruz ki, hakikaten bilmiyoruz, kim getirdi, kim götürdü. Mahkeme bir şey yapar herhâlde bunu.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, o zaman araştırın. Deyin ki gelin bunu bir araştıralım. Bakın, Başbakan Yardımcısı Sayın Arınç diyor ki: “Bu şık olmamış.” o para toplamayı, havuz oluşturmaya kastederek. Peki sadece bir başbakan yardımcısı “Şık olmamıştır.” demekle mi yetinmelidir? Siz bunula mı yetiniyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Yetinilmez.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Gelin, araştıralım.

BAŞKAN – Elbette ki, tabii.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, belki onların da, bu olaylara muhatap olanların da aklanma hakkı vardır, onlara da bir aklanma imkânı tanıyalım.

BAŞKAN – Çok doğru, sonuna kadar gidilmeli, aynen, doğru.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Fezlekeler geldi, kırk beş gün Adalet Bakanlığında bekledi ve ondan sonra gönderildi. Vicdanlarınız sızlamıyor mu? Şayet usulsüz gönderildiyse, ertesi gün niye göndermiyor, niye haftasında göndermiyor? Bunu sorma hakkınız yok mu arkadaşlar?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – O kaç cilt, onları kim inceleyecek?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, kaç cilt... Bakınız...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bunları çok iyi biliyorsunuz ama konuşuyorsunuz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Bakan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Cevaplarını dinlemek üzere buraya gelirsiniz umarım.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Gelirim, gelirim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Mutlaka gelin ama, mutlaka gelin.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sizinle her ortamda hesaplaşıyoruz. Ben sizi gayet iyi tanıyan biriym, ben sizi iyi tanıyan biriym, siz de beni iyi tanırıyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bunları çok iyi biliyorsunuz. O fezlekelerin kaç cilt olduğunu, nasıl inceleneceğini çok iyi biliyorsunuz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bakınız, bu da bir istismardır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Evet, ya!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Niye biliyor musunuz, şimdi, Sayın Adalet Bakanının gönderme gerekçesi usule uygun olmadığı içindir, içerikle ilgili değildir. Bakın, sizin bunu hukukçu olarak bilmeniz lazım ve bile bile yanlış söylüyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır hayır, siz çok iyi biliyorsunuz!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, yöntem uygun olmadığı için gönderilmiştir, usule uygun olmadığı için. İçerikli ilgili değildir o.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Bir haftada gönderse, bu sefer, “Ne zaman okudunuz?” diyeceksiniz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır, okumayla ilgili değil. Bakın...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Okumayacak ki.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Okumayacak ki, yok öyle bir şey.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Okuma diye bir şey yok.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hukukçusunuz, nasıl söylersiniz usule uygun mu, değil mi, içeriğini bilmeden? Hiçbir şey bilmeden niye konuşuyorsunuz?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Bakan, böyle bir şey olabilir mi, hazırlanan fezlekeyi Bakanın okumak gibi bir yetkisi mi var?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Adalet Bakanlığı yazılı açıklama...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Ya, söyleyin bana, ne söylüyor Beşir Bey?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Siz açıklama aldınız mı Adalet Bakanlığından, niye gecikti?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Alınır mı böyle bir şey Sayın Bakan? Adalet Bakanının bir yetkisini gösterin bana...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır...

BAŞKAN – Yo, yo, onu demiyor, şey, geciktirme sebebini sordunuz mu diyor Sayın Bakan; yo, yo, başka bir şey anlatıyor.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sevgili kardeşim...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz soraydınız, iktidar partisine mensupsunuz, siz soraydınız.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sormaya gerek yok diyoruz.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Biz biliyoruz da...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Söyleyin o zaman.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – İşte, inceleyecek.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Beyefendi, bak, ne diyoruz, ben tekrar ediyorum, diyorum ki geri gönderme gerekçesi içerikle ilgili değildir, usulle ilgilidir. Bakın, size bir yanlış evrak gelirse siz aidiyeti cihetiyle ilgili yere gönderirsiniz, o kadar. (Gürültüler)

BAŞKAN – Evet, şimdi...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bakınız, bilenler biliyordur bunu, siz içeriğine girmezsiniz...

BAŞKAN – Ali Bey, bir toparla da, hadi şey yap bari.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Ben biliyorum da siz bilmiyorsunuz bu işleri.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, şimdi, bakınız...

BAŞKAN – Bakana sorarız onu hep beraber.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – ...senin yaşından fazladır.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Doğrudur, bunu istismar etme, yaşımı istismar etme.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bak, sen bunu bilmiyorsun.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Benden çok görev yapmışsın ama bilmiyorsun yani, yüz yıl da yaşasan bilemeyeceksin.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bilecek, bilecek.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bak, lütfen... Bir evrak...

FATİH ŞAHİN (Ankara) – İstersen iki yüz yıl çalış.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bakın, bir evrak veya dosya bir yanlış yere gitmişse hiç işlem yapılmadan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yanlış yere gittiğinden dolayı değil, teknik eksiklik var, bilmiyorsunuz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teknik demiyor, diyor ki Medise göndereceksiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır, bilmeden konuşuyorsunuz, öyle değil.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Niye yalanlamadı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Buraya gelin de anlatayım, geldiğinizde dinleyin.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Bir milletvekiliyle ilgili fezleke ne zaman gönderilir? Ne zaman gönderilir biliyor musun?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade... Bir defa...

BAŞKAN – Ali Bey, neyse, şu...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Ne zaman gönderilir?

FATİH ŞAHİN (Ankara) – İddianame mahkemeye verileceği zaman...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Böyle bir şey olabilir mi? (Gürültüler)

BAŞKAN – Süheyl...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Yahu, arkadaşlar...

BAŞKAN – Ya, bizim şu kendi konumuz burada.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – İddianame hazırlanır da Medis soruşturmasını ondan sonra mı...

BAŞKAN – Ya, şu kendi konumuza... Allah'ım ya, şu kendi konumuza gelelim.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – İddianame diye bir şey yok ortada. (Gürültüler)

FATİH ŞAHİN (Ankara) – ...neyi gönderiyorsun?

BAŞKAN – Fatih, Zekî

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bakınız, hukuku bu kadar...

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, o başka bir konu.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hocam...

BAŞKAN – Sayın Valim son mu, bitirdin mi?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tamam Hocam, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Hadi, ne olur, rica ediyorum, hadi.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tasarıyla ilgili hususa, gene, devam ediyorum.

Şimdi, bu getirilen tasarıyla siz demokratikleşmenin önünü açmıyorsunuz.

Bir de bir hüküm daha var: Efendim, toplantıya katılanların ve söyledikleri sözlerin polis tarafından çekimi yapılacak. Böyle bir şey olabilir mi? Yani siz...

BAŞKAN – Yapılıyor ama, eskiden beri yapılıyor ama ya.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Siz, Allah aşkına, nasıl valilik yaptınız ya?

BAŞKAN – Hep yapılıyor ama o.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Gerçekten şu anda konuştuklarınıza millet gülüyor ya, arkadaki insanlara dönün bir bakın, gülüyorlar sizin yaptığınıza şurada. Dört buçuk saattir konuşuyorsunuz, esasa dair bir şey konuşmadınız.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Onlar sizin yaptıklarınıza gülüyordur da sizden korkularına söyleyemiyorlardı, onlar sizin yaptığınıza gülüyordur. Evet, evet, 6 adamı bir ay içinde öldürüp de hâlâ burada gelip savunduğunuz... Gülüyorlardır da utanıyorlardır orada, "Aman başımıza bela olmasın." diye.

Arkadaşlar, lütfen saygılı olun ya.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, yapılıyor, yapılmasının gerekçesinin hiçbir hukuki dayanağı yoktur, zaten siz bunun için getiriyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Batum, sizin için çok hayretler içindeyim. Ben sizi akademisyenken tanıyordum da bu Parlamento ortamında konuşurken hayretler içindeyim.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hak hukuka aykırı demiyoruz.

BAŞKAN – Ali Bey, lütfen, rica ediyorum. Gene söz veririm. Ali Bey iki dakika içinde toparlayacak.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'yla ilgili söyleyeceklerimiz bunlar.

Şimdi, tasarı başka hükümler de getiriyor. Demin Hocam da değindi, zaten 14'üncü maddeyle ilgili hususları hem Ali Özgündüz hem Sayın Hocam Atilla Bey de dile getirdi. 15'inci maddede bir düzenleme var. Şimdi, maddeye baktık, önceki düzenlemede madde başlığı "Ayrımcılık"tı, şimdiki düzenlemede "Nefret ve ayrımcılık" Şimdi, bakın, nefretin tespiti zordur, hâlbuki ayrımcılığın tespiti daha kolaydır. Ben ceza hukukçusu değilim, demin söylediklerimde uzmanım ama bunda değilim, onu da söyleyeyim ancak bunun bu şekilde düzenlenmesi ayrımcılık yapmayla ilgili hususu, cezalandırma durumunu ortadan kaldırıyor. Çünkü şimdi, bakınız, değişik alanlarda ayrımcılık yapıldığını herkes biliyor, kamu hizmetlerine alınmada da efendim, başka durumlarda da ayrımcılık yapıldığını herkes biliyor ama bunun nefret nedeniyle yapıldığını tespit etmek hemen hemen mümkün değil, bilemeyiz ki. Acaba nefret nedeniyle mi yapılıyor? O nedenle bu düzenleme de uygun değildir, 14'üncü maddedeki düzenleme sorunludur ve tasarı bu hâliyle temel hak ve hürriyetlerin geliştirilmesi anlamında herhangi bir yeni ve ufuk açıcı düzenleme getirmemektedir.

Zamanınızı daha da almamak adına teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sabrınıza da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Ali Beyciğim.

Değerli arkadaşlar, geçen, iki hafta önce 4 saat, şimdi de 4,5 saat, 8,5 saattir genelini tartıştık, aslında bence maddelerini de tartıştık. Bence bu iş bitti gibi geliyor bana, oylayıp geçelim bu işi ama tabii önce bir maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir saat ara verelim, saat sekizi yirmi geçe buluşmak üzere diyelim. Zaten bir şey kalmadı, yarım saatlik bir işimiz var.

Kapanma Saati: 19.24

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.27

BAŞKAN: Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İdris ŞAHİN (Çankırı)

SÖZCÜ: İsmet SU (Bursa)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sizin herhâlde birkaç noktada açıklamanız olacak, onu dinleyelim, sonra maddelere devam ederiz.

Buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, ben tamamen şeylerle ilgili yani bu görüştüğümüz tasarının maddeleriyle ilgili değerli Komisyon üyelerinin gündeme getirdikleri hususlara kısa kısa açıklamalar getirmek istiyorum hızlı şekilde.

Şimdi, bu tasarıda -bilindiği gibi- ilk maddeler, her türlü propagandanın Türkçenin yanı sıra farklı dil ve lehçelerde yapılması, eş genel başkanlık, beldelerde teşkilat kurma zorunluluğunun kaldırılması ve siyasi partilere devlet yardımı olmak üzere bu ilk 4 madde tamamen siyasetle ilgili. Yani, tabii, Seçim Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, oralarda yapılacak başka şeyler de olabilir ama burada, en azından, siyaset yapmanın kolaylaştırıldığı, hem partilere desteğin artırıldığı, hem teşkilat kurmanın kolaylaştırıldığı ve bazı ülkelerde olan, ülkemizde de uygulaması olan eş genel başkanlığın getirilmesi gibi hususların hepsine baktığımızda ortak özelliği yani demokrasinin olmazsa olmazı, siyasi partilerin faaliyetlerinin daha kolaylaştırılması ve bunlara destek olmak. Yani, bunu, doğrusu, biz siyaset yapmanın önünü açma ve onu kolaylaştırmayı çok önemli bir demokratikleşme adımı olarak görüyoruz. Yani, demokrasilerin en önemli özelliği, millet iradesinin ortaya çıkması, bunun için de siyasi partilerin kurulması iktidarıyla, muhalefetiyle, değişik partileriyle. Dolayısıyla, şöyle başlayanlar oldu konuşmalarda: Yani, işte “Bu demokratikleşme paketi olamaz. Bunda demokratikleşme yok.” gibi falan, o açıdan bunu söylüyorum. Ha, burada tabii şöyle bir şey... İşte, devlet yardımı -biliyorsunuz- mevcut durumda yüzde 7, Mediste grubu olan partilerinden birisi bile alamıyor; şimdi bu yüzde 3’e indiriliyor, bu yüzde 1 de olabilirdi. Burada, doğrusu, üzerinde epey tartışıldı yani şöyle bir şey düşünüldü: Yani, yüzde 1, bir manada, sırf bunun için böyle siyasi parti kurma falan gibi şeyleri de teşvik etmesin, yine biraz ciddi bir siyasi şey olsun, yüzde 3... Doğrusu, biz kendi aramızda biraz onun için yüzde 3’e karar verdik. Yoksa, yani dediğiniz haklı bu daha da large hâle getirilebilir ama yüzde 7’den yüzde 3’e düşürülmesi de şu anda ciddi bir şeydir doğrusu. Son seçime de baktığımızda, esasen, yüzde 1’in üzerinde de oy alan pek parti yok. Yani son genel seçimde yüzde 1’in üzerinde yok. Yani yüzde 1 de olsaydı sadece alacak olan bugün almayan BDP’dir. Öbürleri hep küçük partiler olarak kaldılar. Onun dışındaki maddelerden birkaç tanesi -burada arkadaşlarımızın üzerinde çok durdukları, eleştiri getirdikleri- tabii toplantı ve gösteri yürüyüşüyle ilgili.

Şimdi, buradaki her söylenenle ilgili değil ama genel manada şunu ifade edeyim ben yani burada tabii çok şey yapıldı: Şimdi değerli arkadaşlar, Değerli Başkanım; bunun özü şu: Toplantı ve gösteri yürüyüşünü kısıtlamak gibi -yani biz bunda özgürlükleri artırmak amacını güttük- bir niyetimiz yok. Yalnız, biraz daha düzenlemek. Son zamanlarda meydana gelen tartışmalar var işte, toplantı güzergâhıdır vesaire, toplantı yeridir, büyük şehirlerimizde. Bir de zamanı, zamanı da zaten genişlettik, rahatlattık. Yani saati uzattık gece yarısına kadar, orada bir sorun yok. Ama şeyle ilgili, özellikle toplantı yerinin tespiti ve işte yer ve güzergâh meselesi.

Şimdi, değerli arkadaşlar şöyle bakın: Burada vali veya kaymakam ilin ileri gelenlerini toplayacak. Ha, şimdiki durumda ne? Vali karar veriyor. Zaten mevcut kanunu okuyun, “Vali ve kaymakam mitinglerin, toplantıların nerede yapılacağına karar verir ve ilan eder.” diyor. Ha, mevcut, biz onu biraz daha ortak akıl çıksın diye şehrin ileri gelenleri, yani siyasi partilerin il, ilçe başkanları, önemli sivil toplum kuruluşlarının başkanlarını -burada belediye önemli bir eksikliği eklenmiş alt komisyonda, sağ olsunlar- vali toplayacak, arkadaşlar ilimizin durumu bu, şu, şu, şu meydanlarımız var. Yani mitingler ve toplantılar için bunların üzerinde çalışalım, birlikte belirleyelim.

Şimdi, düşünelim, Ankara’yı ben örnek vereyim değerli arkadaşlar. Hani burada çok fazla Taksim vurgusu yapılıyor. Belki o bir ekstrem, özel bir konu yani tarihinden dolayı ama Ankara’yı ele alırsak, başkenti, 5 milyon nüfuslu bir şehir Ankara tabii. Şimdi

bizde şu anda Sıhhiye Meydanı var -miting meydanı- Tandoğan Meydanı var, bir de Sincan var. Biz kendi son iki mitingimizi Sincan'da yaptık büyük olduğu için yani Tandoğan falan biraz küçük. Burada bugünkü mevzuatta da, getirdiğimizde de toplantı ve gösteri yürüyüşü için izin alma hiçbir yerde yok Anayasa'nın hükmüne aynı, sadece yerini... Kendisi talep ediyor. Burada illa şura denmiyor ona. Ama ilan edilmiş, karar verilmiş meydanlardan birisini kendisi istiyor. Kendisi biraz daha küçük, şumullü, kapsamlıysa bugün Sıhhiye'yi istiyorlar, bir de şehir merkezi olduğu için. Biraz daha genişse parti mitinginde falan Tandoğan'ı tercih ediyorlar. Yani bu, toplumsal hayat için ve bir şeylerin düzenli gitmesi için bir prosedürdür. Yani burada "Toplantıyı, gösteri yürüyüşünü zorlaştırmak." diye asla bir şey yok. Sonra, yani bu toplantı yerleri tespit edilirken tabii, mümkün olabildiğince genişliği ve şehir hayatını düşüneceksiniz, eskisi gibi değil. Şimdi eski kanunu örnek gösterdiler orada "elektriğin olduğu yerler falan" gibi tanımlar geçiyor. Öyle değil, şimdi büyük şehir hayatları. Yani neticede vatandaşınızı da düşüneceksiniz. Hele hele, yani şimdi biraz da vatandaş rahatsız olsun yani dikkat çekmek için vatandaşın rahatsız olması lazım. Tamam da, yani bütün toplantılarda iş yerleri zarar görüyor, cam, çerçeve indiriliyor. Bakın, yani istediği yerde, istediği şekilde... Ha, küçük şeyler, 5-10 kişilik, hani görürüz filmlerde veya işte haberlerde Beyaz Saray'ın önünde dört tane pankart açar gezerler. Bizde o çok fazla. Gidin şuraya, Kızılay'a, Sakarya Caddesi'ne her gün basın açıklaması vardır. Yani ben İçişleri Bakanı olarak biliyorum Ankara'nın şeyini, her gün ama 50-100 kişi falan olduğunda hiç ses çıkarılmaz, müdahale edilmez yani basın açıklaması odur zaten. Gelir orada, Sakarya Caddesi'nde yaparlar, en kalabalık yerde. Ama "miting" dediğinizde yani bizim şeyimiz bu, bunlarla ilgili. Yoksa o küçük toplantılara falan arkadaşlar, bakın, yani asla o manada bir müdahale değil, yani niyetimiz o değil. Ha, buradan bu maddeleri okuyarak çok farklı yorumlar çıkarılabilir. Muhalefet, kendisi, tabii, biraz daha en olumsuz noktalara bakıyor, iyi de ediyor, haklı da, yani o noktalarda varsa göz önüne alınsın ama yani bizim niyetimiz bunları düzene koymak, kolaylaştırmak ve valinin ve kaymakamın, il ve ilçenin ileri gelenleriyle o ilin ve ilçenin miting alanlarını birlikte belirlemesini biz çok önemli görüyoruz arkadaşlar. Kendileri de bulunsun ki o kararın içinde -gerekçemiz odur- yarın "İlla biz orada değil de şurada yapacağız." demesin. Tartışınlar birlikte, nerelerin makul olduğuna birlikte karar versinler ve ondan sonra da hepsi ona uysun. İstedikimiz bu bizim. Yani o katılımı onun için önemli görüyoruz. Yani inanın burada dile getirilen hususlarla ilgili bizim kafamızdan bir niyet geçmiş değil. En azından onu ben ifade edeyim.

Sonra bu hükümet komiseri konusunda ve özellikle toplantıyı düzenleme kurulunun yetkileri konusunda tamamen sivil toplum kuruluşlarının bunda talepleri oldu. Hükümet komiseri herkesi rahatsız ediyor. Yani hükümet komiseri sanki bir toplantıyı yapanların başında işte bir polis gibi orada falan. İnsanlar diyorlar ki: "Biz bir toplantı yapacaksak bunun sorumluluğunu bize verin." ve esas olan da budur zaten. Yani her toplantının bir düzenleme heyeti oluyor zaten ve o düzenleme heyeti bu toplantıyla ilgili sorumluluklar alıyor. Eğer toplantıda sonunda bir huzursuzluk çıkarsa, toplantıda bir asayiş sorunu vesaire kendileri talep ediyorlar, diyorlar ki: "Bu toplantı artık yürüyemez, lütfen bunu dağıtın." diye, o zaman güvenlikten yardım istiyorlar, güvenlik o zaman devreye giriyor. Yani bizim buradaki cümleler falan biraz farklılıklar gösteriyorsa düzeltelim. Ama yani bizim kastımız burada tamamen bu ifade ettiğim şekildedir yani komiseri onun için kaldırdık biz.

Sonraki gelen hususlar farklı dil ve lehçelerde eğitim ve öğretim. İşte özel okullar, onu tartıştık biliyorsunuz. Ama orada da şunu söyleyeyim: Bizim burada -okuma fırsatım olsa da okusam genişçe- inanın biz bu kararı vermeden önce, arkadaşlar, çok fazla şey yaptık. Yani dünyanın neresinde bir ülkede iki resmî dil var veya ana dili farklı olan, resmî dili tek olan ülkeler var. Nerelerde eğitim hakkı verilmiş? Nasıl eğitim yapılmış, yürümüş mü yürümemiş mi? Hepsini araştırdık. Bir kitap yayınladık bunun için Kamu Güvenliği Müsteşarlığımız bir de kitap yayınladı yani dünyadaki uygulamalarla ilgili ve bütün bu çalışmalar sonucunda resmî dilimiz bizim Türkçedir, eğitim dilimiz Türkçedir. Zaten, daha önce Türkçeyi mutlaka öğrenecek ama ana dilinde öğrenmek istiyorsa seçmeli ders olarak da o konulmuştu. Ha, şimdi de epey ülkede var yani farklı ülkelerden gelmiş ana dili farklı olan, nüfusu farklı olan, onlar için uygulamalar var.

Ya, uygulamada da şu arkadaşlar genelde: Ana dilini öğrenmek için ilkokula gidiyor yani ister özel olsun ister resmî olsun. Ama sınıf ilerledikçe ondan sonra devam etmiyor. Dilini öğreniyor çünkü yükseköğretimde dil oranın resmî dili, meslek hayatında resmî dili. Ama ne oluyor? İlköğretimde kendi ana dilini biraz da ebeveyninin şeyiyle öğrenmiş oluyor. Ama orada da yine kendi resmî dilini mutlaka öğreniyor. Şimdi, Türkiye'de de bu başladığında, örneği olduğunda Türkçe yine orada mutlaka öğrenilecek. Yani kendi buradaki bizim şeyimizi, resmî dilimizi öğrenecek. Ama yanında da ana dilde eğitimini özel okullarda... Bir denenecek. Bakalım yani bunun bir şeyi olur mu? Gelişmesi Türkiye'de... Başka ülkelerde ortaokula gelince yürümemiş. Hele lisesi neredeyse yok. Sadece ilkokul kısmı biraz yürümüş. Yani bu konularda tabii ülkemizin geleceğiyle ilgili, bunlar, bu eğitim kurumları, insanın yetişmesi, bütün boyutlarda tabii çalışıyorsunuz arkadaşlar yani öyle hemen, rastgele bir karar falan değil. Yani, burada tabii arkadaşların ifadeleri var

yani bunları, bu farklılıkları oluşturmak, geliştirmek falan. Arkadaşlar, bu farklılıklar gelişmiş, etnik bilinç gelişmiş -Türkiye'nin gerçekleri bunlar- ve teröre dönüşmüş. Dünya bu yönde gidiyor, dünya bütün bunları kurcalıyor yani geniş bir şey var bu konuda dünyada, herkes birbirini etkiliyor. Önemli olan, aynen sizlerin söylediği gibi, bütün bu farklılıkların içinde farklılıkların farkında olarak ve onlara saygı duyarak birlikte yaşamayı nasıl sağlarız? Yani, aynı tanıma, Sayın Şandır'ın yaptığı cümlelerin aynısına imzama atıyorum; hedef o, aynen hedef o, başka bir şey değil. Yani, bugün gelinen noktada bunu sağlamak için çaba sarf ediyorsunuz, pek çok yöntemi düşünüyorsunuz "Başka neler olabilir?" diye düşünüyorsunuz ama hem terörü bitireyim hem Türkiye'de bu huzuru, sükunu sağlayayım hem ondan sonra gelecekle ilgili birlik bütünlüğü sağlayayım yani bütün hepimizin çabası o yönde, bundan endişe edilmesin.

Şimdi, burada Sayın Türmen'in birkaç teknik şeyi vardı ama ben -kendisi de burada yok, onun için- sadece şunu ifade edeyim: "Nefret ve ayrımcılık birleştirilmemeli." diyor, "İş zorlaştırır." diyor. Bir başka arkadaşımız da söyledi bunu yani "Benzeri sebeplerledir." diyor. Yalnız biz burada bir şey getiriyoruz. Yani, nefret suçu yaygın bir şey, şu anda uluslararası alanda çok geliyor. İsmine "nefret suçu" deniyor ama mevzuatta yoktu yani bizim mevzuatımıza "nefret" kavramı ilk defa giriyor ve cezasını da 2 misli artırdık yalnız. Yani, özellikle nefret vurgusu o cezanın artırılmasında... Yani, ayrımcılık ve nefretin zerresi olsun istemiyoruz, istenmiyor.

Burada, tabii, demokratikleşmeyle ilgili -şunu bitirdikten sonra o genel şeylere gireyim- bu eğitim öğretimle ilgili ifade ettim. Bu eğitim öğretim hakkının engellenmesi, sunulan hizmetlerden yararlanmanın engellenmesi gibi hususlar var. Burada şöyle bir yorum getirildi, bir de bireysel din inancın gereğinin yerine getirilmesinin engellenmesi gibi, Sayın Milletvekilimiz Ali Bey bir şey getirdi. Bunlar tabii çok değişik yerlerde... İşte, Sihleri falan örnek verdi "Yarın ben kıyafetle burada olacağım." falan. Tabii, bu o değil arkadaşlar. Yani, biz onu gerekçede de yazdık. Bakın, kamu kurumlarının kendi şeyleri vardır, kurumların kendi ilkeleri vardır, bu onların içindedir. "Ders saati devam ederken ben orada işte şöyle bir şey yapacağım kendim." falan gibi öyle bir şey değil. Ders saati o programa uyacak, veya kılık kıyafet, işte, askerde öyle ise, poliste öyle ise ona uyacak, bu onlar değil yani. Yani, bizim bütün derdimiz bireyi daha korunaklı hâle getirmek. Yani, uluslararası alanda bugün insan haklarının tanımı içinde, birey her konuda korunsun; düşüncesi, siyasi düşüncesi, hayat tarzı... Hele hele bu hayat tarzıyla ilgili, inanın bugünkü yaşam tarzıyla ilgili yorum yani bizim aklımıza hiç gelmedi, ilk defa burada ifade edildi yani yaşam tarzı tehdidi bu toplumda çok gündeme getiriliyor. Yani, bir siyasi iktidar gelince öbürleri "Acaba yaşam tarzımıza müdahale mi edecek?" falan diyor. Biz de dedik ki: "Ya bunu ceza kanununda biraz garantiye alalım, bir de cezası artırılsın bunun yani hiç kimsenin yaşam tarzına müdahale edilmesin." anlamında bir şeydir bu yani tamamen özgürlükçü bir bakışla, başkaca bir şeyi yoktur bunun.

Diğer bir konu, köy isimlerinin resen değiştirilmesi. Sayın Bengi buradaydı, "Bu köylere niye eski isimlerini vermiyorsunuz madem bu kanun değişiyor?" dedi. Değerli arkadaşlar, bir de bilgi sunayım, gerçi gerekçede vardır: 1949 yılında İl İdaresi Kanunu'nda bir madde, bir cümle konuluyor, işte "Yabancı kelimelerden oluşan köy isimleri değişecek." diye. Uzun süre bu uygulanmıyor ama sonradan devlet bütün isimleri değiştiriyor, 12 bin köy ismi değişiyor. Yani, burada her dilden olabilir, hatta Türkçe bir kısmı, değişiyor, köylüler beğenmiyor, değiştiriyorlar. Şimdi, köylü "Benim köyümün ismi değişsin, ben eski ismini istiyorum." diyor fakat İçişleri Bakanlığını zorlayan bir madde bu. Burada bu oldukça o da değiştiremiyor. Bunu kaldırıyoruz. Ha "Köylerin eski ismi verilsin." Köylerin eski ismini kendisi istiyorsa alsın. Şimdi, belki de yıllardır kullandığı isimden memnun, belki yeni kuşaklar değişmesini istemiyor. Yani, bunun süreci çok basit, öyle teferruatlı değil. Yani, bir köyde muhtar kendi içinde küçük bir tespit yapacak ve kaymakamlığa diyecek ki biz köyümüzün isminin şöyle olmasını istiyoruz, A değil de B olmasını. O da İçişleri Bakanlığına yazıyor ve İçişleri Bakanlığının kararıyla değişiyor yani gene İçişleri Bakanının onayına bağlı. Burada kendiliğimizden resen bir değiştirme işlemi tabii yapmıyoruz.

Diğer üzerinde durulan madde, işte, inkılap kanunlarıyla ilgili diye yorumlandı. Şapka İktisası Hakkında Kanun ve Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun. Doğrudur, bunlar inkılap kanunlarıdır, onların içindedir, biz de bunlara dokunmadık zaten ama Sayın Batur "Bu, Anayasa'ya aykırıdır." diyor. Yani, neticede artık uygulamadan da kalkmış yani şapka kanununa uymamakla ilgili zaten bir şey kalmamış, ortalıkta bir ceza falan kalmamış, harfe uymamakla da kalmamış. Yani, bugün her harfin kullanıldığı bir ortamı yaşıyoruz, şapka ile ilgili hiçbir uygulamanın olmadığı bir ortamı yaşıyoruz, bu ikisi de havada kalan kanunlar ama Anayasa'daki hassasiyet, inkılap kanunu statüsünde oldukları için de kanunlara zaten dokunmadık ama ceza kanununda cezalarını kaldırıyoruz. Zaten yürümeyen, boşlukta olan bir şeyi biz yasadaki da kaldırıyoruz, bu kadar ve bu da insanların üzerinde bir şey olmaktan çıksın.

Onun dışında, burada sadece... Ha, bu eş başkanlıkla ilgili çok değişik bir yorum geldi. Sayın Batum, inanın ilk defa burada hafızamıza geldi yani hiç o yönde düşünmemiştik biz ama bundan sonra düşünelim yani.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Bakan, siz düşünmemişsiniz ama düşünen var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yani, bu, tabii, ülkemizde eş başkanlı olan partilerin de talebi, Almanya’da falan var uygulaması, biz onun için... Yani, buradaki şey hiç aklımıza -AK PARTİ- gelmemişti burada. Bizim niyetimiz de yok yani öyle ikili lider falan, pek yürümez bizde yani bizim yapımızda yok, hiç bizi düşünmemiştik.

Ama burada bir de şeye değineyim. Bu konuyla ilgili değil ama arkadaşlar değindiği için, son konuşmacı sayın milletvekilimiz “Bu tezkereler niye gönderildi.” diye, ben de hani açıklayayım dediğim için. Şimdi o genelgeyi getirttirdim ben yani 21/12/2011 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü bu tezkerelerle ilgili 3 sayfalık bir genelge -burada da var, merak edene çoğalttırabiliriz- yayınlamış. Onun bir maddesi var, bakanlarla, milletvekilleriyle ilgili şahsi suçlarda. Aynen okuyorum: “Kişisel suç niteliğindeki iddialarda ise başbakan, bakanlar ve milletvekillerinin ifadesine başvurulmadan soruşturmanın ağır ceza merkezlerinde bizzat cumhuriyet başsavcısı veya başsavcı vekili tarafından, mülhakatlarda ise yani bağlantılı savcılıklarda varsa cumhuriyet başsavcısı veya başsavcı vekili, olmadığı takdirde cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yapılarak lehte ve aleyhteki delillerin eksiksiz olarak toplanması, suçun işlendiği hususunda yeterli şüpheye ulaşılması durumunda varsa maktul, mağdur, suçtan zarar gören kişi veya şikâyetçinin kimliği, yüklenen suç, işleniş şeklini, delilleri ve suça temas eden kanun maddelerini de içerecek şekilde yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin düzenlenecek fezlekeye bağlı evrakın Türkiye Büyük Millet Medisi Başkanlığına sunulmak üzere Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi...” Yani Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü. Bu inceleniyor, bunun içinde eksikler var yani tabii o dosyalara bakılması gerekiyor, bu eksiklerin temini için. Dosyalara bakılıyor, “Eksikler var, tamamlayın.” diye geri gönderiliyor. Mesele budur ve o genelgeyi de isteyenlere veririm. Bu maddeye göre işlem yapılmış. Burada tabii tartışılan çok husus var ama vaktinizi çok almak için ben burada bitiriyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

1’inci maddeyi okutuyorum, buyurun:

TEMEL HAK VE HÜRRİYETLERİN GELİŞTİRİLMESİ AMACIYLA ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 58 inci maddesinin başlığı “Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar ve propagandada kullanılacak dil:” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasi partiler ve adaylar tarafından yapılacak her türlü propaganda, Türkçe’nin yanı sıra farklı dil ve lehçelerle de yapılabilir.”

BAŞKAN – Evet.

Sayın Şandır, buyurun efendim.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanın da özetlediği gibi ifade özgürlüğüyle seçme ve seçilme, toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının kullanımının genişletilmesi ve kişinin sahip olduğu özelliğinden dolayı ayrımcılığa uğramaması amacıyla bazı kanunlarda değişiklik yapan bu kanun tasarısının 1’inci maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi olarak görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Değerli Başkan, tabii kanunu bir kategorize yaparsak –Sayın Bakan yaptı- gerçekten 17 madde ama bana göre işte 5 ana başlıkta değerlendirebiliriz. Milliyetçi Hareket Partisinin hassasiyetleri, itirazları doğrultusunda 1’inci madde ve buna emsal diğer maddelerle ilgili itirazlarımı veya endişelerimi ifade etmek istiyorum, üzerinde birlikte düşünmek üzere takdirlerinize sunmak istiyorum.

1’inci maddede, ana dilin dışında, Türkçenin dışında siyasi propaganda yapılmasını... Siyasi partiler ve adaylar tarafından yapılacak her türlü propaganda, Türkçenin yanı sıra farklı dil ve lehçelerde de yapılabilir. 1’inci maddenin hükmü bu. Ancak, ondan sonra takip eden maddelerden bir diğerinde de ana dilde eğitim yapılmasını tanzim ediyor. Bir başka maddede de yine isimleri değiştirilen yerleşim yerlerinin eski isimlerine döndürülmesi ifade ediliyor, bu hususları getiriyor. Bu üç hususu birlikte değerlendirdiğimizde bir endişemi sizinle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, birinci genel değerlendirmede yaptığım konuşmada, Sayın Bakan, her ne kadar “Etnik bilinç gelişmiş, artık kabul etsek de etmesek de böyle bir sonuç var. Bunu kabul edip bu realiteye dayalı bir hukuk geliştirmemiz gerekir.” gerekçesi düz mantıkla kabul edilebilir, doğru edilebilir bir şeyse de gelecek endişesi açısından hangi sonuçları getirebileceğini gerçekten sorgulamamız gerekir; ilmen sorgulamamız gerekir, dünyadaki diğer örneklerini, tarihteki örneklerini sorgulamamız gerekir.

Değerli arkadaşlar, bizim en önemli ortak paydamız birliğimizdir. Birliğimizi bir şekilde sorgulamaya açtığımızda, tereddütler oluşturduğumuzda, farklılıkları kimikleştirerek onları kurumsallaştırdığımızda, onlara bir hukuk kazandırdığımızda, sonuç itibarıyla birlikte de yaşamış olsak, beraber olmamız veya bir olmamız çok mümkün değildir.

Bir güzel tabir var “cam kırığı yığını” diye. Evet, camcıların önündeki cam kırığı yığını camdır. Güneş vurunca da parlar ama onu elle tutmaya kalkarsanız eliniz kan içinde kalır. Şimdi, eğer bir topluma birtakım farklılıklarıyla -yalnız dil değil mezhep de olabilir bu, bölgesel de olabilir- ayrı kimlik atfeder; o kimliği tanımlar, tartışır, hatta hukukileştirirsek, artık o toplum bir olmaz. İyi zamanlarınızda beraber olursunuz ama zor zamanlarınızda o toplum darmadağın olur.

Değerli Bakan ilim adamı, hocalarımız da var burada, benden daha iyi bilirler. Devletler hukukunda veya devlet teorisinde, bir devletin kurulabilmesi için üç unsurun olması gerekiyor. Biri, bir millet olacak; biri bir vatan olacak; bir de egemenlik hakkı olacak.

Değerli arkadaşlar, Orta Doğu coğrafyasında yaşıyoruz. Bu coğrafya tarihin tüm dönemlerinde, tüm küresel güçlerin ilgi alanı olmuştur ve buraya hükmedebilmek için küresel güçler bu coğrafyada çarpışmışlardır. Tarihe geri dönün bakın, bu gerçeği göreceksiniz. Sonuçta, buraya hâkim olabilen, burayı kontrol edebilen kendisini küresel güç olarak ilan edebilmiş. Dün de böyleydi, günümüzde de böyle bu hadise. Bu coğrafyaya hâkim olabilmek için bu coğrafyanın artık milletleşmiş, bir olmuş, güç olmuş unsurlarına küresel güçlerin gücü yetmiyor. Yol ne? O, bu coğrafyanın birliğini parçalamaktır. Etnik temelden parçalamak, mezhep temelinden parçalamak, farklı anlamlarda parçalamak. Parçalayarak kontrol edilebilir hâle getirmek. Bu bir sömürgecilik metodudur, bir küresel metottur. Geçmişte de böyle yaşandı bu hadise.

Yani bu benim bir iddiam, paylaşırsınız paylaşmazsınız yani Araplık bir ırktır millet adı değil ama aynı ırka mensup olan tüm Arapları o küresel güçler paramparça ettiler, ocvellerle çizdiler, şimdi birbirleriyle boğuşuyorlar. Aynı devletin içerisinde, aynı ırktan olan toplumları mezhep temelinde parçaladılar, şimdi birbirlerini boğazlıyorlar. Bu coğrafyanın karakteri bu, sosyolojinin, tarihin, geçmişin de bizim önümüze getirdiği bir gerçeklik bu. Bu coğrafya çok stratejik değerde önemli, uzun uzun anlatmaya gerek yok yani tüm dinler buraya inmiş, medeniyetler burada kurulmuş, tarih burada yazılmış. Bütün küresel güçler, güç olmak iddiasındaki milletler, ülkeler buraya gelmiş. Yani biz niye geldik buraya?

Dolayısıyla, böyle bir coğrafyada eğer ki farklılıklarınızı kimikleştirirseniz onun sonu ayrışmadır, onun sonu cepheleşme ve çatışmadır. Bunu denemeye gerek yok. Bunu işte Irak’ta deniyoruz, bunu Suriye’de deniyoruz, bunu Lübnan’da deniyoruz, bunu Balkanlarda, Kafkasya’da denenmiş, yaşanmış, çok ağır, acı bedeller ödenmiş.

Değerli arkadaşlar, bir millet olmazsa devlet olmaz. Devlet, milletsiz olmaz, milletin devleti olur. Bu cumhuriyeti kuranlar, imparatorluk sonrası mecburen bir millet tanımı yaptılar, çok da reel yaptılar yani görmezlikten gelmeyelim. Bu millet, bu devletin vatandaşlarının adı. Bu millet, bu coğrafyada, Misak-i Milli hudutlarıyla tanımlanan bu vatanda yaşayanların adı. Şimdi, bu milleti ifade etmeden yani malumu ilan etmeden detaydaki gerçeği söylerseniz, fayda hasıl etmezsiniz. Bu milletin adı Türk milletidir. Bu asla soya, kana dayalı bir tanım değildir. Bu, dünü beraber yaşamış, geleceği de beraber yaşamak iddiasında olan bir toplum. Bir millî mücadele sonrası kurulmuş bu toplumun devleti, o millî mücadele sonrası bir hukuk geliştirilmiş, 1924 Anayasası. Uluslararası düzlemde de bir hukuk geliştirilmiştir, Lozan Barış Anlaşması. Burada da tanımlamışız bu milleti. Bu milletin içinde Ermeni’si de var, Yahudi’si de var, Hristiyan’ı da var, işte etnik temelde Kürt’ü de var, Çerkez’i de var, Laz’ı da var, Türkmen’i de var, hepimizin adı “Türk milleti”. Şimdi, Türk milleti gerçeğini ifade etmeden 36 alt kimlik veya kimlik, etnik kimlik dersek bu ülkenin parçalanmasına zemin, siyaset zemini hazırlamış oluruz. Bir de buna hukuk geliştirmeye çalışırsak ki bizim ısrarla itirazımız bu noktadadır, yoksa asla devleti yönetmek noktasına gelmiş insanları böyle ihanetle, hainlikle suçlamak doğru değil, böyle bir şey yapmayız ama endişemizi dünü bilerek söylüyoruz. Değerli Hocam, ben tarih felsefesi okudum, okuttum yani dün bu, bu coğrafyanın karakteri bu, gerçeği bu. Şimdi, Kürt var, Kürt dediğimiz yapının içerisinde Kurmanci var, Zaza’sı var, Sorani’si var ve bunlar birbirleriyle anlaşamazlar, dil olarak anlaşamazlar, zinhar anlaşamazlar, kendileri de öyle söylüyor. Geçen dönem bir idare amiri arkadaşımız vardı, sizin milletvekilinizdi yani onun ifadesi olarak söylüyorum ama bugün devlet olarak bütün bu birbirleriyle anlaşamayan, anlaşamadığı için de millet olmayan bir topluluğu şimdi bir dil etrafında anlaşır hâle getirerek milletleştirdik. Yani, tarihen, yarın tarih huzurunda vereceğimiz hesap bu. Yalnız sizi itham ederek söylemiyorum, bu dönemin Parlamentosunun tarihî sorumluluğu bu. Yani, birbirleriyle anlaşamayan, devleti olmamış, vatani olmamış,

egemenliği olmamış bir topluluğu, birbirleriyle de anlaşamayan ve asla millet olmayan... Millet olabilmiş olsalardı zaten Sevr Anlaşması'yla kendilerine tanınan hakkı kullanır bugün bir devletleri olurdu, hiçbir engeli yoktu o zaman. Milletler Cemiyetine müracaat etmeleri hâlinde Irak'ta, Suriye'de kurulduğu gibi onlara da bir devlet kurulacaktı ama "Biz Türk'üz, biz Türklerle beraber yaşayacağız." dediler. Teorik bir tartişma ama ben Kürtlerin Türk soyundan olduğuna inanıyorum, Turan ırkından olduğuna inanıyorum. Bunlar aynen Özbekler gibi, Kırgızlar gibi, Kazaklar gibi birbirlerinin dillerini anlamayan Oğuz boylarındandır ama bugün bir ayrı millet hâline getirdik. Değerli Bakanım, yani suçlamak için söylemiyorum, geriye dönüp sorgularsanız hadiseyi "Kürt kimliğini tanıyorum." dediğiniz andan itibaren o tanıdığınız kimliğin egemenlik hakkını vereceksiniz. şimdi, getirdiğiniz kanunların çoğu bu "Kürt" diye tanımladığınız millete egemenlik hakkını tahsis etmektir. Hâlbuki egemenlik millî mücadeleyle kazanılır. Sizin, Sayın Başbakanın ifadesiyle, "Demokrasi içerisinde siyaset üretmek çözeceğim." dediğiniz hadisenin tanımı budur, bir millet yaratılıyor. Hiç göz ardı etmemek lazım, millet olduktan sonra yaşadığı toprağa vatan diyeceksiniz, "Kürdistan" diye bir de vatan oluşturdunuz. Artık "Kürdistan" tabirine itiraz etmiyorsunuz, itiraz edilmiyor, genel kabul görmeye başladı. şimdi, Kürdistan vatanında "Kürt" diye bir millet, egemenlik... Egemenlik de hukukla veriliyor. Hâlbuki burası yani nasıl ayrılacak? Çekoslovakya değil bu. Hukuk yaparsın, nehrin öbür tarafı bir ayrı devlet, bu tarafı bir ayrı devlet dersiniz. Nasıl ayrılacağız? Yani, İstanbul'u, Ankara'yı, İzmir'i, Mersin'i nasıl paylaşılacak?

BAşBAKAN YARDIMCISI BEşİR ATALAY (Kırıkkale) – Hiç ayrılmayacağız işte, düşünce bu.

MEHMET şANDIR (Mersin) – Efendim, Sayın Bakanım, bakınız, böyle demeniz yani tabii ki böyle diyeceksiniz, bunun tersini söylerseniz olmaz.

BAşBAKAN YARDIMCISI BEşİR ATALAY (Kırıkkale) – Ayrılmasın diye uğraşıyoruz zaten.

MEHMET şANDIR (Mersin) – Ama bir şey var. şimdi, ben size bir soru sordum, cevabını vermediniz. Yani, 2002'de, 2003'te mi daha çok birlik içindeydik, şimdi mi daha çok birlik içindeyiz?

YAHYA AKMAN (şanlıurfa) – şimdi.

MEHMET şANDIR (Mersin) – Bakınız, öyle değil kardeşim yani öyle olmadığını biliyorsunuz. Diyarbakır Meydanı'nda 1 milyon insan...

İDRİS şAHİN (Çankırı) – Bengi Bey açıkladı Mehmet Bey, dedi ki: "Ben kendimi daha bu devlete bağlı hissediyorum şu anda." Kendisi, Bengi Bey çok netliğiyle açıkladı.

MEHMET şANDIR (Mersin) – Ama yani kafanızı kuma sokmayın. Ben evhamla konuşmuyorum, endişelerimi ifade ediyorum size. Burada da onlardan kimse yok, onlar olsa başka şey konuşurduk.

Aın tarihi okuyun, başka ölkelerin başka dönemlerin yaşadıklarını biz bir daha yaşamayalım. Akıllı insan başkasının tecrübesinden faydalanan insandır.

Değerli Bakanım, Değerli Hocam; bakınız, "Biz bunun için uğraşıyoruz." diyorsunuz ama dün PKK'nın kan akıtarak gerçekleştirmediği bölücölüğu şimdi, maalesef, siyaset üretmek gerçekleştiriyoruz. Diyarbakır Meydanı'nda 1 milyon insan toplanıyor, bir tek Türk bayrağı yok. Bizim ortak paydamız Türk bayrağı değil mi, egemenlik sembolümüz? Yani, temenniniz, iyi niyetiniz, safiyetiniz; tenkit etmiyorum, kabul görür ama sonuçlarını öngöremezseniz, elli sene sonrasında biz yokuz ama çocuklarımız burada yaşayacaklar.

Ben Mersin Milletvekiliyim. Değerli arkadaşlar, Mersin Milletvekili olarak söylüyorum size. İşte, altı senedir oradayız yani evim var orada, orada oturuyoruz, orada yaşıyoruz çoğunlukla. Aynı apartmanda iki tane doğulu vatandaşımız oturuyormuş, bu olaylar başladığında yöneticiye gelip demişler ki: "Biz, sizi rahatsız ediyorsak apartmandan çıkalım." Hepimiz de mülk sahibiyiz. Yani, benim kapıcı fırını değiştirdi. Sebebi? O almadığı fırın Doğuluların fırınıymış. Yani "Bu ayrılma yok." dersiniz kafamızı kuma sokmuş oluruz İdris Bey, gözünüzü severim yani gidin, Mersin'de, değerli arkadaşlar, ben...

İDRİS şAHİN (Çankırı) – Mehmet Bey, siz konuşa konuşa şeytanın bile aklına getiriyorsunuz.

MEHMET şANDIR (Mersin) – Bakın, ben tenkit etmek...

İDRİS şAHİN (Çankırı) – şu an özünü söylemek gerekirse, şu masanın etrafında da bak, Kürt kökenli arkadaşlarımızın hiçbirinin kafasında böyle bir şey yok ama sizler bunu konuşa konuşa, ifade ede ede, tamam mı, hiç aklında olmayan insanların bile aklına getiriyorsunuz. Bak, benim babam da fırıncı ama hiçbir zaman için bir vatandaş ekmek alırken bu ayrımı yaptığını ben görmedim şimdiye kadar, Ankara'da da yaptığını zannetmiyorum.

MEHMET şANDIR (Mersin) – Bakın, ben size yani...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – O zaman neden yazdınız burada şeye? Olağan ekonomik etkinlikte bulunmasını, işte malı neden yazdınız o zaman? Madem hiç kimsenin aklında yoktu, neden getirdiniz demokratikleşiyoruz diye?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bakın, şimdi konuştuğumuz maddeler farklı, siz nefret suçuyla alakalı şeyi söylüyorsunuz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Farklı madde değil, şimdi, nefret suçuyla ilgili nefret ve ayrımcılık yapıp...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Nefret suçunda şunu yapıyor muyuz? “Romanlara burada ev vermeyelim.” deniliyor mu? Deniliyor.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bak, “Bir kişiye, kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini; bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını engelleyenlere” demişsin.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hocam, bu konu da var, “Romanlara ev vermeyelim, kiralamayalım.” diyenler var.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ben sözümü tamamlayayım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Tamam, Mehmet Bey, devam edin.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Değerli arkadaşlar, Değerli Hocam; bazı konularda yanılmanın bedeli çok ağır olur, ölümün denemesi olmaz. Millet hayatında, siz, ortak paydamız olan kimliğimizi, kuruluş hukukumuzu, milletimizin egemenlik hakkını özgürlük adına, evrensel hukuk adına veya uluslararası kuruluşlar adına tartışmaya açarsanız, sonuçta birçok konu artık ortak payda olmaktan çıkar. Hâlbuki, bu coğrafyada biz tüm farklılıklarımızla birlikte yaşamayı, birlikte anılmayı... Bir şey söyledim ben daha önce de, söyleyeyim: Öznesi olmayan cümlenin yüklemine hiçbir değeri olmaz. Eğer bu milletin bir yüklemi olacaksa, onun öznesini yüksek sesle paylaşmamız lazım.

Bir anımı söyleyeyim size. “Über alles Deutschland.” yani “Kuzey’in komünistiyle Güney’in faşisti, Nazisti Almanya’da, Almanya her şeyin üstündedir.” sloganı altında eşit heyecanı duyarlar. Türkiye’de hangi ortak paydanın etrafında şimdi eşit heyecan duyacağız? Farkında değil misiniz yani, AKP milletvekili arkadaşlarıma söylüyorum, İstiklal Marşı’nı okumuyorlar? Bengi Yıldız’ın söylediğine inanalım, okumuyor, cumhuriyet törenlerine gelmiyorlar. Gözünüzü seveyim, kafanızı kuma sokmayın yani onları suçlamak adına da söylemiyorum. Adam kendisini bir ayrı millettten sayıyor ve “Cumhuriyet kurulurken bizi aldatmışsınız, kandırmışsınız, haklarımızı gasbetmişsiniz, yıllardır bizi sömürüyorsunuz. Coğrafyamızdan çıkın, egemenliğimizi verin.” diyorlar. Bu yani otuz yılda ulaşan PKK terörünün amacını yok mu sayacağız arkadaşlar? Bu proje Kürtlerin projesi değil, Kürtlerin talebi değil bir devlet kurmak, öyle bir şey yok. Bu, bir küresel proje, bu coğrafyayı kontrol altında tutmak isteyen küresel güçler, bu coğrafyanın asli unsuru olan Türkler, Araplar ve İranlıların dışında bir başka etnik yapıya dayalı ikinci bir İsrail mahiyetinde bir devlet kurmaya çalışıyorlar. Şimdi, böyle bir devletin kurulması, Türkiye’nin katılımı temin edilmeden bugüne kadar gerçekleştirilmesi mümkün olmadı, PKK’yla mümkün olmadı, Sevr’le mümkün olmadı. Şimdi, siyaset üreterek, insan hakları ve özgürlük bağlamında demokratikleşiyoruz diyerek çıkarttığımız hukukla bu toplumun bir kısmını bir ayrı kimliğe taşırsak bu devleti böleriz, işin özü bu, bugün değilse yarın. Yani, kimliğini tanıdınız, vatanını tanımladınız, egemenliğini vereceksiniz, “Vermezseniz isyan ederiz.” diyorlar zaten. Vermezseniz gücünüz yetmez, uluslararası camia müdahale edecektir hadiseye. Bu tehlikeli gidişi durdurmak lazım. Yoksa, insanların kendi ana dillerinde konuşmaları, kendi ana dillerinde eğitim yapmaları, kendi ana dillerinde propaganda yapmaları, bunların hiçbirisi tehlike değil, bireysel hak ve özgürlük.

Bakınız, Milliyetçi Hareket Partisi olarak yani ortağı bulunduğumuz iktidarda cumhuriyet tarihimizde ilk defa Kürtçenin yani Türkçe dışındaki ana dillerin gündelik hayatta konuşulmasını bir hüküm hâline getirdik ve ulusal programa yazdık Avrupa Birliği Katılım Ortaklığı Belgesi’ne verdiğimiz cevapta. Biz vatandaşlarımızın kendi ana dillerinde konuşmalarını, kendilerini ifade etmelerini, o ana dili öğrenmelerini, geliştirmelerini bir devlet görevi olarak görüyoruz, doğrusu da bu. Yani “Sen niye Kürt’sün?” diye sormazsınız insanlara.

Çok net bir şey söyleyeyim. Yani, değerli arkadaşlar, bir kıyamet senaryosu çizmiyorum ama bakın, size bir şey söyleyeyim, Adana’da, Mersin’de bizzatı gördüğümü söyleyeyim. Kendini Türk olarak tanımlayan yani Arap değil... Bizim oralarda bir realite var: İşte, bir kısım insanlarımız Arap soylu vatandaşlarımızdır, bir kısım vatandaşlarımız Kürt soylu vatandaşlarımızdır. Kendini Türk olarak tanımlayan insanlar soy asabiyetiyle, boy asabiyetiyle örgütleniyorlar. Avşarlar Derneği var, Boynuceliler Derneği var, Karakeçililer var.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) - Eskiden beri vardı, çoktan beri var yani.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) - Fatoş Hanım bilir, Adana’da.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İç Anadolu’da da var, yüz yıllardır var.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – İç Anadolu’da da var ama bu öyle bir şey ki bakın, Atatürk’ün en büyük hizmetlerinden bu. Soy bağıni yani o soy ağacı bağıni Vatandaşlık Kanunu’yla, Soyadı Kanunu’yla değiştirdi. Orta Asya’yı incelemiştiniz, Orta Asya’da bir soy asabiyeti var ki, mesela Türkmenistan’da Tekeli boyuna bağılı değilseniz devlet başkanı olamazsınız. Tekeli, Ersarı’dan kız alamaz. Şimdi, yeniden böyle soy bağlamında, aile bağlamında, düşünebiliyor musunuz, hatta soy da değil, aile bağlamında - Çakıroğulları, Fettahoğulları- atomize oluyoruz Hocam gittikçe, ortak payda. Ha, şu yapılabilse: Önce malumu ilan edeceksiniz, hatta ona mensubiyeti hukukileştireceksiniz... Önce biz Türk milletiyiz, sonra ben Bayat boyundanım, bir başka arkadaşım Kırmancı olabilir, bir başkası Zaza olabilir, bir başkası kendisine Laz diyebilir, bir başkası Ermeni diyebilir, hiç anlamı yok bunun, hiç önemi de yok bunun. Biz farklılıklarımızla birlikte yaşamayı cazibe hâline getireceğiz. Hâlbuki bir talep var, bir dayatma var, otuz yıl devam eden 40 bin insanımızın hayatına kasteden bir dayatma var. Diyor ki bu dayatma: Biz Türk değiliz, biz ayrı bir milletiz, bizim ayrı bir devlet kurmamız gerekir. Şimdi, buna biz hukuken ve siyaseten “Evet, sen ayrı milletsin, senin bir dilin olmalıdır.” Birbirleriyle anlaşılmayanlara televizyon kanalıyla bir dil oluşturuyoruz, hukuk geliştiriyoruz. Yoksa, asla bu söylediklerim vatandaşların bireysel anlamda kendi dillerini konuşmaları, öğrenmeleri için devletin desteği, buna yasak getirilmesini söylemiyorum ama bunun hangi amaca bağılı olunarak talep edildiğini de bilmemiz lazım, herkes akıllı, bizim aptal duruma düşmememiz gerekiyor. Biri kendini ayrı bir millet olarak ikame edebilmek, o ayrı millete ayrı devlet talep edebilmek için böyle bir talepte bulunuyorsa bizim de özgürlük adına, insan hakları adına bedelini kanla ödeyerek kazandığımız bu egemenliğimizden vazgeçmememiz gerekiyor Hocam.

Uzattığımı biliyorum, 1’inci maddede söyleyeceklerim bu. Yani, bu ana dilde eğitim, ana dilde Türkçe dışındaki dillerle siyaset yapılması serbestisi ve buna emsal bazı düzenlemelerin gelecekte oluşturacağı tehlikeyi dikkatinize sunmak istiyorum. Gerçekten gelecek açısından çok tehlikeli. İyi niyet ve saflık bizi kurtarmayacaktır. Çok ciddi sıkıntılar aldığımızı sizin takdirlerinize, vicdanlarınıza sunuyorum. Değerlendirmeye alırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Biz de yedik yuttuk hepsini. Kabul etmiyoruz Mehmet Bey, katılmıyoruz görüşlerinize, uzatmayalım.

BAŞKAN – Evet, neyse yani o, karşılıklı şey yapmayalım.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bize görüşlerinizi benimsetmeye çalıştınız ama katılmıyoruz, uzun uzadıya cevapladın. Şeyin insicamını bozmayalım şimdi.

BAŞKAN – Tabii, katılmayabilirsiniz.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) - Katılmayabilirsiniz.

BAŞKAN – Herkes kanaatini belirtiyor.

Süheyl ilave edecek bir şeyin mi var?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) - Evet, çok kısaca...

BAŞKAN – Buyurun.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Ben de Sayın Başkan, kısaca şunu söyleyeyim: Burada hâlâ ben -Sayın Bakanın söylediklerinden tabii ki endişe etmek şeyinde değilim, muhakkak söyledikleri doğrudur- ben yasanın bu amaçla, bu şekilde çıkarılmadığını düşünüyorum. O yüzden yani tasarının bu amaçla hazırlanmadığını düşünüyorum. Nokta atışıdır, her şey bilinerek belirli getirilmiştir. Şimdi, o bakımdan yani muhalefet şerhini veriz, zaten ben de çok kalmayacağım bu söylediklerimi söyledikten sonra.

Defalarca konuştuk bunu, ben tekrar ısrar ediyorum şu konuda: Bu 11’inci madde, bu yasanın 11’inci maddesi Anayasa’ya açık aykırılık taşıyor. Bunu siz de biliyorsunuz.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) - Madde madde geçmeyecek mi?

BAŞKAN - Şimdi 1’i görüşüyoruz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hayır, hayır, ben şunları söyleyeyim... Madde madde...

BAŞKAN - O demin söylediklerin yani.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Yapmazsanız zaten muhalefet şerhini veriz, konuşmayız sonra.

BAŞKAN - Yok, yok demin söylediklerin.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Evet. Bakın, 2923 sayılı Kanun burada, özel kurslar getirmiş. Bu özel kursları kaldırarak yerine özel okullar diye inanılmaz bir kavram koyuyorsunuz. Sayın Bakanın söylediğine inanıyorum yani şöyle diyor belki iyi

niyetle: "Ya, işte özel okul diyelim de, çocuklar bir iki sene görürler, sonra geçerler." Özel okul dediğiniz nedir, nerede başlar, nerede biter, hangi hukuki formatı var bunun? Özel okul dediğiniz Türkiye Cumhuriyeti kanunlarının dışında yeni bir okul mu var bilmediğimiz? Anayasa'nın 42'nci maddesi açık, net. Bakın, dersiniz ki: "Ya, biz iyi niyetle yapıyoruz, kurslarda zaten bu vardı." Hayır, bakın, ne diyor orada: "Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi için." O, Anayasa'nın farkında bu yasa, 2923. Siz ise bunu ne yapmışsınız? Bize diyorsunuz ki: "Kullandıkları farklı dil ve lehçelerde eğitim ve öğretim yapmak amacıyla" özel okul kurduk. Şimdi, buna istediğiniz kadar "Ya, biz öyle algılamıyoruz. Bu eğitim, bizim anladığımız başka şey." deyin Anayasa'ya aykırılığı gideremezsiniz. Ben size yol gösteriyorum, diyorum ki: "Gelin, Anayasa'yı değiştirelim, bırakalım maddeyi. Anayasa'ya aykırı. Bu işlerin -ben onu söylemek istemiyorum ama- "Ya, biz yaptık, oldu."yla olmaması lazım. Bu, Anayasa'ya açıkça aykırılık.

İki, ikinci açıkça aykırılık: Olmaz böyle bir şey yani bu görmezden gelinebilir mi? Diyorsunuz ki: "Herkes partiye üye olabilir." Terör örgütü üyesi, zimmetten ceza yemiştir, yüz kızartıcı suçtan yemiştir. "Ne var ya, oluversin, zaten üç sene sonra olacak, şimdiden olsun." diyorsunuz. Yani, farkındasınız değil mi yaptığınız işin? Sonra hiç kimse bana "Ya, vallahi farkında değildik biz ya. Bize öyle dememişlerdi. Sayın Bakan, çok güzel anlatmıştı bunu." demesin. Bu kanun Anayasa'ya, hukuka açıkça aykırı, dünyadaki uygulamalara.

Şimdi, ondan sonra, gelelim toplantı gösteri yürüyüşüne. Sevgili Başkan, ben diyorum, çıkacağım, gideceğim, söylemeyeceğim ama tekrar söylüyorum size: Bu konuda biz iyi bir muhalefetiz ya, vallahi iyi niyetle herhâlde çok muhalefetiz. Ben dünyada örneğini de görmedim gerçi böyle iktidar partisinin. Bir ay içerisinde 6 tane genç gösteri gösteri toplantı gösteri yürüyüşünden yaşamını yitirsin, buradaki arkadaşların tamamı "Ne var ya, onlar da taş atmıştı, yoldaki taşlara zarar vermişti." desin ve hiç görmezden gelsin...

BAŞKAN - Demez, demez.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Bizim adımıza lütfen konuşmayın, kabul etmiyoruz öyle bir şeyi.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) - Siz bile, siz bile, Genel Kuruldaki toplantılarda hepsini gördük. Kabul edin etmeyin, hepsini gördük.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Bizim adımıza konuşmayın, öyle bir şeyi kabul etmiyoruz, söylediklerinizi.

BAŞKAN – Öyle deme.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Şimdi, sevgili kardeşler, ben burada tamam, ben sizlerin adına konuşuyorum üzüntü duyarak...

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Üzülmeyin, kendi hâlinize üzülmün siz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – ...ama bunu da dile getirmek istemiyorum çünkü yani ben böyle bir Parlamentoda... Hakikaten böyle bir şey de dünyada örneği yoktur, 6 tane adam yaşamını yitirsin bir ayda, 20 tanenin gözü çıksın, bu da şöyle desin: "E, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na uymamışlardı ya." Arkasından da şimdi Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri'ni, bu Parlamento otursun, madem değiştirme imkânı var, Sayın Bakan bize desin ki: "Efendim, ya, işte eskiden sormuyorduk, şimdi 'Gel bakalım.' diyelim, bir soralım, sonra kendi kararımızı alalım." Peki "Ne diyorsun?" diyeceksin. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri'nin değiştirilmesi konusunda, burada -çok açık, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu burada- belirli maddelerini değiştirelim, gelin değiştirelim. Bu atla deve değil, yarın oturalım bitirelim. Getirip bu 6'ncı maddeyi böyle değiştireceğinize ikinci fıkrayı tamamıyla ya kaldıralım ya da (2)'nci fıkrayı o söylediğiniz, "Kurul tarafından belirlenir." diyelim. Bunda bir şey yok, burada bir sürü madde değiştirilebilir, 12'nci maddeyi değiştirelim, 17'nci maddeyi değiştirelim, 15'inci maddeyi değiştirelim. Bunlar atla deve de değil zaten, atla deve de değil. Bizim Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun neden böyle dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde görülmeyecek uygulamalara yol açtığını hepimiz biliyoruz burada. İsteddiğiniz kadar görmezden gelin, ben gözümle gördüm, o vali olacak, "İstanbul Valisi" denilen adamın "Gelin bakalım, kebab yiyelim beraber." deyip sonra da o çocukları "A, siz izin almamışsınız." deyip coplattığını, bir metreden gaz sıkırdığını gördüm. Ha, hesabını sormak, ben de söylüyorum, mutlaka soracağız onun hesabını. O valiler filan, mutlaka soracağız. Öyle çocuklarını, torunlarını kucaklarında oynatamayacaklar, göreceksin. O, Adalet Bakanından o dönemin de soracağız hesabını ama gelin biz burada sormayalım da oturalım, kanunu adam gibi değiştirelim, atla deve değil. Gelin yardımcı olalım, hep beraber... Yardımcı olmamıza gerek yok, zaten İdris de bu işi bilir, buradaki arkadaşlar da bilir ama ya, ısrar edip bu kanunu da yapacaksınız -ben de zaten sözlerimi söyledim, arkadaşlarım da söyledi- muhalefet şerhimizi veririz ama yeter ki -bu da

tutanaklara geçti- burada bazı arkadaşlar sizlerin gözünün içine bakarak "Bu kanun kötü, bu yaptığınız, hele özel okullar, Anayasa'ya aykırı, açıkça aykırı." diyebilsin, desin.

Son şunu söyleyeceğim: Nefret suçu... Sevgili Bakan, sizin dediklerinizden tabii ki şüphe etme şeyim olamaz ama yani şurada nefret suçunu getirmişsiniz, ya dünyanın hangi ülkesinde nefret suçuna baksan bir kişi ya da grubun cinsiyeti, dini, mezhebi, etnik kökeni itibarıyla küçük düşürülmesini, aşağılanması amacına, nefret suçu, ondan nefret edilmesine yönelik, sadece diğer 216'ncı madde değil, bu nefret getiriyorsa buna yönelik bir düzenleme de olur. Siz bunu sadece ekonomik bir şey olarak görmüşsünüzsünüz, ondan sonra da Sevgili İdris diyor ki: "Aklımıza bile gelmedi bizim fırıncının şey yapması, siz söylediniz." Siz getirmişsiniz burada.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Biz bu madde için demedik, 1'inci madde için böyle bir şey aklımıza gelmedi ancak elbette ki bunda ekonomik suçlarla alakalı ekonomik düzenleme getirdiğini söyledik biz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Tamam ama nefret getirmişsin. Bak, sadece ekonomik açıdan değil, nefret suçunu getirmişsin. Burada yaz, etnik kökeni yaz, yaşı yaz, cinsel yönelimi yaz, yaz bunları, yaz ki insanları belli bir gruptan dolayı küçük görmeyelim, hor görmeyelim, itmeyelim, kakmayalım, dövmeyelim amma velakin bunları yapacaksınız, yapalım bunlara vallahi varız ama "Hayır, biz istediğimizi zaten aldık. Bizim amacımız zaten bunlar torba dolsun. Bizim bir projemiz var, o yüzden 'özel okullar' diye bir şeyle geçeceğiz. Yarın da "özel okuldan anladığımız bizim, 3'üncü sınıftan 4'üncü sınıfa kadar gidecekti, oydu ya, başka bir şey anlamamıştık." dersiniz de burada ben bunun böyle anlaşılmadığını bir kere daha söyleyeyim, anlaşılması yönünde bir hukuki emelinizin de olmadığını, bu konuda o zaman doğruyu söylemediğinizi ifade etmek zorunda olayım ki yarın öbür gün çocuklarımız da soracak bize, diyecekler ki: "Ne yapıyordunuz siz orada?" Ben derim ki: Arkadaşlara sorun, buradaydılar, onlar Bakanlıktan geleni ağızlarını bile açmadan kabul ettiler, biz de elimizden geleni, yapmaya çalıştık. diyeyim.

Son şunu da söyleyeyim Başkanım; zaten, dediğim gibi, gideceğim. Arkadaşlar, hakikaten doğru ya, özel okul açıyorsunuz, hangi diller için açılacağı Bakanlar Kurulu kararı. Ya, tamam, Başbakanımız muhakkak çok yüce bir insandır size göre de yani bu kadar da olur mu? Bakanlar Kurulu kararıyla... Hangi dilin konuşulup hangi dilin konuşulamayacağını Bakanlar Kurulu kararına bağlamışsınız. Buna da diyorsunuz ki: "Harika bir kanun yaptık, vallahi, dokunma." Bu da böyle olacak bir şey mi? O bakımdan, gelin, bunları varken değiştirelim. Bu maddeyi bırak, bekleyelim, ne var? Gene yaparsınız, on beş gün sonra Anayasa'yı da değiştirelim. Böyle bir şey olmaz. Ha, bence değiştirmeyelim, gelelim dilin, ilk seferki gibi öğrenilmesini düzenleyelim ama sizin yaptığınız gibi "öğrenilmesine yönelik"i değiştirip "eğitim ve öğrenimini gerçekleştirmek üzere" deyip, "Aha biz ne yaptık ki ya, hiçbir şey yapmadık biz, özel okul diye kimsenin bilmediği bir kategori soktuk araya." demeyin lütfen diyorum ben. Yapmazsanız da...

BAŞKAN – Canınız sağ olsun.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Şimdi söyleyeyim, seni, ne olursa olsun arkadaşımızsın, o yüzden burada daha fazla yormayalım diye...

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, sağ ol.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bunu Genel Kurulda da dile getiririz ama muhalefetiimizi burada yazacağız çünkü bunlar kabul edilebilir gibi değil.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

Uğur Bey, hayırdır, bir ilave mi var?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bir şey söyleyeyim mi Hocam?

BAŞKAN – Söyle, peki.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ben hiç konuşmadım bugün Hocam.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben sadece bir pratik yani gerçeğin ne olduğu açısından... Yani bu maddede herhangi bir şeyimiz yok, ayrıntılı baktım.

Şimdi, Hocam, buradaki farklı dil ve lehçelerde yapılabilir propagandanın bir tek pratiği var Türkiye'de, açık konuşacağız. Benim seçim bölgemde 4 dil konuşuluyor; Gürcüce, Hemşince, Lazca, bir de Türkçe konuşuluyor. Bu maddeye dayanarak herhangi birisinin kalkıp da "Ya, şu siyasi propagandayı -İsmet Ağabey de orada dinliyor beni, iyi dinlesin, özellikle ona konuşuyorum- Gürcüce yapayım." diye bir pratiği yoktur. Şu masadaki Sayın Bakan da iyi biliyor, bunu niye yaptığımızı iyi biliyoruz, hepimiz biliyoruz yani hangi saikle bunu gerçekleştirdiğimizi hepimiz biliyoruz. Hani demin hocam bir şey dedi de karşı çıktılar. Sayın Mehmet Bey konuşuyorken de bir şey söyledi. Yani on yıl evvelki Türkiye'deki üniter devlete ilişkin kaygılarımızla bugünkü kaygılarımızın hangisi

daha tehlikeli boyuttadır, aslında orayı tartışmamız gerekir. Bakın, ana dilde savunmada da, Genel Kurula indiği zaman ana dilde savunmaya ilişkin şeyde, daha sonra gittiği zaman biliyorsunuz Kürtçe bilenler bile, bu işi yapanlar bile Kürtçe savunma yapamadılar, hâkim ve savcılara dediler ki: “Hayır, biz savunmalarımızı Türkçe yapacağız.” Biz bu talebin, Sayın Bakan, ne olduğunu biliyoruz.

Karadeniz’de böyle bir talep yok, bir tek kişi kalkıp da desin ki “Ya, ben Lazca siyasal propaganda yapacağım.” filan diye değil. Bunu bir terör örgütü istemiştir, açık konuşalım, bu terör örgütünün istemiş olduğu bir olaydır. Bu, “Demokrasiyi getiriyoruz filan.” diyor, o işin başka tarafıdır. Kendi iç vicdanınızda yatağa yattığınız zaman eğer buna temiz bir şekilde “Hayır, böyle değildir.” diyorsanız hiçbir diyeceğim yoktur ama biz talebin kimden geldiğini biliyoruz yani burada ne olduğunu biliyoruz. Bu PKK’nın bir talebidir, kapalı kapılar ardında yapılmış bir taleptir. Sadece bir şerh düşün diye onu söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, ben de teşekkür ediyorum.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hocam, ben bir cümle söyleyeyim, ondan sonra oylamaya geçelim. Oylama vakti geldi çünkü, arkadaşların sabrına sığınıyorum.

Hocam, bir ibare kullandınız, dediniz ki: “2923 sayılı Kanun’la, açıkça Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nda bu husus belirtilmiş.”

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – “Öğrenilmesine...”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Öğrenilmesine” dair.

Şimdi, bakınız, (2)’nci fıkrayı tam okuduğumuz zaman ne diyoruz? “Ayrıca Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tabi olmak üzere” diyoruz. Yani biz meşruiyetimizi nereden alıyoruz? Özel Öğretim Kurumları Kanunu’ndan alıyoruz. Orada bir sakatlık yoksa buradaki düzenleme nasıl Anayasa’ya aykırılık teşkil edecek? İki tane hocam beni bağışlasın, bunu söylemek durumunda kaldım çünkü siz adres gösterdiniz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – “Eğitim ve öğretim...”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Burada herhangi bir Anayasa’ya aykırılık söz konusu olamaz.

Bir diğerinde ise, özellikle tasarıdaki düzenlemede sadece siyasi parti üyeliğine ilişkin olup... Bakınız, burada siz vatandaşlara bir ceza veriyorsunuz, İnfaz Kanunu’na göre de, özellikle 2005’teki düzenlemeden sonra da üçte 2’sini yatırıyor ve çıkıyor, cezasını da infaz etmiş oluyor, tamamını. Üç yıllık memnu hakların iadesine ilişkin süreyi beklemeksizin onu kaldırıp bir siyasi partiye üye olmasının önünü açıyoruz. Bunun adı demokratikleşme değil de nedir Allah aşkına? Bu adamı üç sene daha topluma katmadan piyasada bıraktığımız zaman tekrar dağa çıkarsa, tekrar bölücü eylemler içerisinde yer alırsa vicdanen rahat olabilecek miyiz? Bu hususun da kamuoyu tarafından net olarak bilinmesi lazım. Bu isimlerin hiçbiri üyeliğin dışında bir seçme yeterliliğine falan sahip değil. Yani, şöyle bir iddia da gündeme getiriliyor, özellikle bunun da altını kalın çizgilerle çizmek zorundayız: “Bu, İmralı’nın talepleri doğrultusunda veyahut da dağdakilerin siyasete katılımıyla ilişkin bir düzenlemedir.” diye muhalefet tarafından iddia ediliyor. Kesinlikle böyle bir durum söz konusu değil. Cezası infaz edilmiş olanların üç yıllık süreyi beklememesine ilişkin bir düzenlemedir, bunu da özellikle ifade etmek istiyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bunlar oy kullanıyorlar zaten.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tabii ki. Oy kullanıyorlar, siyasi partilere üye olmaları engel...

BAŞKAN – Üyelikten öbür tarafa geçiş yok.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bu noktada da bunu da ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Ondan sonra yok yani.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hadi gücünüz yetiyorsa sadece terör eyleminden mahkûm olanları çıkar. Hayır “d” yi tamamıyla kaldırıyoruz yani yüz kızartıcı suç, ihaleye fesat karıştırmış...

BAŞKAN – Ya, ne olacak, üç sene sonra gelecek zaten.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bekle üç sene sonra gelsin bari.

BAŞKAN – Ya, üç sene içinde sanki yüzünün kızarması geçecek mi yani? Neticede...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Partilere üye olmasında ne mahsur var ki?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Olur mu öyle bir şey?

BAŞKAN – Sonra, bir de şey de var...

Yok yok, partiye üye yapmak zorunda değilsin, gelir adam, almazsın.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Hırsız oy kullanmıyor mu?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Ne zaman kullanıyor?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Kullanmıyor hiçbir şekilde.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Bak “kullanmıyor” diyor.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Süheyl Bey, parti isterse de üye yapmayabilir.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Cezasını infaz etmiş olmakla kullanıyor.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Olur mu öyle şey. Ya, arkadaşlar “siyasi parti” dediğiniz şey hırsızlar, uğursuzlar, bütün...

BAŞKAN – Ya, Süheyl, bir şey söyleyeceğim, üyelik konusunda siyasi partinin takdir hakkı yok mu, almama hakkı yok mu, öyle bir şey yok mu, ben mi yanlış biliyorum?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – İster alır, ister almaz.

BAŞKAN – Almazsa almaz, aldığı zaman da o damgayı vurursun.

Neyse, şimdi değerli arkadaşlar...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Vakıflara üye etmiyorsun adamı, vakıflara yönetici etmiyorsun adamı, derneklere üye etmiyorsun ama diyorsun ki: “Ya, siyasi partilerde hırsız olur be, oluversin, koyalım.” Yani, bunu düşünüyorsunuz.

BAŞKAN – Neyse...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sevgili kardeşim, vakıflara kabul ettirmiyorsun, derneklere kabul ettirmiyorsun, partilere koyuyorsun.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Orada olmaması normal.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Şöyle mi düşünüyorsun yani, hayır ben de anlayayım, “Boş ve partilerde hırsızlar...”

BAŞKAN – Yok, yok öyle değil.

İSMET SU (Bursa) – Hocam, siz vakfa mı üye olmak istiyorsunuz, partiye mi? Yani, konu nedir tam?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Ben üye olmak istemiyorum. Ben, açıkça, görmezden gelerek, kendinizi nasıl kabul ederseniz edin ama bizi de sanki anlamıyormuşuz gibi...

İSMET SU (Bursa) – Bunu açıkça konuştuk.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Açıklığa kavuşturalım.

BAŞKAN – Tamam.

Değerli arkadaşlar...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Net olarak dünyanın hiçbir ülkesinde olmayan bir şeyi sadece PKK istedi diye...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Dünyanın her ülkesinde oy kullanan üye de olur, biz de onu getirdik. Oy kullanabiliyorsa, oy kullanma hakkı varsa partiye de üye olabilsin. Ölçümüz bu, başka ölçümüz yok.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Bakan, siz aynı partiden misiniz? Diyor ki arkadaşlar: “Oy kullanamıyor, partiye üye oluyorlar.” diyor...

BAŞKAN – Hayır, değil, öyle demiyor ya.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Süheyl Hocam, lütfen bak, bunu sürekli yapıyorsun.

BAŞKAN – Süheyl, şimdi şöyle, oy kullanma meselesi değil...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yani iyice şey artık, böyle demagojik... Böyle şey olur mu ya?

BAŞKAN – Evet, pekala...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Oy kullanamaz mı?

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Siz seçme, seçilme kanununa hiç baktınız mı, milletvekili seçim kanununun 11’inci maddesine baktınız mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bunların hepsine baktım.

BAŞKAN – Şimdi Süheyl...

ZELKİF KAZDAL (Ankara) – Bunların...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Hadi bir daha git bak.

BAŞKAN – Ya, şimdi nereye gidip bakacak, adam komisyon üyesi şu anda, bakamaz.

Evet, pekala,

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ya, Hocam, kanunu Zekî Bey yazdı, sizin haberiniz yok.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – ... ketenpereye getirip...

Arkadaşlar, Bakan diyor ki: “Seçme seçilme hakkını kullanan milletvekili olsun.” diyor...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır, hayır.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hayır.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Hayır, hayır.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – “Seçme hakkını kullanan milletvekili olsun, üye olsun.” diyor sen de diyorsun ki: “Yok böyle bir şey.”

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Batum, dinliyor musunuz? Sadece oy kullanan.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Sayın Batum, kafanızı toparlayın ya, kafanızı toparlayamıyorsunuz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Toparlayamamamın nedeni de şudur: Ben hayatımda böyle bir grubu vallahi göreceğimi tahmin etmezdim ya. “Anayasa’ya aykırı.” diyorum, “Ne var burada?” diyor.

BAŞKAN – Süheyl, Süheyl!

Evet, şimdi maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Anayasa’ya aykırı da değil.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Tamamıyla aykırı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Tamamen yanlış anlıyorsunuz. Sayın Anayasa Profesörü, tamamen yanlış anlıyorsunuz.

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Bakan, ileride bana sakın şöyle demeyin: “Ne güzel oldu bunlar. Aaa, biz farkında değildik ya.”

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hepsinin farkındayız.

BAŞKAN – Sayın Bakan... Süheyl...

Neyse, neyse tamam.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Ne yaptığımızı da iyi biliyorlar, onlar da çok açık o maddelerde.

BAŞKAN – 2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Siyasi partiler, tüzüklerinde yer almak ve iki kişiden fazla olmamak kaydıyla eş genel başkanlık sistemini uygulayabilirler. Eş genel başkanlar, bu Kanunda genel başkan için öngörülen hükümlere tabidir."

BAŞKAN – Bir imkân getiriyor bu, “uygulayabilirler” diyor, uygulamak zorunda diye bir şey...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Tüzüğünde olmak şartıyla uygulayabilir.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Niye ihtiyaç duyulmuş böyle bir şeye ama?

BAŞKAN – Vallahi şimdi yani şöyle, Almanya’da mesela var, bizde de BDP’de var. Efendim, uygulanıyor ama mecbur da değil. MHP yapmayabilir yani, AK PARTİ isterse yapar yani bir engel yok. Bir tercih hakkı veriliyor...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – BDP yapıyor mu Hocam?

BAŞKAN – Tabii, eş başkan...

BEDİL SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Kanun var mı? Yok. Neden getiriyorsunuz?

BAŞKAN – Olsun, yasal bir dayanağı olsun canım. Ne olur ne olmaz...

Evet, 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3’ü okutuyorum:

MADDE 3- 2820 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Siyasi partilerin ilçe teşkilatı, ilçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve kurulmuş ise belde teşkilatından meydana gelir. Parti tüzüğünde ilçe disiplin kurulu teşkilî de öngörülebilir. Beldelerde teşkilat kurulması zorunlu değildir."

BAŞKAN – Evet, burada da beldeyle alakalı küçük partilerin ücre bölgelerdeki teşkilatını biraz daha kolay hâle getirmek için böyle bir imkân sunulmuş.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Madde 4'ü okutuyorum:

MADDE 4- 2820 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu madde uyarınca yapılacak yardımlar sadece parti ihtiyaçları veya parti çalışmalarında kullanılır.

Milletvekili genel seçimlerinde toplam geçerli oyların %3'ünden fazlasını alan siyasi partilere de Devlet yardımı yapılır. Bu yardım en az Devlet yardımı alan siyasi partinin ikinci fıkra gereğince almış olduğu yardım ve genel seçimlerde aldığı toplam geçerli oy esas alınarak kazandıkları oyla orantılı olarak yapılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak yardım bir milyon Türk Lirasından az olamaz. Bunun için her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konulur."

BAŞKAN – Evet, yüzde 3'lük bir yardımla ilgili madde. Bu konuda geçen şeyde de tartıştık. Yani, bazı ülkelerde oy sayısına göre veriliyor. İşte kaç oy almış? 300 bin. Birinin şeyi kaç lira olsun? 1 dolar ya da şu kadar fenik. Onu çarpıyor. Avrupa ülkelerinde, İtalya mesela böyle. Bir kısmı milletvekili sayısına, bir kısmı gruba veriyor.

Bu mali yardım Türkiye'de çok tartışılmış. Anayasa Mahkemesi bir ara uzun süre karşı çıkmış "Gitsin başka yerden alsın, devlet niye para versin partiye?" diyor falan. Sonunda bir mali yardım verilmesini artık Anayasa Mahkemesi de kabul etti, yüzde 7'den yüzde 3'e indiriliyor. Bu konuda epey teklifler de var, "yüzde 1" olsun diyen var, "hiç verilmesin" diyen var, "yüzde 5" olsun diyen var falan. Tasarıda yüzde 3 olarak öngörülmüş, biz de buna he diyelim. Bunu da oylarınıza sunalım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5'i okutuyorum:

MADDE 5- 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 6- Toplantı ve gösteri yürüyüşleri, tüm il ve ilçe sınırları içerisinde aşağıdaki hükümlere uyulmak şartıyla her yerde yapılabilir.

İl ve ilçelerde toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı, kamu düzenini ve genel asayiş bozmayacak ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde ve 22 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan sınırlamalara uyulması kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin il ve ilçe temsilcileri ile güzergâhın geçeceği ilçe ve il belediye başkanlarının, en çok üyeye sahip üç sendikanın ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının il ve ilçe temsilcilerinin görüşleri alınarak mahallin en büyük mülki amiri tarafından belirlenir.

İl ve ilçenin büyüklüğü, gelişmişliği ve yerleşim özellikleri dikkate alınarak birden fazla toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı belirlenebilir.

Belirlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı yerel gazeteler ile valilik ve kaymakamlık internet sitelerinden ilan edilerek halka duyurulur.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri yer ve güzergâhı hakkında sonradan yapılacak değişiklikler de aynı yöntemle yapılır. Bu değişiklikler duyurudan onbeş gün sonra geçerli olur.

Birden fazla toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhının belirlendiği il ve ilçelerde düzenleme kurulu kamu düzenini ve genel asayiş bozmayacak ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde belirlenen yer ve güzergâhlardan birisini tercih edebilir."

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, toplantı ve gösteri yürüyüşüyle alakalı bu ve bundan birkaç sonraki maddeler önemli bir düzenleme getiriyor.

Şimdi, bu maddeler içerisinden gördüğümüz kadarıyla, tabii, bu çok önemli bir hüküm aslında. Toplantı, gösteri demokrasiye önemli ilkelerden birisi, haklardan birisi ama tabii çok yönlü bir hak; bir taraftan vatandaşın çalışma düzeninin sağlanması, kamu düzeninin sağlanması, işe gitmesi, seyahat özgürlüğü, can güvenliği, mal güvenliği, vesaire hepsinin beraber.

Tabii, bir anlamda özgürlük bir denge meselesi. Yani millet istediği şekilde yürüsün, ah ne güzel oluyor diyemeyiz, hele büyükşehirlerde bu çok daha zor. O bakımdan, gördüğüm kadarıyla, bu yasa, daha doğrusu bu madde pratikten de istifa ederek, yararlanarak bir orta yol bulmaya çalışıyor ve "hükûmet komiseri" kavramından ziyade bir komiteyi ve kurulu sorumlu tutuyor. "Madem

ki, bu kadar binlerce insanı topladın, al, ortalık karıştı, hadi bakalım çöz, taşın altına sen de elini koy.” diyor eğer yanlış yorumlamıyorsam, zannediyorum bunu yapmaya çalışıyor yasa. O dengeyi kuracak şekilde bakmamız lazım konuya.

Hilmi Bey, buyur.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hocam, sadece kafama bir şey takıldı “en çok üyeye sahip 3 sendikanın” derken işçi sendikası, memur sendikası veya orada nasıl anlayacağız, yani neye göre? Bence bu konuyu bir açmak lazım.

BAŞKAN - Yani herhâlde o ayrımı yapmıyor da hangisinin fazla üyesi diye bakıyor, yani ayırmamış onu.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Nicelik hesabı itibarıyla memur işçi sendikalarını bir bütün olarak değerlendirip ona göre...

BAŞKAN - Yani öyle bir nitelme yapmamış da sayısına bakarak zannediyorum.

Buyurun Sayın Şandır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkanım, görüştüğümüz kanun tasarısı demokratikleşme paketi. Yani bizim referans alacağımız konu demokratikleşme. Eğer demokrasimizi geliştirmek ve daha çok Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde Avrupa Birliği ilerleme raporları nezdinde suçlandığımız bir konuyu uluslararası normlara ulaştırmak gibi bir amacımız varsa bu konuda...

Yani, tabii ki, kamu düzeninin korunmasına da biz MHP olarak çok önem veriyoruz, bir temel hak ve özgürlük alanı olarak görüyoruz. Kamu düzeni bozulursa bireylerin temel hak ve özgürlükleri zedelenmiş olur. Bunun bir anayasal hüküm hâline getirilmesini de daha önceki dönemlerde teklif etmişliğimiz vardır, kamu düzeni önemli. Ama eğer ki bireysel hak ve özgürlükleri baz alan bir demokratikleşme paketi getiriyorsak bireylerin yapacağı toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin gerekçelerini, şartlarını böyle soyut birtakım tanımlara bağlamamız kendimizle çelişmemiz olur.

Bakınız, daha önceki düzenlemede vardı zannediyorum, “kamu düzenini ve genel asayiş bozmayacak...” bunlar vardı. Şimdi, buraya “vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde...”

Şimdi, bu o kadar geniş, önu açık bir tanım ki, ne bozar vatandaşların huzurunu, yani bunun ölçüsünü kim belirleyecek, nasıl belirlenecek? Yani özgürlükleri geliştirelim, insan hakları bağlamında vatandaşların bu yöndeki muhalefeti veya kendini ifade etmesinin önünü açalım diye hukuk kurarken bir engel koyuyoruz önüne.

BAŞKAN - Hani, diyelim ki metronun önünü işgal etti, “Orada yapacağım.” diyor, adam metroya binemiyor, al sana günlük hayatın akışını önledi, aklıma gelen ilk örnek mesela.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Biraz önce Bakan Bey de açıkladı, mesela Yüksel Caddesi’nde, Sakarya’da...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Hocam, bizim tanımladığımız meşru toplantılarla ilgili.

BAŞKAN - Elbette...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – İzin almadan yapılan toplantının tamamı zaten kanunsuz, ona ne yapılacaksa ona bir gerekçemiz yok, ister vatandaşın huzurunu bozsun, ister asayiş bozsun, o değil. İzin alarak yaptığı toplantı, kendisine gösterilen yerde yapacağı toplantı, onun tedbirini zaten kamu alacaktır. Dolayısıyla, yani uygulayıcıların elinde bir engelleme aracına dönüşecek olan “vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde” tabirinin buradan çıkartılması, bu yasanın getiriliş amacına daha uygun düşecektir, bundan da korkmamak lazım.

Kaldı ki, daha önce de birçok defa bizim itiraz etmemize rağmen, Venedik Komisyonu kriterleri, Avrupa Birliği Sözleşmesi kriterlerine filan bakılacak olursa, bu türlü sınırlamaları ve buna benzer sınırlamaları ısrarla reddedip Türkiye’yle ilgili şikâyetleri o gerekçeyle de kabul edip suçlandığı, cezalandırdığı durumlar, davalar var. Dolayısıyla, yani “vatandaşın günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde” diye bir şart koymamız bence kendimizle çelişmemiz olur, kaldırılmasında fayda var diye düşünürüm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Şandır’ın söylediğiyle ilgili sadece bir cümle Sayın Başkanım.

Yani, bu maddenin başından itibaren okunulursa, bu heyetin bir araya gelip şehrimizin neresinde toplantılar, gösteri toplantıları yapılsın veya mitingler yapılsın kararı verirken gözüceceği bir husus. Yani bir araya geldiğinde bu saydığımız zevat, bir ilde veya ilçede, şehrimizin şuraları var, şurada yaparsak şu sakıncaları olur, burada yaparsak şu faydaları olur gibi değerlendirme yaparken, yani kamu düzenini ve vatandaşın hayatını da düşünsün anlamında bir şeydir. Yoksa, o yürüyen bir toplantıya idarecinin “Vay, burası vatandaş rahatsız ediyor.” diye müdahale edeceği bir şey değil.

İlk başta -yılıda herhâlde bir defa, birkaç yılda bir olur- nerelerde miting yapılınsın? İşte, Ankara’da seneler önce belirlenmiş, yapılıyor veya sizin seçim bölgenizde oturacaklar, nerede yapalım? Onun için, yoksa günlük toplantılar için değil, sadece onu ben arz etmek istedim.

Teşekkür ederim.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – İnşallah öyle anlaşılır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Okursak, madde öyle zaten.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Buna kurul karar veriyor, yani devletin bir organı karar vermiyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – En baştan okursak Mehmet Bey...

BAŞKAN – Tabii, diyelim ki...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – “Toplantı ve gösteri yürüyüşleri ve güzergâhı” diye başlıyor, sırf onun için, onu belirlerken.

BAŞKAN - Doğru.

Diyelim ki, cumartesi günü yapılıyor, orada pazar var cumartesi pazarı. O meydan değil de filan meydana alalım, pazarcılar gelirken giderken zorlanır, aklıma gelen o, pazarcılıktan geldiğimiz için.

Buyur Uğur.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, Sayın Bakan mutluluklar ülkesinde yaşıyor, pratiğin ne olduğunu bilmiyorsunuz Sayın Bakanım. Ben pratikten geliyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Ben İçişleri Bakanlığı yaptım. Bu işin pratiğini çok iyi bilirim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Müsaade edin Sayın Bakan anlatayım, size bir pratik hikâye anlatayım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – “Pratiğini bilmiyor.” diye başlarsanız üzülürüm. Bu ülkede toplantıyla, gösteri yürüyüşüyle ilgili en iyi valiler bilir, içişleri bakanları bilir.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakan, müsaade edin, size bir hikâye anlatacağım şimdi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ben size hakaret etmedim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır, “Bilmiyor.” deyince alınırım ama biliyorum yani, çok iyi biliyorum.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bakın, ben size bir şey söyleyeyim, ben pratikten geliyorum, on yıl il başkanlığı yaptım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Partinin il başkanıydım milletvekilliğimden önce.

Artvin’e Sayın Başbakan geliyor, Artvin’in almış olduğu bir karar var, diyor ki: “Burada miting yapamazsınız.” Bir karar aldı valilik, merkezde -Sayın Hocam- karar aldı, saygı da duyduk. Sabah bir kalktım ki miting yapılamayacak yerde iktidar partisinin bayrakları var, valiyi aradım: “Hani burada miting yapılamıyordu, böyle böyle bir karar vardı falan.” dedim. Valinin adını demeyeyim “Ya, emir büyük yerden geldi, emir demiri keser.” dedi, işi bitirdiler.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yanlış, yanlış.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakanım, müsaade edin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır, yapıldıysa “yanlış” diyorum.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakanım müsaade edin, bakın, anlatıyorum. Dediniz ki “Ben pratikten geliyorum.” Biliyorsanız saygı duyuyorum. Bu işi iyi bildiğimi iddia ediyorum, ben hukukçuyum. Öyle mi dedim, ben sayın valiye bir dilekçe yazdım. Bu fiilî durum doğru mudur, yapılmayan yerde miting yapmak...

BAŞKAN - Sayın Bakan da hukukçu ha bilesin, ona göre.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – “Bu miting yapılmayan yerde miting yapmak doğru mudur? Bütün bu alınmış kararlara rağmen bu mitingi yaptırdığınıza göre diğer partiler açısından da bunun bir fiilî durum yarattığını kabullenerek, ileride bunu kullanacağımı beyan ederek, bu iznin verilip verilmediğinin tarafımıza da yazılı olarak bildirilmesini arz ederim.” Vali bana dedi ki

“Buna yazılı dilekçe vermeyin.” “Hayır, benim normal hakkım var, veririm.” dedim. Gittim, kapıda bekledim, aldım. O yapılmayacak yerde, on gün sonra da Genel Başkan geldi, biz de miting yaptık, defakto bir durum yarattık Sayın Bakanım.

Şimdi, ben size bir soru soruyorum –bir hukuki nitelendirme yapıyoruz, hiçbir şey demiyorum, kimseyi de incitmem- 1 mi büyüktür 10 mu büyüktür Sayın Bakanım, sormaya gerek var mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Hayır, gerek yok.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Müsaade edin.

Şimdi, ben bir yazılı önerge veriyorum bu şeye ilişkin... Sayın Şandır'ın dediklerine ben de katılıyorum. “Vatandaşların günlük yaşamını zorlaştıracak şekilde...” diye. Bu, çok subjektif bir değerlendirme.

Normal bir Batı ülkesinde, objektif yetkilerini kullanan bir valinin olduğu ülkede bu yetkileri anlarım. Ama bir vali, eğer yetkilerini subjektif kullanıyorsa –hangi iktidar olursa olsun- bu, tamamiyle keyfî bir uygulamadır. Ben size söyleyeyim, demin bir örnek verdim.

Şimdi, 1 mi büyüktür 10 mu büyüktür diye niye dedim? Şimdi, baktık, normal bir hukuk terminolojisi içerisinde gayet alımlı bir madde, hiçbir şeyi de yok, gayet de demokratik gibi gözüküyor Sayın Hocam ama şu var:

Şimdi, olayı şuna bağlamışız, diyoruz ki. Şu koşullara uymak şeklinde ki çok subjektif değerlendirme olur diye diyorum... Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partinin il ve ilçe temsilcileri... Yani ne demektir? Şu anda bizim 4 tane, yani benim bölgem açısından 3 tane, -yani bizim açımızdan iyi niyet diyelim- “Güzergâhın, seçeceği il ve ilçe belediye başkanları.” bir de onu ekledik, 4; onların yanında 3 tane sendika ekledik, 7; bir de kamu kurum ve niteliğindeki meslek kuruluşları, 2 tane de asgari onlardan ekledik, 9; 9 tanesi görüş bildiriyor, sonuç: Topu atıyoruz valiye. Vali diyor ki: “Siz ne konuşursanız konuşun, benim dediğim dedik çaldığım düdüğ.” der mi demez mi Sayın Bakan?

BAŞKAN – Demez, demez, koca vali der mi onu ya?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ben size söyleyeyim, Adana Valisi olursa der.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tek başına senin dilekçeyle sana miting yaptırmış o vali. Dolayısıyla, bir kişinin talebine cevap veren 9 kişininkine de mutlaka verir.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – İdrisçiğin, senin beni iyi anladığını biliyorum, sana bir şey demiyorum.

BAŞKAN – Sonra, Uğur Artvin’de Allah aşkına, siz nerede miting yapıyorsunuz? Ya iniyorsun ya çıkıyorsun, ortası yok ilinizin ya. Nerede yürüyor hakikaten millet? Ben 3 defa gittim, ya böylesin ya böylesin, ortası yok.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Hocam, zaten bir tane yapılan yer var, ben size onu anlatmaya çalışıyorum. Hocam, kimseyi incitmeden şunu söylemek istiyorum: Değerli Hocam, bu, yarın bir gün kimin elinde ip olursa buna göre istediği yerde toplantı gösteri yürüyüşüne göre bir gösteri yaptırır mı yaptırmaz mı? Ben tarihe bir şerh düşünüyorum, not düşünüyorum.

BAŞKAN – Hayır, zaten şu an valinin elinde, vali veriyor kararı. “Hiç olmazsa bir istişare heyeti olsun.” deniyor bu yeni getirilen tasarıda.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ama Sevgili Hocam, bakın, bizim bir önerimiz var, madem eğer çok demokratik bir katılım istiyoruz, daha özgürlükçü bir demokrasi istiyoruz, şeyden niye çekiniyoruz? Sayın Bakan da madem uygulamadan geliyormuş, beni mahcup etti, Sayın Bakanım, maden uygulamadan geliyorsunuz gelin bunun şeyini oy birliğiyle çıkaralım şu heyetten, niye vali, istişari olarak topu oraya atıyoruz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yani siz de biliyorsunuz, illerde böyle bir kurul oluşturmanız, böyle karar alacak, o İl İdaresi Yasası’na falan koymanız gerekir. Bu, farklı bir şey.

BAŞKAN – Kolay değil yani.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – O zaman, sözümü geri aldım. Daha rahatlatayım sizi Sayın Bakanım, şeyi çıkartın, şu istişari şeyi de çıkartın, vali tek başına karar alsın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yok, şimdi öyle zaten, şu anda öyle.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Hayır, onu çıkartın diyorum, şimdi hep çıkartın, vali rahat olsun, diğerlerine de gerek kalmasın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yok, biz onda fayda görüyoruz, o çok faydalı olur. Yani hepsi en azından... Sayın Milletvekilim, sizin ilinizde işte, Artvin’de oturur onlarla “Artvin’in neresinde miting yapılır arkadaşlar?” diye, vali

de bilemez orayı, belediye başkanı, oradaki teşkilat başkanları daha iyi bilir, buna birlikte karar verirler yani ben valinin de faydalanacağını...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ben pratiği söylüyorum Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Sayın Milletvekilim, verdiğiniz örnekte de esas olan her partiye aynısının uygulanması. Mesela ben o valinin yerinde olsam “Belirttiğimiz, bizim resmen burada ilan ettiğimiz yer burasıdır.” Ha, çok olağanüstü büyük bir kalabalık falan olursa, çağırırım birkaç gün önceden il başkanlarını, belediye başkanını falan “Arkadaşlar, böyle bir durum var, bizim miting alanımız burası ama orası biraz küçük, burada daha büyük bir kalabalık toplanacağı benziyor, biz şurayı düşünüyoruz.” diye istişare ederim mesela.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakanım, valiyi sonra görevden aldınız zaten.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Neyse bilemeyiz.

BAŞKAN – Pekâlâ, bilmediğimiz bazı şeyler var sende demek ki.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Artvin’in de yeri yok başka, her taraf dağ taş, neresinde miting yapacaksınız yani?

BAŞKAN - Sayın Gizligider...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Çok esasa müteallik bir şey değil de işte iki hukukçu olunca üç görüş çıkabiliyor ya, şeye takıldık da biz üstatla, yani bu sendika meselesinde “en fazla üyesi olan 3 sendika” dan kasıt ülke çapındaki mi, il ve ilçedeki mi? Orayı kavramak açısından da bir sorma ihtiyacı doğdu. Onu aydınlatırsanız...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Gerekçemizde yok. Herhâlde, ben il ve ilçe olarak anlıyorum. Yani Türkiye...

BAŞKAN – Tabii, il ve ilçede olması gerekir yani mantiken.

ALİ AŞLIK (İzmir) – Sendikanın şubeleri bile olmayabilir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Olmayabilir, yoksa olmayabilir.

BAŞKAN – Beşir Hocam, bana sorarsanız, il ve ilçedekini esas almak lazım. Yani ülke genelindeki orayla ne alakası var yani?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Tabii, tabii, o ilçedeki olması lazım.

BAŞKAN – Tabii, o ilçedeki diyelim orada şube açmamış ne yapacağız? İldekini, umurunda mı Ankara’daki adamın, “Yaparsanız yapın, bana ne.” diyecek yani. Sorumluluğu alacak biri lazım, o da yerel olması lazım.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Başkanım, cümlelerin devamında “meslek kuruluşlarının il ve ilçe temsilcileri” diyor, ikisi de aynı cümle içerisinde. O, sendikayı da kapsar, aynı cümle içerisinde.

BAŞKAN – Diyor mu? Tamam işte, aklın yolu birdir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – O, ticaret odası genelde, kamu kurumu niteliğindeki.

BAŞKAN – Bir önerge var, okutuyorum:

Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 5’inci maddesinde geçen “ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak” ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve talep ederim.

Uğur Bayraktutan

Artvin

BAŞKAN – Sayın Şandır’ın da söylediğiyle ilgili aşağı yukarı, aynı şeyin çıkarılması konusunda.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 6- 2911 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Açık yerlerdeki toplantılar ile yürüyüşler güneş batmadan önce dağılacak şekilde, kapalı yerlerdeki toplantılar ise saat 24.00’e kadar yapılabilir.”

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 7- 2911 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu yükümlülüğün yerine getirildiğine dair tutulan tutanak düzenleme kurulu tarafından hazırlanarak yetkili kolluk amirine teslim edilir.”

“Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde katılımcıların ve konuşmacıların ses ve görüntüleri kolluk tarafından yapıldığı belli olacak şekilde kaydedilebilir. Elde edilen kayıt ve görüntüler şüphelilerin ve suç delillerinin tespiti dışında başka bir amaçla kullanılamaz.”

BAŞKAN – Sayın Şandır, buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Hocam, bir önceki maddede ifade ettiğim gibi, bu kanunun referansı eğer demokratikleşme ise, demokrasinin geliştirilmesi, temel hak ve özgürlükler veya bireysel hakların geliştirilmesi ise bu toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılanların, konuşmacıların ses ve görüntülerinin kolluk tarafından alınmasını cüret gösterdim, kaldıralım. Demin konuşan sayın başkan yardımcısı itiraz etti, “Eskiden de vardı.” dedi. Eskiden olması bizim referansımız olmamalı. Biz ileriye amaçlayarak bir düzenleme yapıyoruz. Yani vatandaşlarımızı suçlu veya vatandaşlarımızın yaptığı toplantılara suçluların katılacağı veya kolluk güçlerinin işte, suçluları bulmakta acze düşeceği gibi bir varsayımla böyle bir düzenleme yapmak bu kanunun –demin ifade ettiğim gibi- eğer gerekçede belirttiğiniz amacı oysa ona aykırı olur. Yani bırakalım, vatandaşlarımız zaten meşru zeminde izin alarak toplantı yapacaklar. Yani kolluk güçlerine de haber verecekler. Onların kameraya alındığını, ses ve görüntü kayıtlarının kayıt altına alındığını bir hukuk hâline getirmek bence demokrasiye veya ulaşmaya çalıştığımız evrensel demokratik bir sisteme ters düşer. Cüret gösterdim, cesaret gösterdim, kendimize güvenelim. Dolayısıyla, bu toplantıların kameraya alınmasına, kayıt altına alınmasına ve polis için şüphelilerin ve suç delillerinin malzemesi olarak kullanılmasına bir hukuk kurmamış olalım. Yani bu, “ileri demokrasi” dediğiniz dünden daha ileri adım atmak iddiasına ters düşen bir husustur. Kendimize güvenelim, böyle bir şey koymayalım. Koymak mecburiyeti varsa şöyle bir hak da doğar o zaman: Alınan bu kayıtlar, bu kamera kayıtları, bu görüntü ve ses kayıtları toplantıyı düzenleyenlere de verilsin o zaman.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Veriliyor.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Hayır, burada öyle bir husus yok. Alınacağı yönünde kayıt almışsınız, hüküm getiriyorsunuz ama bu ses kayıtlarının, görüntülerin düzenleyicilere de verilmesi yönünde bir kayıt yok. Veriliyorsa bir uygulamadır o, yönetmelik uygulamasıdır veya inisiyatif bir uygulamadır. Benim teklifim size, yani getirin bunu bütünüyle kaldıralım, vatandaşlarımız kendi özgür iradeleriyle, kendi arzularıyla korkusuzca bu toplantılara katılsınlar, bir suçluluk psikolojisiyle veya aralarına bir suçlunun katılacağı varsayımıyla, endişeyle, korkuyla; gözledikleri, izledikleri, kayıt altına alındıkları korkusuyla böyle bir toplantıya katılmak gibi bir... Yani yakışmaz bizim insanımıza böyle bir şey. Cesaret gösterin, kaldırın bunu. Benim de teklifim bu, yani önerge olarak da verebilirim ama takdir sizin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Estağfurullah. Şimdi, Sayın Şandır, yani ben tabii, çok şey göremiyorum ama şimdi, böylesine kalabalık toplantılara birtakım ajanların sızması, yerli yabancı, bunlar ola ki bir olay çıkma durumunda o anki duruma göre tespit etmenin zorluğu çıkmaz mı o zaman? Yani bunu nasıl yapacağız? Vatandaşa güvensizlik değil de öbürünü nasıl halledeceğiz?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Köşe başına güvenlik kamerası koymuş insanlar.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – MOBESE koymuş.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Her köşe başına güvenlik kamerası koyulmuş emniyet tarafından, Türkiye’nin her tarafı güvenlik kamerası altında zaten. Polis onu...

BAŞKAN – Açık alanı söylüyorum canım açık alanda bu, söylediğim bir yerde.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Diğerleri de açık alanı kontrol için konmuş.

BAŞKAN – Hayır, hayır, bir meydanda toplantı yapılıyor, gösteri yürüyüşü yapılıyor, orada da bir olaylar çıktı, çeken falan da yok diyelim, ne olacak yani hiç bu kayıt altına alınmasın mı?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Alınsın, zaten alınıyor.

BAŞKAN – Alınsın. “Alınmasın” diyor, ben de onu söylüyorum şimdi. Senin ben görüşünden “Ne gerek var, zaten her taraftan alınıyor.” gibi söyledin, öyle bir söyleyişin var ki sanki muhalefettensin mübarek yani.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hocam, isterseniz alt komisyonda bu konu nasıl tartışıldı onu da ben Sayın Şandır’a izah etmiş olayım.

BAŞKAN – Buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Burada normal düzenlemede bir problem yok. Yapılan bu tür toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde her şekilde kayıt altına alınma söz konusu ve buna dair herhangi bir şekilde iktidarıyla muhalefetiinin alt komisyonunda bir itirazı olmadı, sadece orada şu gündeme geldi: Geçen gün Bahattin Şeker Bey bir açıklama yaparken karşısında 2 kamera var, soruyor kendisine: “Oğlum, siz kimsiniz? Polis kamerası mısınız?” diyor. “İşte, kem küm.” Diyor ki: “Polis kamerası değilsiniz mi, ne işiniz var burada, beni çekiyorsunuz? Gidin başka şeyleri çekin.” gibi bir açıklaması var. Bu Komisyonunda bizzat bunları konuştuk, dedik ki: Madem böyle polis kamerası mı, diğerleri mi, algıda bir problem çıkıyorsa biz ne yapalım? Eğer buraya polis logosu koyarsak, jandarma logosu koyarsak güvenlik güçleri tarafından çekildiği izlenimini verirsek çok daha büyük tepki çekebilir çünkü toplulukların ani refleksleri oluyor ve o kargaşa anında maalesef güvenlik güçlerine karşı çok daha saldırgan oluyorlar. Dolayısıyla, bunu yapmayalım, sadece alınan görüntüleri başka birilerine servis edenler varsa suç delili olarak kullanılacaksa zaten savcıya teslim edilecek, eğer suç delili olarak kullanılmayacak... Başka birine çıktığının tespiti bakımından da burada bir logo bulunsun, asıl amaç budur, bunu özellikle açıklamak zorunda kaldım.

BAŞKAN – Bu logoyu alt komisyonunda ilave ettiler, yoktu aslında.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Değerli arkadaşlar, tabii ki, devlet olmanın sorumluluğu var. Toplumun huzurunu, güvenliğini, asayişini temin etmek devletin görevi. İşte, toplumun olduğu yerde de muhtemel suça karşı tedbir geliştirmek yine yönetimin görevi. Bunlara itiraz etmiyorum. Ama, bakınız her geçen gün artan şekilde kontrol altına alınıyoruz. Yani işte arkadaşın ifade ettiği gibi, her yerde MOBESE kameraları var. Sizin söylediğiniz gibi, benim de yaşadığım bir hadise var. Basın açıklaması yapacağız, basına duyurduk, saati bekliyoruz, 2 polis memuru dışarıdan müracaat etmişler “Yapacağınız basın açıklamasının bir metnini de bize verin.” diye. Geldiler, sordular, “İyi niyetle talep etmişler.” diye tahmin ettik ama sonra baktık ki böyle bir uygulama var. E, bu doğru değil yani. Bu, her geçen gün korkuların kuşatmasında daha çok büzüşmek, daha çok kayıt altına alınmak yani temel hak ve özgürlükleri veya bireysel hakkı, insanların yönündeki haklarını genişletmekse maksadımız bu korkulardan sıyrılmamız lazım, her sokağın başına MOBESE kamerası koyarak hırsızlığı önleyemeyiz. “Efendim, tedbirdir.” Tedbir ama yani bu korkularla hukuk kuruyoruz her şeyden önce. Cesaret gösterirsek böyle bir izlemeyi zaten polis ihtiyaç hisse derse izler ama bunu bir hukuk hâline getirmek... Bence yani bu kanunlar bir yerlerde sorgulanacaksa bu, demokrasi dışı veya antidemokratik bir uygulama olur, temel hak ve özgürlüklere bir müdahale olur, böyle algılanır, bir nakısa olarak işler, yoksa devlet olmanın sorumluluğu olarak tabii ki suçluyu da takip edecek, suçu da takip edecek, bir de toplantıya katılanların güvenliğini de temin edecek, bunun için tedbir alacak ama “Bunu bir kanun maddesi hâline getirir, toplantıyı ben kameraya alırım, bunu da duyururum.” dersiniz -yani öyle bir güzellik de yapılmış ama- bu, korkunun hâkim olduğu bir psikolojinin yansıması olur, doğru olmaz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım...

Şimdi, burada getirilen, benim gördüğüm, mevcut durumda bir değişiklik yok ama ayrıca alt komisyonunda bir logo daha güvenceye bağlanmış. Yani çünkü sızdırma oldu mu “Emniyet sızdırdı.” falan diyorlar, “Yok, yaptım, yapmadım.” “İşte kardeşim, logon varsa sen yapmışsın.” şekli.

Buyurun Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yani ilk bakışta arkadaşların, söylediği Sayın Şandır, yani kameraya alınmak bir yerde sevimsiz bir şey. Yani işte kayda alınıyorsun, birileri seni gözetliyor falan gibi bir şey ama şimdi bu büyük toplantılarda -yani burada çok şey yaşandığı için söylüyorum Sayın Şandır, küçük şeyleri düşünmeyin zaten, 100 kişilik, 200 kişilik şeyler o kadar önemli değil ama- güvenlik çok önemli oluyor. Yani emniyetin en önemli, tir tir titrediği polis bölgesinde ise bunun arasına bu kadar on binlerce kişi geliyor -işte yarın parti mitingleri başlayacak- onun için her yere girerken şeyle alıyorlar biliyorsunuz her mitingde x-raydan geçirerek alıyorlar. En büyük korkuları bir yerde güvenlik hadisesi olur, bu kadar büyük kalabalıkla büyük zayıt olur, onun için de tir tir titriyorlar. Yani normal zamanda bu görüntüler hiçbir şeye yaramıyor, hiçbir şeyde kullanılmıyor ama bir olay falan olursa orada, Allah korusun, toplantıda bir asayiş olayı, bir tatsız bir şey vesaire o görüntüler o zaman çok işe yarıyor. Normalde MOBESE de öyle, mevcut durumuyla bir şeye yaramıyor ama bir yerde bir suç işlendiğinde de gerçekten bugün en fazla işe yarayan araçlardan birisi, hele trafik suçlarında falan, görüntülü olarak tespit ediyor. Yani o manada ben doğrusu... Yani eskiden de var hani yeni bir şey koysak dikkat çeker, eskiden de olduğu için bunun pek dikkat çekeceğini de düşünmüyorum, eğer uygun bulursanız.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Eştâfıfurullah, demokratikleşme paketine konulmasını yadırgıyorum ben. Yani kanunda koyulsa kanunda var zaten. Yani izleme imkânı var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Var, her zaman var, bu olmasa da var.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Adına demokratikleşme paketi dediğimiz bir kanun metninde böyle bir şeyin olması iddiamızı çürütecek, Avrupa Birliği nezdinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde iddiamızı çürütür diyorum. Cesaret gösterilmesi anlamında söylüyorum yoksa toplum adına hassasiyeti ben de sizin kadar paylaşıyorum, gerçekten katılanların güvenliği temin edilmeli, onun için tedbir alınmalı ama konulmaya da bilir bu burada, başka yerlerde buna imkân veren maddeler var.

BAŞKAN – Evet, neyse yani, güvenlik adına maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 8- 2911 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplantının amacı dışına çıktığı veya düzen içinde gerçekleşmesini imkânsız gördüğü takdirde Kurul veya toplanamadığı takdirde Kurul Başkanı dağılma kararı alır ve durumu derhal yetkili kolluk amirine bildirir."

BAŞKAN – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 9- 2911 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"j) 12 nci madde gereğince kurul tarafından toplantının dağılmasına karar verilmesi halinde,"

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10- 2911 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasında yer alan "(a) ve (b) bentlerindeki" ibaresi "Birinci fıkrada düzenlenen" şeklinde değiştirilmiştir.

"Kanuna uygun olarak başlayan bir toplantı veya gösteri yürüyüşü, daha sonra 23 üncü maddede belirtilen kanuna aykırı durumlardan bir veya birkaçının vuku bulması sebebiyle, Kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşü haline dönüşürse:

a) Düzenleme kurulu toplantı veya gösteri yürüyüşünün sona erdiğini topluluğa ilan eder ve durumu derhal yetkili kolluk amirine bildirir.

b) Düzenleme kurulunun bu görevi yerine getirmemesi hâlinde, durum yetkili kolluk amiri tarafından mahallin en büyük mülki amirine bildirilir. Mahallin en büyük mülki amiri tarafından toplantının sona erdirilip erdirilmeyeceğine dair karar alınır.

c) Mahallin en büyük mülki amiri, yazılı veya acente hallerde sonradan yazı ile teyit edilmek kaydıyla sözlü emirle, mahallin güvenlik amirlerini veya bunlardan birini görevlendirerek olay yerine gönderir."

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 11- 14/10/1983 tarihli ve 2923 sayılı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "625 sayılı" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı bende aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Ayrıca, Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tabi olmak üzere, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerle eğitim ve öğretim yapmak amacıyla, özel okul açılabilir. Bu kurumlarda eğitimi ve öğretimi yapılacak dil ve lehçeler Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilir. Bu kurumların açılmasına ve denetimine ilişkin esas ve usuller, Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Evet, bu maddeyi de epeyce konuştuk. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 12- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 112 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi

MADDE 112- (1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla;

a) Devletçe kurulan veya kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak yürütülen her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerine,

b) Kişinin eğitim ve öğretim hakkını kullanmasına,

c) Öğrencilerin toplu olarak oturdukları binalara veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına, engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükümlenir."

BAŞKAN – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 13- 5237 sayılı Kanunun 113 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi

MADDE 113- (1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla;

a) Bir kamu faaliyetinin yürütülmesine,

b) Kamu kurumlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında verilen ya da kamu makamlarının

verdiği izne dayalı olarak sunulan hizmetlerden yararlanılmasına,

engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Bu düzenleme...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bu düzenleme daha öncede 5237 sayılı Kanun'da var, 113'üncü madde şeklinde düzenlenmiş. Sadece burada, özellikle 12'nci maddede kişinin eğitim-öğretim hakkının kullanılmasına engel olunması hâlinde bu yaptırım uygulanıyor, bir de biraz ceza sınırını artırıyoruz. Evveliyatında da zaten kanunda var olan bir madde.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Kamu hizmetinden yararlanma kapsamı ne? Yalnız eğitimle ilgili mi?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır, sadece eğitim değil yani...

BAŞKAN – Eğitim 112'de var.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – ...eğitim 112'nin...

BAŞKAN – Sağlık hizmetinde yararlanma...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sağlık hizmetinden yararlanma, kamu hizmetlerinin diğer hususlarını...

BAŞKAN – "Kılık kıyafetini beğenmiyorum senin." diyor mesela.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – ...her şekilde yani kamu hizmeti olarak tabir ettiğimiz kurumsal olarak neyse bütün içeriğiyle burada da uygulanacak, sadece eğitim olarak değil.

BAŞKAN – Aslında bunlar var da ceza kuruluşları yani bu 4 maddenin 4'ü şu an mevcut zaten.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Cezası artırılıyor.

BAŞKAN – Yapılan, cezada bir artış yapılıyor, benim gördüğüm o.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Evet, doğru.

BAŞKAN – Evet, 2005'teki yasada zaten var bunlar.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Alt sınır... Şu noktada belki kanun koyucunun düşüncesi de şu olmuş olabilir: Alt sınır, üst sınır ayırımında biliyorsunuz, cezaların infazının ertelenmesine ilişkin bir kısım düzenlemeler getirildi ve verilen bu cezaların tamamı aşağı yukarı iki yılın altında, on sekiz ay da olması hâlinde biliyorsunuz ki denetimli serbestlik imkânından yararlanabiliyor. Bu nedenle biraz daha üst sınır, suçun niteliğine göre eğer üst sınıra çıkacaksa erteleme kapsamının da dışına çıkarılmış olacak, gerekçesi bu.

BAŞKAN – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 14- 5237 sayılı Kanunun 115 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(2) Dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin veya dini ibadet veya ayinlerin bireysel ya da toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi halinde, fail hakkında birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.

(3) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayan kişiye birinci fıkra hükmüne göre ceza verilir."

BAŞKAN – Evet, bu da aynı şekilde mevcut hükümde bir ceza artırımı bu da aynen... Şu an zaten var 2005'teki Ceza Yasası'nda.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 15...

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 122 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Nefret ve ayrımcılık

MADDE 122 - (1) Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle;

a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini,

- b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını,
 - c) Bir kişinin işe alınmasını,
 - d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını,
- engelleyen kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şandır.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkan, bu konuda daha önce de öncelikle alt komisyon raporunun tartışılmasında uzun uzun konuşuldu, gerçekten anlamlı, önemli şeyler söylendi. Zannediyorum, siz de değerlendirdiniz. Öncelikle nefret ve ayrımcılığın birleştirilerek değerlendirilmesi bana göre yanlış olmuştur. Nefret suçu yeni bir tanımdır ve Türkiye'nin gerçekliği açısından yani yeni değerler açısından çok da önemlidir; iyi tanımlanması, ağır da cezalandırılması gerekiyor. Nefret suçu, bir toplumsal suç. Nefret suçuyla, görüyoruz, gerçekten Türkiye'ye, Türk milletine yakışmaz olaylar yaşanıyor. Bunun için ayrımcılık gibi, çok eskiden bu yana hukukta tanımlanan, bilinen ve anlayışı şekillenmiş bir konuyla nefret gibi bir suçu birleştirerek uygulamada bir olumsuzluğa sebep olunacak; nefret suçu ayrı tanımlanmalı, ayrı cezalandırılmalı. Ayrımcılık daha basit, daha böyle yani toplumsal yönüyle sonuçları itibarıyla nefretle ilişkilendirilmeyecek kadar hafif bir suç. Dolayısıyla, ayrımcılığı, bana göre istisnaları da tanımlamadan "her türlü ayrımcılık" deyip geneli tanımlamak gerçekten bu noktada da yargıya güvenip, hâkime güvenip, onun hassasiyetine güvenip hür türlü ayrımcılık... Bunu böyle dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik yani bunları çok daha uzatabiliriz. Böyle, istisnayı tanımlamaktansa geneli kestirmeden koymak, kısaca koymak her türlü ayrımcılık suçtur, cezası şudur; bu, basitleştirmek, bir genel hüküm hâline getirmek ama nefret suçunu iyi tanımlayarak... Çünkü, yeni bir hukuki tanım, Türk Ceza Kanunu'na da koyarak, nefret suçunu iyi tanımlayarak bir başka pakete koymak lazım yani nefret suçu ayrı şey, demokratikleşmeyle de ilgisi yok. Nefret suçu çok adi bir suç, ayrımcılık siyasi bir suç. Dolayısıyla, demokratikleşme paketinde yer bulması doğal, uygun. Ama, nefret suçu yani cinayet gibi bir hadise, adi bir suç. Onu Türk Ceza Kanunu'nda tanımlayalım ama ayrımcılığı bir demokratikleşme paketine koyalım ve genelleme yapalım, diyelim ki: "Hür türlü ayrımcılık" istisnaları da tanımlamadan, inisiyatifi çünkü üstüne birçok şey daha katabiliriz. Onun için gelin bunu bir önergeyle düzenleyelim, nefret suçunu Türk Ceza Kanunu'nda tanımlayalım, bir başka kanun düzenlemesinde yapalım çünkü demokratikleşmeyle ilgisi yok, nefret suçu bir adi suç; ayrımcılık siyasi bir tavır, onu tanımlayalım, onda demokratikleşelim. Teklifim budur, isterseniz önerge de verebilirim veya sizin takdirinize bırakıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şandır.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Mehmet Bey'in bahsettiği husus zaten Türk Ceza Kanunu'nda yapılan bir değişikliği ihtiva ediyor. 5237 sayılı Kanunun 122'nci maddesi nefret ve ayrımcılık olarak tanımlanmak suretiyle bir değişiklik cihetine gidiliyor yani demokratikleşme paketinin içerisinde yer almış olması bunu farklı bir ad veya anlamlandırmayı gerektirmiyor çünkü Türk Ceza Kanunu'nda benzer bir düzenleme ve değişiklik yapıldıktan sonra da bu...

BAŞKAN – İlgili yere işlenecek zaten.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – ...5237 sayılı Kanunu'n 122'nci maddesine işlenecek zaten. Bunu Ceza Kanunu'ndaki bir değişiklik olarak değerlendirmemiz gerekir.

BAŞKAN – Yani bu, demokrasi paketinde kalacak bir yasa değil, ilgili yasaya bu zaten monte edilecek.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – "Torba yasa" diye bir söyleminiz oldu ya.

BAŞKAN – Bu, torba değil, değil,

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Siz ona belki alıştınız da burada 4 5 tane farklı...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Siz alıştırdınız.

BAŞKAN – Bu, bir küçük kese türü bir şey yani torba değil, bu, torba değil, büyük değil yani küçük torba.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – 4-5 tane ayrı kanunda düzenleme yapıyoruz, ilgisini de madde başlangıcında zaten yazmış durumdayız, bu Türk Ceza Kanunu'ndaki bir düzenleme.

BAŞKAN – Pekâlâ.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 16...

MADDE 16- Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

a) 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yer alan "Ancak; Türkçe olmayan ve iltibasa meydan veren köy adları, alakadar Vilayet Daimi Encümeninin mütalaası alındıktan sonra, en kısa zamanda Dahiliye Vekaletince değiştirilir." cümlesi,

b) 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun;

1) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi,

2) 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "ve Türkçe'den başka dil ve yazı kullanamazlar" ibaresi,

c) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 13 üncü ve 36 nci maddeleri ile 28 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "hükümet komiserine veya yardımcısına veya hükümet komiseri tarafından" ibaresi ve 37 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ", hükümet komiseri ve yardımcılarının" ibaresi,

d) 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi,

e) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 222 nci maddesi,
yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Evet, bu, bu yasanın bir sonucu neticede.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 17...

MADDE 17- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürütme maddesi...

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Evet, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tamamını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müsaade buyurun arkadaşlar, şimdi bu Kanunun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında madde 45 çerçevesinde, alt komisyon üyelerimizden Mustafa Hamarat ve İsmail Aydın'ın özel sözcü olarak seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Redaksiyon yetkisi istiyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için de yarın akşama kadar, beş, altıya kadar... Ne zamana vereceğim?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Acelesi yok...

BAŞKAN – Acelesi değil, belki bakarsın, aşağı boşalır gelir, akşama kadar yeter Ağabey.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Akşam...

BAŞKAN – Yapma şimdi Mehmet Ağabey, bizi üzme be yahu, bizi üzme.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Genel Kurul çalışıyor.

BAŞKAN – Ha diye geliverir, bilmem ne yapar.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Perşembe günü olsun.

BAŞKAN – Bu, basılacak, hazırlanacak; bak, yarın diyecekler ki bize “Genel Kurul boşaldı, memleketin bu kadar parası oralarda boşa gidiyor.” Zaten söyleyeceklerin buraya geçti, bunları yazıp... Ben yazayım, sen imzala Mehmet Ağabey, ben zaten neye itiraz ettiğini biliyorum senin.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Perşembe günü akşam olsun?

BAŞKAN – Yok, yok, öyle yok. Zaten bugün salı, bak bugün salı, yarın saat altıya kadar, hadi bilemedin yedi diyelim, yediye kadar... Hadi saat yediye kadar diyelim, anlaştık.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yedi erken.

BAŞKAN – Yeter, yeter, yediye kadar yeter.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Muhalefet şerhini yazacağız.

BAŞKAN – Bekleyeceğim, bekleyeceğim yediye kadar hadi.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yediye kadar yetiştiremeyiz.

BAŞKAN – Yeter, yeter, yediye kadar.

Çok teşekkür ederim sağ olun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Perşembe günü saat beşe kadar?

BAŞKAN – Yok, yok, öyle yok. Aşağı, Genel Kurul bizi bekliyor.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Vermezsek ne yapacaksınız; bekleyeceksin.

BAŞKAN – Vallahi, ben işte söyledim işte saatini. Başka kanun yok çünkü bizi bekliyor yani Mehmet Ağabey. Aşağısı bizi bekliyor. Demokrasi paketi bunun bir an önce çıkması lazım.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.24